

SAVONLINNAN MUSEON LAUSUNTOJA 2023

1 / 1.2.2023 Rauhalahden ranta-asemakaava, Kangasniemi:

Kaavaselistuksessa todetaan, että maatalan talouskeskuksen rakennukset ovat peräisin 1950-luvun jälkeisiltä vuosikymmeniltä, eikä alueelta ole löytynyt erityisiä rakennushistoriallisia arvoja tai suojelukohteita, jotka tulisi ottaa huomioon. Rakennuskannasta on kaavaselistuksessa joitain valokuvia ja selostuksessa mainitaan, että Rauhalahden tilan rakennuskanta koostuu eri ikäisistä maatalan pihapiirin rakennuksista. Rauhalahden/Romonhovi on vanha asuinpaikka ja se on toiminut mm. vuonna 1848 kestkievevarina. Vuoden 1951 ilmakuvan perusteella tilalla on mahdollisesti säilynyt yksi talousrakennus vähintään vuodelta 1951 (navetta?). Lukua 2.134 olisikin hyvä vielä tarkentaa valokuvien ja sanallisesti Rauhalahden tilan rakennusten osalta.

Kaavaselistuksessa sivulla 5 kuvatekstissä mainitaan navetta, mutta kuva on jäänyt puuttumaan. Samalla sivulla viitataan tilaan Kulmala, mutta taidetaan tarkoittaa Lahtelaa?

Kaavaluonnoksesta ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

2 / 24.1.2023 Puumalan vanha sairaala:

Kulttuuriympäristöselvityksen (Ahola 2012) mukaan sairaalarakennus on yksi harvoista, ellei ainoa maakunnassa säilyneistä ennen vuotta 1920 rakennetuista maalaiskuntien puurunkoisista sairaalarakennuksista. Rakennus on merkitty selvityksessä kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi ja sairaalan ranta-alue kyläkuvallisista tai maisemallisista arvoja omaavaksi alueeksi. Rakennuksella on historiallista arvoa kunnan ensimmäisenä sairaanhoidon rakennuksena, jonka ympäristöön terveydenhoidon palvelut ovat laajentuneet.

Voimassa oleva asemakaava on 1980-luvulta, jonka jälkeen rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo on tunnustettu yleiskaavatyön yhteydessä. Rakennusta on muutettu ulkoa ja sisätiloilta aikojen saatossa ja mahdollisen asemakaavamuutostyön yhteydessä rakennuksesta tuleekin tehdä yleiskaavaselvitystä tarkempi rakennusinventointi, jossa kohteen arvokkaimmat ja säilytettävät piirteet tunnustetaan. Myös mahdollisten purkuaikeiden tai peruskorjauksen taustaselvitykseksi tulee teettää tarkempi inventointi tai rakennushistoriaselvitys sekä tarvittavat kuntotutkimukset/korjattavuusselvitys. Yleiskaavamerkintä SR ohjaa rakennuksen suojeluun asemakaavamuutosta tehtäessä ja yleiskaavan kaavaselistuksessa sairaala on arvioitu jopa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Rakennus on arvioitu kulttuuriympäristöselvityksessä K1 -kohteeksi, jonka suosituksena on osoittaa kohteelle suojelumääräyksiä: olla purkamatta rakennusta ja muutoksissa säästää kohteen tunnuspiirteet.

Savonlinnan museo ei puolla sairaalarakennuksen purkamista sen kulttuurihistoriallisen arvon vuoksi (MRL § 118, §139), ja yleiskaavamerkinnän ja kulttuuriympäristöselvityksen ohjatessa sen säilyttämiseen. Rakennuksen säilyttäminen paikallaan ei estä tutkimasta täydennysrakentamisen mahdollisuutta alueella. Rakennuksen siirtomahdollisuudesta kysyttiin myös. Siirtäminen on kokonaan hävittämistä parempi vaihtoehto, mutta lähtökohtaisesti rakennus suojellaan paikallaan. Siirtämisessä rakennus menettää osan kulttuurihistoriallisesta arvostaan mm. paikallishistorian todentajana. Museon käsityksen mukaan siirto olisi myös yleiskaavan kulttuurimaisemamerkinnän kaavamääräyksen vastainen, jonka mukaan *alueen maankäytössä ja rakentamisessa säilytetään maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteet. Rakennetun ympäristön ominaispiirteitä ovat arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät sekä niiden rakennustavat, -materiaalit sekä pihojen muodot.*

Pesula-saunarakennuksen purkamiselle ei ole kaavallista estettä, mutta se on osa sairaala-alueen vanhempaa rakennuskantaa, ja on huomioitu kulttuuriympäristöselvityksessä maininnan tasolla. Alkuperäisiä piirustuksia näkemättä katselmuksen perusteella rakennuksessa on arviolta säilynyt hyvin alkuperäisiä piirteitä. Mahdollisessa asemakaavamuutoksessa pesula-saunarakennuksen arvot tulee myös selvittää tarkemmin.

3 / 10.1.2023 Vanhojen ilmalinjoiden purku, Kyyhkylän kuntoutuskeskus, Mikkeli:

Pylväiden poistamiselle muinaisjäännösalueelta ei ole estettä. Pylvään lähellä oleva hautaröykkiö on tutkittu 1937.

4 / 10.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-1246, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia. Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

5 / 11.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-1192, Juva:

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännosalueelle eikä varustusten yli tarpeettomasti ajaa metsäkoneilla. Varustukset on huomioitu metsänkätöilmoituksessa.

6 / 11.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-3571, Rantasalmi:

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida hiilimiilun päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla. Hiilimiilu on huomioitu metsänkätöilmoituksessa.

7 / 17.1.2023 Pieksämäen seurakuntakeskuksen uusi IV-konehuone ja kattoikkunoiden poisto:

Uusi 57,5 m² IV-konehuone sijoitetaan seurakuntakeskuksen 1980-luvun laajennusosan katolle. Se tehdään kevytrakenteisena ja verhoillaan tiililaatalla olevan tiiliseinän sävyyn ja malliin. Konehuone nousee erottuvaksi tasaisesta kattomaailmasta kauempaa katsottaessa Keskuskadulta, Tasakadulta ja sisäpihalta. Konehuone on pyritty sijoittamaan noin rakennusmassan keskiosaan, jotta se ei erottuisi liikaa katutasosta katsottuna. Sijoittelulla ja ulkoverhoilulla konehuoneen erottumista on pystytty pienentämään ja se on puollettavissa.

Lasiset kattoikkunat antavat luonnonvaloa 3. saliin. Kuntoarvion (2019) mukaan kattoikkunat ovat tyydyttävässä kunnossa sisäpuolelta, eikä niissä ole havaittu vesivuotoja. Ikkunat ovat seurakuntatalon arkkitehtuurin yksityiskohta, joiden säilyttäminen on suositeltavinta, varsinkin, jos ne eivät vuoda tai niissä ei ole muuta erityistä vikaa. Ikkunat on ehdotettu vaihdettaviksi uusiin akryylisiin kaareviin valokupuihin (sähköposti 17.1.2023). Uudet kattoikkunat ovat kokonaan poistamista parempi vaihtoehto.

8 / 13.1.2023 Sähköverkon saneeraus, Naarajärvi, Pieksämäki:

Liitekartan mukaan maakaapelit on suunniteltu kaivettaviksi Kantalantien varteen tien itäpuolelle ja Kantalantien risteyksen itäpuolelle muinaisjäännosalueelle on suunniteltu puistomuuntamaa. Maakaapelien kaivamiselle eikä puistomuuntamolle ole estettä, mutta Savonlinnan museo pyytää hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista ottamaan yhteyttä museon arkeologian kaivuutöiden valvomiseksi.

9 / 23.2.2023 Tiesuunnitelma Kt 71 Jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Toroppala–Kerimäki, Savonlinna:

Suunnitelma-alueelle ei sijoitu merkittäviä maisema-alueita tai rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka olisi huomioitu kaavoissa. Vanhainkodintie on vanhaa Karjalan tietä ja St1:n viereinen peltoalue on todettu Etelä-Savon ympäristökeskuksen toteuttamassa ”Puruveden länsipuolisten maatalousalueiden luonnon monimuotoisuus Kerimäellä ja Punkaharjulla” - raportissa maisemallisesti arvokkaaksi kohteeksi (Ryhänen 2008; Kuva 7). Tie väistää peltoalueen.

Suunnitelmasta ei ole rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

10 / 2.2.2023 Kuusitie 41, asemakaavamuutoksen luonnos, Pieksämäki:

Kaavaluonnoksen selostuksessa todetaan, että suunnittelualueella ei ole erityisiä rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Suunnittelualan rakennuksia ei ole kuitenkaan inventoitu. Selostuksessa on kuvailtu alueen rakennuskantaa sanallisesti ja valokuvin, jonka perusteella oppilaitosrakennukset vaikuttavat ajalleen tyypillisiltä punatiilijulkisivuineen ja nauhaikkunoineen. Rakennuksilla voidaan myös katsoa olevan merkitystä paikallisen sivistyshistorian kannalta. Museo suosittelee oppilaitosrakennusten inventointia (valmistumisvuodet, suunnittelija, merkittävimmät muutokset, konteksti, arviointi), joka tukee

entistä paremmin kaavoituksen vaikutusten arviointia. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

11 / 2.2.2023 Kukkaromäen alueen ak-muutoksen oas ja luonnos, Pieksämäki:

Kaava-alueella ei ole suojeltuja rakennuksia tai alueita. Aluetta tai sen rakennuksia ei ole inventoitu. Kaavaselostuksessa on kuvattu alueen rakennuskantaa yleisellä tasolla valokuvin, sanallisesti ja kartoin. Selostuksen perusteella alueen rakennuskanta on kerroksellista eikä suunnittelualueella ole todettu erityisiä rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Kaavatyön aikana on hyvä vielä tarkastella, onko alueella sellaisia ominaispiirteitä tai maisemallisia elementtejä, joiden säilymistä kaavassa tulisi edistää, esim. selostuksessa mainitut kookkaat vanhat puut ja kuusiaidat, rakennusten harjakatot jne. Kaavaluonnoksesta ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

12 / 23.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-7863, Pieksämäki:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Maa on todennäköisesti roudassa, mutta metsäkoneilla ajamista muinaisjäännösalueella on silti vältettävä.

13 / 2.3.2023 Tiesuunnitelma mt 15123 Hätinvirran korvaaminen sillalla, Puumala:

Maiseman osalta museo viittaa aikaisempaan (13.1.2022) lausuntoonsa. Tiesuunnitelman vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön on arvioitu tiesuunnitelmaselostuksessa realistisesti. ELY-keskus teetti alueella arkeologisen tarkastuksen 2022 eikä siinä todettu merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä, joten arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei ole huomautettavaa.

14 / 23.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-3920, Pieksämäki:

Soleikko 3 on osin tuhoutunut tienteossa. Tieleikkauksessa tien pohjoispuolella on näkyvissä kaksi hiilimiilua. Pohjoisempi on paremmin säilynyt ja tie on leikannut siitä vain reunan. Kumpumainen miilu on halkaisijaltaan noin 10 m. Eteläisempi miilu on jäänyt tien alle. Kuvioille on tulossa maankäytön muutokseen johtava erityishakkuu eikä hakkuille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida hiilimiilujen päälle eikä niiden yli saa ajaa metsäkoneilla.

15 / 23.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-4928, Mikkeli:

Metsänkätöille ei ole estettä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

16 / 23.2.2023 Ak muutos 13. kaupunginosa (Pitkäjärvi) / Rantajoentie, Mikkeli:

Suunnitelmasta ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

17 / 26.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-7876, Pieksämäki:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

18 / 27.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2022-8685, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Pyyntikuopista ainakin kaksi on kuviolla ja mikäli maa ei ole roudassa hakkuiden aikaan, niin kuopat on syytä merkitä maastoon, ettei niiden yli ajeta metsäkoneilla. Tarvittaessa Savonlinnan museon arkeologi merkitsee kuopat.

19 / 27.1.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-9178, Enonkoski:

Hakkuille ei ole estettä, mutta muinaisjäännös on huomioitava niin, ettei muinaisjäännösalueelle varastoida puutavaraa tai hakkuujätettä.

20 / 13.2.2023 Oravin Puistoniemen ulkoilupolut, Savonlinna:

Havainnekuvat uudesta sillasta ja sen lähialueesta tukimuureineen auttaisivat hankkeen maisemavaikutusten arvioinnissa. Suunnittelussa olisi hyvä päästä mahdollisimman vähän ympäristöä muuttavaan lopputulokseen, maltilliseen pengerrykseen/luiskaukseen ja tukimuurin tarpeeseen. Kaiteen ja tukimuurin materiaalit ja värit tulee suunnitella ympäristöön sopiviksi. Merkittävimmät puut polun varrella kierretään ja kanavan luiskaan ja puihin ei tarvitse koskea, mitkä ovat hyviä asioita. Museo pyytää nähtäväksi tarkentuneet suunnitelmat.

21 / 17.2.2023 Pökkääntien kivisilta, Mikkeli:

Kuohuvan yksityistie on 25.1.2023 pyytänyt Museoviraston lausuntoa Pökkääntien kivisillan uusimisesta putkisillaksi, ja Museovirasto on 27.1.2023 siirtänyt asian käsittelyn Savonlinnan museolle, joka vuoden 2020 alusta voimaan tulleen uuden museolain perusteella vastaa sekä Etelä-Savon arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön asiantuntijatehtävistä.

Kivisiltoja rakennettiin paljon 1800-luvun lopulla ja ne korvasivat niitä edeltäneet puusillat. Pökkäänjoen ylittävä kivisilta on todennäköisesti rakennettu 1890-luvun lopussa. Ristiinan kunnallislautakunta antoi joulukuussa 1898 urakalla tehtäväksi Pökkäänjoen kivisillan.

Pökkääntien sillan pinnassa on suurehko reikä, josta sora ja hiekka valuvat alas joen uomaan. Silta on myös kasvillisuuden peitossa ja rapautuu. Silta ei ole käytössä ja ajoneuvojen pääsy sillalle on estetty kaiteilla. Liikkumisturvallisuuden, sillan huonon kunnon, kohtuuttomiksi katsottavien korjauskulujen ja siltatyypin yleisyyden takia Savonlinnan museo katsoo, että Pökkääntien kivisilta voidaan uusida putkisillaksi.

22 / 31.1.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-10621, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojeltavia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole estettä. Salpalinjan kohde on asianmukaisesti huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

23 / 24.2.2023 Keskuskatu 27, Pieksämäki:

Museo viittaa asiassa aikaisempiin lausuntoihinsa kattoikkunoiden, puuston poiston ja IV-konehuoneen osalta. Lausunnot (194-2022 / 22.12.2022 ja 7-2023 / 17.1.2023) löytyvät lupahakemuksen liitteistä.

Aikaisemmista suunnitelmista poiketen kirkkosalin vesikattoa korotetaan. Korotus ei heikennä kohteen kulttuurihistoriallista tai maisemallista arvoa merkittävästi.

24 / 13.2.2023 Mainoslaite, Keskuskatu 14, Pieksämäki:

Kulmauksessa on aiemmin ollut kapea mainostaulu ja uusi mainostaulu on poistettavissa. Kiinnityksestä ei ole lupahakemuksessa tarkempia tietoja, mutta kiinnitys tulee suunnitella huolellisesti. Mainostaulu on kohtuullisen suuri, mutta ei merkittävästi heikennä alueen tai rakennuksen kulttuurihistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja.

25 / 2.3.2023 Yhteisnavettahankkeen YVA-menettelyn tarpeellisuus, Juva:

Hanke edesauttaa alueen säilymistä maatalouskäytössä. Pellot ovat oleellinen osa alueen kulttuurimaisemaa ja karjankasvatus ja sen laiduntaminen edistävät maatalousmaiseman säilymistä. Selvityksestä ei täysin selkeästi käynyt ilmi aiotaanko kaikki puusto kaataa pellon ja uuden tilakeskuksen väliltä vai säilyykö reunavyöhyke, joiden säilymistä yleiskaavamääräys edellyttää. Selvityksessä todetaan, että tilakeskus todennäköisesti näkyisi kartanon pihapiiriin ja peltoaukealla sijaitsevalle vapaa-ajanrakennukselle eli ainakin osa puustosta kaadetaan? Selvityksessä todetaan, että rakennusten pintamateriaalien valinnalla edesautetaan niiden sulautumista metsä- ja peltomaisemaan, mutta tarkemmat piirustukset ja havainnekuvat puuttuvat vielä. Myös tien alittavan siirtotunnelin sijainti ja piirustukset puuttuvat.

Museo ei näe YVA-menettelyä välttämättömänä kulttuuriympäristön kannalta. Hankkeesta ei koidu sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia maiseman osalta, jotka ei tulisi arvioiduksi riittävällä tavalla

ympäristölupahakemuksen yhteydessä sekä rakennuslupavaiheessa. Lupia varten havainnekuvat uudesta tilakeskuksesta Pieksämäentielle päin, rakennusten ulkoasu ja väriyty sekä siirtotunnelin suunnitelmat ovat tarpeen, jotta vaikutukset kulttuurimaisemaan pystytään arvioimaan paremmin. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

26 / 14.2.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-12618, Rantasalmi:

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida Tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

27 / 4.4.2023 Suur-Savon museon vesi-ilmalämpöpumppu, Mikkeli:

Rakennus sijaitsee aukealla paikalla. Ulkoyksiköt näkyvät Vanhalle Kangasniementielle, mutta eivät päänäkyville Otavankadun puolelle. Rakennuksen väriin maalattu suoja-aitaus auttaa riittävästi maisemoimaan yksiköt. Museon käsityksen mukaan siipiosassa on sekä näyttely- että toimistotiloja ja onkin hyvä pohtia yhdessä rakennuksen käyttäjien kanssa, onko ulkoyksiköistä lähtevällä äänellä mahdollisesti vaikutusta näyttelykokemukseen ja onko ääntä tarpeen yrittää vaimentaa.

28 / 17.3.2023 Ranta-Launialan asemakaava ja asemakaavamuutos, luonnos, Mikkeli:

Yleismääräyksien 17 §:ssä edellytetään korttelien 81, 82, 83, ja 89 sekä Rakovalkeankadulla tonttien tai kadun rakentamiseen liittyvien kaivuutöiden yhteydessä suoritettavaksi valvottua maankuorintaa siltä osin, kun on tarpeellista alueen mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen todentamiseksi. Kustannukset kohdistuisivat maanomistajalle tai vuokratapauksessa alueen haltijalle.

Alueella on tehty arkeologinen koekaivaus 2021 (Heilu Oy; tutkimuskertomus kaavaselostuksen liitteenä).

Koekaivauksen tulosten perusteella Savonlinnan museo esittää, että

korttelin 82 tonttien 1 ja 2 alueella oleva osa koekaivauksessa havaitusta historiallisen ajan talonpaikasta tutkitaan samalla, kun tutkitaan Rakovalkeankadun alle jäävä osuus talonpaikasta. Pellon pohjoisosasta tehtyjen rautakautisten koru-, ase- ja rahalöytöjen (Kansallismuseon luettelointinumerot KM 40649:1-21) takia rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen (RA) 83 tontin 1 rakentamismääräykseen sisällytetään kaavaluonnoksen yleismääräysten 17 §.

yleismääräykseen lisätään 18 §, jossa muistutetaan muinaismuistolain 14 §:stä:

18 §: ”Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aiemmin ei ole tunnettu, työ muinaisjäännöksen kohdalta on heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä ilmoitettava asiasta Museovirastolle ja alueelliselle vastuumuseolle tarpeellisia toimenpiteitä varten.”

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

29 / 14.2.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-12393, Savonlinna:

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

30 / 14.2.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-10273 Puumala:

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee hakkuiden tekoa maan ollessa roudassa, jolloin metsäkoneiden mahdollisesti aiheuttamat vauriot tiepohjalle jäävät vähäisimmiksi.

31 / 9.3.2023 Keskustie Haukivuori asemakaavan muutos, Mikkeli:

Sitten luonnosvaiheen suunnittelualueen rakennetusta ympäristöstä on valmistunut selvitys (Sweco 16.11.2021) ja siitä on pidetty neuvottelu yhdessä kaavoituksen ja kulttuuriympäristöviranomaisen kanssa. Sr-1 kaavamääräykseen on lisätty, ettei rakennusta saa purkaa ja velvoite pyytää kohteessa tehtävistä toimenpiteistä lausunto alueelliselta vastuumuseolta. Savonlinnan museon nimi on korjattu kaava-aineistoon. Luonnokseen verrattuna kirjaston, terveyskeskuksen ja kunnantalon suojelumerkinnot on poistettu ja nimismiehen talon piharakennuksille on lisätty säilyttävä kaavamerkintä kuten myös entiselle Osuuskassan talolle sekä Välitie 3:lle ja Suojatie 9:lle. Oikotien, Välitien ja Suojatien miljöitä koskee määräys, jolla ympäristö säilytetään.

Suojatie 9:n sr-1 -kaavamerkintää ei ole merkitty kaavakarttaan, vaikka se on selostuksessa mainittu. Haukivuoritalo oli vielä luonnosvaiheessa sr-1 -merkinnällä ja neuvottelussa se arvotettiin luokkaan yksi. Kaupungin kiinteistöosasto katsoo kuitenkin rakennuksen ylläpidon ja kunnostamisen taloudellisesti mahdolliseksi ja rakennuksen suojelumerkintä on poistettu, vaikka Haukivuoritalon suojelua toivotaan myös paikkakunnalla. Myös Museovirasto on lausunnossaan (29.05.2019, MV/35/05.01.01/2018) entisen kunnantalon lakisuojeluesityksestä todennut kohteen olevan kulttuurihistoriallisesti merkittävä, joka tulee suojella. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan *Arkkitehtuuritoimisto Olli ja Eija Saijonmaan suunnittelema kunnantalo (1957) edustaa aikakauden huolellisesti detaljoitua arkkitehtuuria. Saijonmaat ovat suunnitelleet lukuisia julkisia rakennuksia, kuten Vantaan kaupungintalon (1957), Haukivuoren kansakoulun (1957, purettu 2018) ja keskikoulun (1961). Kunnanvirkaileijoiden pienkerrostalon suunnitteleminen kunnantalon yhteyteen on poikkeuksellinen toteutustapa maakunnan kunnanvirastorakentamisessa. Rakennus on säilyttänyt hyvin rakentamisajankohtansa rakentamistavan ja siihen tehdyt muutokset ovat olleet maltillisia. Kunnantalo on osa 1950-luvulla Kirkonkylästä Asemankylään siirretyn hallinnollisen keskuksen rakennusryhmää, jonka varhaista julkista rakentamista kunnantalo ilmentää. Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia, maisemallisia ja historiallisia arvoja. Ehdolla maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Maankäyttö- ja rakennuslain §:n 54 mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.*

Museolla ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

32 / 17.3.2023 Annilanranta, asemakaava ja asemakaavan muutos, ehdotus, Mikkeli:

Suunnittelualue on suurelta osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Porrassalmen historiallinen maisema), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Alueella on voimassa Moisio-Kyyhkylän osayleiskaava (2015), jossa RKY-alue on myös huomioitu. Porrassalmentie on museotie, joka on huomioitu myös osayleiskaavassa. Suunnittelualueen pohjoisosassa on voimassa Kirkonvarkauden asemakaava (2015).

Suunnittelualueella sijaitsee neljä kulttuurihistoriallisesti merkittävää rakennuskohdetta: Ritvala, Päiväranta, Männistö ja Kotiranta eli Pönttölä. Rakennukset edustavat 1900-1950-lukujen huvila-asutusta. Rakennukset on inventoitu osana osayleiskaavaa 2014 ja muilla paitsi Männistöllä, joka rajattiin pois osayleiskaavasta, on sr-2 merkinnät Moisio-Kyyhkylän osayleiskaavassa. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040:ssä (2019) kaikki neljä kohdetta on huomioitu sr merkinnöin. Suunnittelualueella sijaitsee myös maisemallisesti arvokas peltoalue, Ruutipelto.

Kaavaa varten on tehty kulttuuriympäristöselvitys (Tengbom 2022). Ritvalan, Päivärannan, Männistön ja Kotirannan (Pönttölä) päärakennuksia koskee kaavaehdotuksessa sr -merkintä: *Suojeltava rakennus tai rakennus ryhmä, jonka ominaisluonne ja erityispiirteet on säilytettävä. Ennallistettavat muutokset on sallittuja. Muutoksissa on pyydettyä museoviranomaisen lausunto.* Kohteiden tontteja koskee /s -merkintä, jonka mukaan *alueen kulttuurihistorialliset arvot tulee ottaa huomioon.* Osaa Porrassalmentietä koskee ht-2 merkintä: *Katualue, joka on osa Porrassalmen museotietä. Museotien li(n)jausta, rakennetta tai tieympäristöä ei saa muuttaa. Suunniteltaessa museotien ympäristöön toimenpiteitä tulee museoviranomaiselta pyytää lausunto.* Ma-1 merkintä osoittaa RKY-alueen rajan: *Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009, Porrassalmen historiallinen maisema. Metsäreunojen säilyttämiseen, maaston muokkaamiseen ja ympäristönhoitoon liittyvät ohjeet käyvät ilmi laatu- ja ympäristöohjeista.* Ruutipelto on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi. Yleismääräyksissä on lisäksi tarkempia määräyksiä rakentamiselle.

Museotie on huomioitu suunnittelualueen pohjoisosassa merkinnällä ht-2 ja loppuosalta yleisintien alueena. Lopputien kaavamääräyksessä on hyvä käydä ilmi, että kyseessä on edelleen museotie ja käyttää esim. samaa määräystä, kuin pohjoisosassa tietä. Sr-kaavamääräykseen museo ehdottaa lisättävän, että rakennusta tai rakennuksia ei saa purkaa. Sr-kohteiden osalta kaavaehdotuksen yleismääräys § 7 *Aurinkokeräimien ja -paneelien sijoittaminen on sallittua kaikilla rakennusten ulkopinnoilla* olisi hyvä olla ehdollinen. Korttelin 24 osalta Porrassalmentien ja rannan välinen ala jää paikoin kapeaksi ja samoin paikoitellen rannassa säilytettävälle puustolle jää vähän tilaa Kalevirannan uusien tonttien osalla. Puustoa on kaavaehdotuksessa esitetty jätettäväksi rantatonteille lieventämään vaikutuksia rantamaisemaan ja

kulttuuriympäristöselvityksessä suositellaan rantaan jätettäväksi 20-30 metrin levyistä puustoista vyöhykettä. Tonttien määrän pudottamista Kalevinrannan ja rannan välissä voisi harkita, jotta rakentamisen vaikutukset rantamaisemaan olisivat lievemmat.

Ma-1 -kaavamääräyksen lopussa viitataan laatu- ja ympäristöohjeisiin, jota olisi hyvä avata kaavaselistuksessa, että mihin viitataan käytännössä.

Alueen pohjoisosassa on tehty arkeologinen inventointi (Mikkelin Moision sairaala-alueen arkeologinen inventointi 2011, Museovirasto) eikä kaavaehdotuksesta ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Alueelta ei ole tiedossa historiallisen ajan kaskiraunioita, joten kaavakartasta sekä kaavaselistuksesta voi poistaa aluevarauksen *kas* ("Alueen osa, jolla saattaa olla muinaismuistolailla suojeltuja historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäänneksiä (kaskiraunioita). Kaskirauniot säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.") ja kaavaselistuksesta 6.1.3 *Maisema ja taajamakuva* kappaleen "*Kaavassa osoitetaan alueen osa (kas), jolla saattaa sijaita muinaismuistolailla suojeltuja historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäänneksiä, kaskiraunioita. Kaavamääräyksen mukaisesti kaskirauniot säilytetään muinaismuistolain mukaisesti.*"

33 / 16.3.2023 Sähköasema, Ripatintie 160, Hirvensalmi:

Rakennuspaikka sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009 Kissakosken kanava ja tehdasalue). RKY-sivuston mukaan Kissakosken kanava on vanhimpia 1800-luvun alussa virinneen Suomen koskenperkaus- ja kanavoimishankkeen tuloksista ja se liittyy 1900-luvun alun puunjalostusteollisuuden vaiheisiin. Kissakosken teollinen ympäristö rakentuu 1850-luvulla valmistuneen Kissakosken kanavan ympärille. Metsäiseen ympäristöön 1900-luvun alussa syntyneestä laajasta teollisuusyhdyskunnasta on jäljellä punatiilinen Kissakosken paperitehtaan tuotantorakennus 1920-luvulta, 1932 rakennettu voimalaitos sekä tehtaaseen liittyvät arkkitehti Waldemar Aspelinin suunnittelemat johtajiston ja työväen asuinrakennukset sekä 1916 valmistunut kansakoulu. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan tehtaan lähellä ovat Zilliacuksen huvila, sähkömestarin talo ja kaksi työväen asuinrakennusta, Kissakosken koulu sekä tehtaan pohjoispuolella oleva työväen asuntoalue, muodostavat yhdessä omaleimaisen kokonaisuuden. Tehdasrakennus ja koko alue ovat merkittäviä maakunnan ja maamme teollisuushistorian kannalta. Alueella on kulttuurihistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja, ja se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). Rakennuspaikka sijaitsee yleiskaavassa (2007) MU ja km-alueilla: *Alueella tulee uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen sopeuttaa kyläkuvaan ja ympäröivään rakennuskantaan. Alueen rakentamisperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet sekä raitit tulee säilyttää alueelle luonteenomaisina. Maisemapuiden ja maisemakiintopisteiden säilyttäminen sekä reunavyöhykkeiden säilyttäminen on maisemakuvan kannalta tärkeää.* Rakennuspaikan naapurissa itäpuolella on maakuntakaavan maV-kohde ja yleiskaavan SR-kohde, entinen Kissakosken koulu. Tien toisella puolen on lailla suojeltu asuinrakennus, Jugendtila, joka on huomioitu myös maakunta- ja yleiskaavassa.

Uusi sähköaseman rakennus on 83,2 m², suorakulmion muotoinen, harjakattoinen, seinät vaaleanharmaata pesubetonia, vesikate harmaata profiilipeltiä. Rakennuksen pääty on tielle päin. Alue aidataan 2200 mm korkealla verkkoaidalla ja reunoille tehdään avo-oja.

Teknisenä laitoksena sähköasema erottuu väistämättä ympäröivästä rakennuskannasta, joka on puurakentamista 1900-luvun alkupuolelta. Itse sähköasemarakennus sopii paremmin ympäröivään rakennuskantaan puuverhoiltuna esim. peiterimalaudoitettuna, jollainen ainakin entisessä koulurakennuksessa on. Väriiltään rakennus voidaan katsoa sopimaan joko viereiseen entiseen kouluun tai vastapäiseen asuinrakennukseen.

34 / 16.2.2023 Rakennuslupa, Murorannantie 283, Juva:

Liiterin rakentamiselle ei ole muinaismuistolain asettamaa estettä.

35 / 17.2.2023 Sähkökaapelin asentaminen, Moukkarintie, Mikkeli:

Sähköverkon saneerauksella ei ole vaikutusta Moukkarin kivikautiseen asuinpaikkaan. Näin ollen Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista suunnitelmasta.

36 / 24.3.2023 Asemakaavan muutos 3. kaupunginosa (Kalevankangas) / Ravirata, Mikkeli:

Suunnittelualueella ei sijaitse rakennussuojelukohteita eikä alueelle sijoitu merkittäviä maisema-alueita. Alueella ei ole tehty kulttuuriympäristöselvitystä tai rakennusinventointia. Ravirata on perustettu 1960-luvulla, jolloin raviurheilun suosio yleisesti maassa kasvoi, ja katsomorakennukset ilmeisesti myöhemmin. Etelä-Savossa ei ole inventoitu modernia rakennusperintöä kaiken kattavasti mm. liikuntaympäristöjen osalta. Kaavaselostuksen rakennetun ympäristön osuutta (2.3) on hyvä tarkentaa vähintään kuvin ja lisäämällä selostukseen kunkin rakennuksen rakennusvuodet ja katsomorakennusten osalta myös suunnittelijat.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

37 / 27.2.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-18843, Juva:

Enligt anmälan man har planerat en beståndsvårdande avverkning på dessa figurer och det finns inga hinder för gallringen. Trävaror få ändå inte lagra på fornminnesområdet och det är förbjudet att köra över kolgropar med skogsmaskiner.

38 / 30.3.2023 Aineettoman kulttuuriperinnön toimenpideohjelma 2023-2028:

Kommentit kohtaan 1. Suomi sopimuksen jäsenmaana.

Kohdassa luettelointi on vahva yhteisö-painotus (...wikiluettelo tarjoaa yhteisöille alustan...wikiluettelo täydentävät ne yhteisöt...yhteisöjen on mahdollista hakea...). Toimeenpanosuunnitelman nimessä lukee aineeton kulttuuriperintö, ei yhteisöllinen perinne. Epäilemättä yhteisöt ovat aineettomassa kulttuuriperinnössä avainasemassa. Kuitenkin valtakunnan eri osissa harjoitetaan pääsääntöisesti samanlaisia käytänteitä, joihin ei kuulu yhteisöä, vaan kyseistä käytäntöä harjoittavat yksittäiset ihmiset. Tällaiset perinteharjoittajat jäävät toimenpidesuunnitelman ulkopuolelle. Eivät kuitenkaan siksi, että käytänteet koettaisiin negatiivisena, vaan siksi, etteivät käytänteen harjoittajat ole osa mitään tiivistä yhteisöä.

Kommentit kohtaan 2. Toimijat aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyössä.

Toimeenpanosuunnitelman luettelo vain tärkeimmistä toimijoista on perusteltu – muutenhan listat kasvaisivat varsin pitkiksi, koska useimmilla toimijoilla on kuitenkin jossain määrin toimintaa aineettoman kulttuuriperinnön saralla. Toimet aineettoman kulttuuriperinnön nostamisesta ALVA ja VALVA-museoiden suunnitelmiin ja sitä kautta käytännön tasolle liittyvät museoiden alueellisesti ja sisällöllisesti laajempaan rooliin maan museokentällä. Näitä museoita ohjaavat kuitenkin nelivuotiskaudet, joista vuosien 2023–2026 painopistesuunnat on jo päätetty/hyväksytty.

Kommentit kohtaan 3. Strateginen kehitys ja rahoitus.

Luvusta käyvät ilmi ne moninaiset ja enemmän tai vähemmän kiinteästi aineettomaan kulttuuriperintöön liittyvät lait, asetukset, strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat, jotka säätelevät aihetta joko ylhäältä käsin tai alan toimijoiden oman toiminnan tuloksena. Paljon on siis nähty vaivaa ja tästä herää kysymys, että kuinka hyvin kukin osatoimija pystyy pitämään itsensä ajan tasalla niin valtakunnan tasolla, maakunnan tasolla ja paikallistasolla näiden suhteen?

Kommentit kohtaan 4. Koulutus ja kasvatus.

Seitsemäntenä toimenpidelistalle on kirjattu oppimateriaalien ja toimintamallien tuottaminen siinä luetelluille tahoille. Tuotoksille olisi kysyntää myös opetuksen/koulutuksen ulkopuolisilla toimijoilla.

Kommentit kohtaan 5. Tutkimus suojelutyön tukena.

Luvun mukaan tutkimustoiminta kuuluu erityisesti yliopistojen ja korkeakoulujen tehtäviin, mikä pätee. Samassa kappaleessa mainitaan muistiorganisaatiot soveltavaa tutkimusta harjoittavien tahojen joukossa. Etenkin vähäväkisissä museoissa tutkimus-sana on liian komealta kalskahtava, sillä tehty työ on lähinnä selvitysten tasolla. Toimenpide-listauksen toisessa kohdassa on tavoitteena, että tutkijat ja mm. muistiorganisaatiot kohtaisivat. Tämä on enemmän kuin kannatettavaa, sillä kuntasektorilla koulutusmäärärahat ovat riittämättömiä, ja kentällä eletään ja toimitaan enemmän/vähemmän vuosikymmenten takaisten tietojen ja käytänteiden varassa.

Kommentit kohtaan 6. Näkyvyys ja media.

Tekstissä viitataan yleisesti sosiaalisessa mediassa käytettävään aihetunnisteeseen #eläväperintö.

Yhtenäisyyttä luova tunniste on hyvä, ja sen tunnettavuutta on syytä edistää jatkossakin tiedottamalla

tunnisteen käytöstä. Sosiaalinen media yläkäsitteenä on kuitenkin laaja joukko eri alustoja/ohjelmistoja, joissa kaikissa em. aihetunniste ei ole käytössä.

Kommentit kohtaan 7. Kansainvälinen yhteistyö.

Toinen kappale antaa liian myönteisen kuvan kansainvälisen yhteistyön laajuudesta aiheen saralla.

Varmasti kappaleessa lueteltua tapahtuu, mutta onkohan loppujen lopuksi tutkittu millään tasolla, ketkä maassa tekevät ja miten paljon kansainvälistä yhteistyötä, ja ketkä eivät ollenkaan?

Kommentit kohtaan 8. Aineettoman kulttuuriperinnön merkitys yhteiskunnassa.

Yleisesti suunnitelman tavoitteista on todettava, että niitä on liikaa ohjelmakauden pituuteen (6 vuotta) suhteutettuna. Samoin tavoitteet ovat osin liian laaja-alaisia, ja vastuu niiden käytännön tason toteutuksesta jää osin epämääräisyyden tilaan. Tämä kielinee ”kentän sitouttamisen ongelmasta”, koska sivun kolme toisessa kappaleessa ilmaistaan vain yleisellä tasolla, että toimenpideohjelma kertoo, miten Unescon yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisen tavoitteisiin vastataan kansallisella tasolla.

39 /30.3.2023 Valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventointi:

Kommentit kohtaan 1. Suomi sopimuksen jäsenmaana.

Kohdassa luetteloointi on vahva yhteisö-painotus (...wikiluettelo tarjoaa yhteisöille alustan...wikiluettelo täydentävät ne yhteisöt...yhteisöjen on mahdollista hakea...). Toimeenpanosuunnitelman nimessä lukee aineeton kulttuuriperintö, ei yhteisöllinen perinne. Epäilemättä yhteisöt ovat aineettomassa kulttuuriperinnössä avainasemassa. Kuitenkin valtakunnan eri osissa harjoitetaan pääsääntöisesti samanlaisia käytänteitä, joihin ei kuulu yhteisöä, vaan kyseistä käytäntöä harjoittavat yksittäiset ihmiset. Tällaiset perinteharjoittajat jäävät toimenpidesuunnitelman ulkopuolelle. Eivät kuitenkaan siksi, että käytänteet koettaisiin negatiivisena, vaan siksi, etteivät käytänteen harjoittajat ole osa mitään tiivistä yhteisöä.

Kommentit kohtaan 2. Toimijat aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyössä.

Toimeenpanosuunnitelman luettelo vain tärkeimmistä toimijoista on perusteltu – muutenhan listat kasvaisivat varsin pitkiksi, koska useimmilla toimijoilla on kuitenkin jossain määrin toimintaa aineettoman kulttuuriperinnön saralla. Toimet aineettoman kulttuuriperinnön nostamisesta ALVA ja VALVA-museoiden suunnitelmiin ja sitä kautta käytännön tasolle liittyvät museoiden alueellisesti ja sisällöllisesti laajempaan rooliin maan museokentällä. Näitä museoita ohjaavat kuitenkin nelivuotiskaudet, joista vuosien 2023–2026 painopistesuunnat on jo päätetty/hyväksytty.

Kommentit kohtaan 3. Strateginen kehitys ja rahoitus.

Luvusta käyvät ilmi ne moninaiset ja enemmän tai vähemmän kiinteästi aineettomaan kulttuuriperintöön liittyvät lait, asetukset, strategiat, ohjelmat ja suunnitelmat, jotka säätelevät aihetta joko ylhäältä käsin tai alan toimijoiden oman toiminnan tuloksena. Paljon on siis nähty vaivaa ja tästä herää kysymys, että kuinka hyvin kukin osatoimija pystyy pitämään itsensä ajan tasalla niin valtakunnan tasolla, maakunnan tasolla ja paikallistasolla näiden suhteen?

Kommentit kohtaan 4. Koulutus ja kasvatus.

Seitsemäntenä toimenpidelistalle on kirjattu oppimateriaalien ja toimintamallien tuottaminen siinä luetelluille tahoille. Tuotoksille olisi kysyntää myös opetuksen/koulutuksen ulkopuolisilla toimijoilla.

Kommentit kohtaan 5. Tutkimus suojelutyön tukena.

Luvun mukaan tutkimustoiminta kuuluu erityisesti yliopistojen ja korkeakoulujen tehtäviin, mikä pätee. Samassa kappaleessa mainitaan muistiorganisaatiot soveltavaa tutkimusta harjoittavien tahojen joukossa. Etenkin vähäväkisissä museoissa tutkimus-sana on liian komealta kalskahtava, sillä tehty työ on lähinnä selvitysten tasolla. Toimenpide-listauksen toisessa kohdassa on tavoitteena, että tutkijat ja mm. muistiorganisaatiot kohtaisivat. Tämä on enemmän kuin kannatettavaa, sillä kuntasektorilla koulutusmäärärahat ovat riittämättömiä, ja kentällä eletään ja toimitaan enemmän/vähemmän vuosikymmenten takaisten tietojen ja käytänteiden varassa.

Kommentit kohtaan 6. Näkyvyys ja media.

Tekstissä viitataan yleisesti sosiaalisessa mediassa käytettävään aihetunnisteeseen #eläväperintö.

Yhtenäisyyttä luova tunniste on hyvä, ja sen tunnettavuutta on syytä edistää jatkossakin tiedottamalla

tunnisteen käytöstä. Sosiaalinen media yläkäsitteenä on kuitenkin laaja joukko eri alustoja/ohjelmistoja, joissa kaikissa em. aihetunniste ei ole käytössä.

Kommentit kohtaan 7. Kansainvälinen yhteistyö.

Toinen kappale antaa liian myönteisen kuvan kansainvälisen yhteistyön laajuudesta aiheen saralla.

Varmasti kappaleessa lueteltua tapahtuu, mutta onkohan loppujen lopuksi tutkittu millään tasolla, ketkä maassa tekevät ja miten paljon kansainvälistä yhteistyötä, ja ketkä eivät ollenkaan?

Kommentit kohtaan 8. Aineettoman kulttuuriperinnön merkitys yhteiskunnassa.

Yleisesti suunnitelman tavoitteista on todettava, että niitä on liikaa ohjelmakauden pituuteen (6 vuotta) suhteutettuna. Samoin tavoitteet ovat osin liian laaja-alaisia, ja vastuu niiden käytännön tason toteutuksesta jää osin epämääräisyyden tilaan. Tämä kielinee ”kentän sitouttamisen ongelmasta”, koska sivun kolme toisessa kappaleessa ilmaistaan vain yleisellä tasolla, että toimenpideohjelma kertoo, miten Unescon yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisen tavoitteisiin vastataan kansallisella tasolla.

40 / 31.3.2023 VR:n konepajarakennuksen aurinkopaneelit, Pieksämäki:

Pieksämäki - Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi -raportin (Ramboll 2015) mukaan VR:n konepajan alueella sijaitsee useita eri aikakausilta peräisin olevia teollisuusrakennuksia ja niihin liittyviä apurakennuksia. Konepajan alue on rakentunut vaiheittain, mutta toimii edelleen alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan: siellä kunnostetaan junakalustoa. Alueen rakennuksista merkittävin on alueen keskellä sijaitseva suurikokoinen konepajarakennus näyttävine kaarimaisine kattorakenteineen, joka on valmistunut vuonna 1965. Raportissa todetaan, että konepajan kattorakenteilla on rakennusteknistä arvoa. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) konepaja on osa teollisuusvaltaista aluetta ja sk 8 -aluetta: *Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue. Alueen maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, pihapiirit sekä arvokkaat pellot ja muut maisematekijät. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksessa esitettävään kohdeluetteloon. Asemakaavassa (1999) rakennus on T-alueella.*

Konepajan katolle asennetaan vesikattorakenteen kaaria mukailevat aurinkopaneelit.

Konepaja sijaitsee aidatulla toiminnassa olevalla teollisuusalueella, jonka rakennuskanta on pääasiassa kaksi- tai yksikerroksista. Rakennusta ei pääasiassa tarkkailla yläviihosta. Rakennus on vuodelta 1965 ja tehty teräksestä. Lupahakemuksesta ei käynyt täysin ilmi ovatko aurinkopaneelit kalvoja vai yksi- tai monikidekennoja, minkälainen vesikate rakennuksessa on ja miten paneelit asennetaan. Hankkeen maisemavaikutus ja vaikutus rakennuksen piirteisiin jää pienemmäksi rakennusta maan tasalta tarkasteltaessa, kun vesikatteen kaikkien sivujen reunat jätetään vapaaksi paneeleista. Rakenteiden ja katteen kestävyys tulee varmistaa, huomioida paloturvallisuus ja mahdollistaa katteen huolto.

41 / 7.3.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-22791, Juva:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Metsänkätöille ei ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida pyyntikuopan päälle eikä sen yli ajaa metsäkoneilla. Laikkumätästys on kielletty 2 metriä lähempänä pyyntikuopan näkyviä ulkoreunoja (muinaismuistolaki 5 §).

42 / 7.3.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-23264, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Muinaisjäännös on huomioitu metsänkätöilmoituksessa.

43 / 7.3.2023 Saunan rakentaminen, Purtoniemi, Mikkeli:

Alueelle on 1990-luvulla laadittu Kyyveden, Harjujärven ja Ala-Aittaroisen rantaosayleiskaava, jossa Purtoniemeen on merkitty loma-asuntoaluetta ja muinaisjäännös on merkitty pistemäisenä.

Kaavamääräyksen mukaan aluetta koskevista suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa.

Purtoniemessä on kivikautinen asuinpaikka (Purtoniemi, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000002332), joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Muinaisjäännösrekisterin mukaan asuinpaikalla

on yksi iso asumuspainanne. Asuinpaikka sijaitsee niemen eteläkärjen länsirannalla, harjun alapuolella olevalla rantaterassilla, joka on nykyrantaa ylempänä 1860-luvulla tehdyn Kyyveden järvenlaskun takia. Suunniteltu saunan rakennuspaikka on Kyyveden laskua alemmalla tasolla, alueella, joka vanhojen ilmakuviin perusteella on ollut niittynä tai peltona, ja jolle vuoden 1973 peruskartassa on merkitty sittemmin purettu talousrakennus.

Muinaisjäännösrekisterin rajausta on 7.3.2023 korjattu rajaamalla asuinpaikka vanhan rantatörmän yläpuolelle. Asemapiirroksen mukaan sauna rakennettaisiin muinaisjäännösalueen ulkopuolelle, joten saunan rakentamisesta ei ole muinaismuistolain puolesta huomauttamista. Savonlinnan museolla ei ole kaavamuutoksesta huomautettavaa.

45 / 28.3.2023 Länsiosan rantaosayleiskaavan muutosehdotus koskien tiloja Särkelä 97-416-2-79 ja Palsi 97-416-3-63, 97-407-3-22 Jokela ja 97-407-3-32 Koivula, Hirvensalmi:

Savonlinnan museolla ei ole huomautettavaa kaavamuutoksesta.

46 / 20.4.2023 Kirkonkylän seudun ja Vilkonharju-Liukonniemen osayleiskaavan muutosehdotus koskien Aurinkovoimalaa tiloilla Rajapelto 97-418-7-43, Kesäniitty 97-418-7-156 ja Pöyrynpelto 97-418-7-49, Hirvensalmi:

Pöyryn maakunnallisesti arvokas maaseutumaisema jää suunnitelma-alueen pohjoispuolelle tien toiselle puolelle. Samoin tien toiselle puolen jää yleiskaavassa suojeltavaksi merkitty entinen koulurakennus. Kaavaehdotuksessa suunnittelualue merkitään energiahuollon alueeksi (EN-1) ja yleismääräyksissä mainitaan, että ”alueen suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen maisemaa muuttavat ominaisuudet ja pyrittävä lieventämään näistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia” sekä ”alueella tehtävistä toimenpiteistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto”. Kaavaselostuksen kaksi valokuväsovitetta auttavat hahmottamaan hankkeen vaikutuksia. Maisema muuttuu avoimesta peltomaisemasta rakennetuksi alueeksi, joka poikkeaa kulttuurimaisema-alueen perinteisestä rakennuskannasta ja ympäristöstä. Selostuksessa todetaan, että ”maisemavaikutusta voidaan pienentää pensasistutuksilla, mitkä ”pehmentävät” maisemakuvaa ja osin estävät voimalan näkymisen maantielle”, mikä onkin tarpeen. Asemakaavassa voidaan antaa tarkempia määräyksiä maisemavaikutusten huomioimiseksi. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osayleiskaavan muutoksesta ei ole huomautettavaa.

47 / 20.4.2023 Urmaslahden asemakaavan muutos- ja laajennusehdotus koskien Aurinkovoimalaa tiloilla Rajapelto 97-418-7-43, Kesäniitty 97-418-7-156 ja Pöyrynpelto 97-418-7-49, Hirvensalmi:

Pöyryn maakunnallisesti arvokas maaseutumaisema jää suunnitelma-alueen pohjoispuolelle tien toiselle puolelle. Samoin tien toiselle puolen jää yleiskaavassa suojeltavaksi merkitty entinen koulurakennus. Suunnittelualue muutetaan energiahuollon alueeksi aurinkoenergian tuotantoa varten (EN/aur). Selostuksen kuvasovitteet auttavat hyvin käsittämään hankkeen vaikutusta ympäristöön. Maisema muuttuu avoimesta peltomaisemasta rakennetuksi alueeksi paneeleineen, metalliainoiteen ja varastorakennuksineen, joka poikkeaa perinteisen kulttuurimaisema-alueen rakennuskannasta. Yleismääräyksissä on pyritty huomioimaan maisemavaikutuksia tuotantoalueella. Merkittävin maisemavaikutus voimalalla on Otavantien suuntaan, kun muualla aluetta ympäröi pääasiassa metsä. Kaavaselostuksessa mainitaan, että Otavantien puolelle voidaan istuttaa pensaita maisemavaikutuksia ”pehmentämään”. Tarpeeksi korkeat alueelle luontaiset pensaat ja muu kasvillisuus auttavat lieventämään voimalan maisemallisia vaikutuksia Otavantien suuntaan. Kaavakarttaan voi miettiä istutettavan alueen merkitsemistä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta ei ole huomautettavaa.

48 / 23.3.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-23056, Mikkeli:

Metsänkäytölle ei ole estettä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Alueella olevia kiviröykkiöitä ei saa rikkoa laikkumätästyksessä.

49 / 24.3.2023 Mainoslaitteet, Hallitustori ja rautatieasema, Mikkeli:

Ulkonäyttöjen sijoittelussa tulee huomioida kirkon ja rautatieaseman akselinäkymä. Näyttöä voi suunnitella sijoitettavaksi mieluummin aseman päätyjen läheisyyteen kuin pitkille sivuille. Aseman sivuilla on risteykset, joissa tulee huomioida myös näyttöjen vaikutus autoilijoiden tarkkaavaisuuteen ja näkymiin. Näyttöjen koosta ei ole vielä tietoa, mutta aseman läheisyydessä kovin suuri näyttö ei ole suositeltava. Näyttö ei saa viedä huomiota asemarakennuksesta tai peittää sitä liialti.

Torin pohjoislaidan alue on avointa ja näytöistä voi tulla kovin irrallisia ja näkymiä peittäviä varsinkin talviaikaan. Itä-länsi-, etelä-pohjoinen- sekä sivuakseleiden näkymät ja avoimuus täytyy huomioida mainoslaitteiden sijoittelussa sekä näyttöjen suunnassa. Mahdollisen näytön tulisi olla maltillisen kokoinen. Näytöt sopivat paremmin torin muille reunoille ja nurkkiin, kunhan niissäkin arvorakennukset, näkymät ja akselit otetaan huomioon. Esim. puukujien jatkona tai välissä on ainakin ollut näyttöjä melko luontevasti. Näytön sijoittaminen ”Muikun” seinään on museon näkemyksen mukaan mahdollista, jos rakennusjärjestys sen sallii. Rakennusjärjestyksessä ei puhuta digitaalisista mainoslaitteista, mutta ne lienevät lähimpänä valolaatikoita. Rakennus on suhteellisen uusi (2011) ja torin sillä laidalla, jolla ei sijaitse merkittävimpiä alueen historiallisista arvorakennuksista, vaan modernimpaa rakennuskantaa.

Toriparkin porraskuilu (2011) on moderni lasiseinäinen rakennelma ja sijaitsee lääninhallituksen rakennusta vastapäätä. Jos näyttö aiotaan asentaa torille päin, olisi näytön sijainti parempi porraskuilun torin puoleisen sivun eteläosassa, jolloin näkymä lasiseinien läpi säilyy, tai päädyssä. Näytön asentaminen on museon näkemyksen mukaan mahdollista edellä mainittu huomioiden, jos rakennusjärjestys sen sallii.

50 / 4.4.2023 Aurinkovoimalat, Veikantie 6, Mikkeli:

Museo arvostaa Veikassa tehtyä toimintaa historiallisen tilan säilymiseksi ja korostaa, että uusiutuvan energian hyödyntäminen on kannatettavaa. Uusien laitteiden ja kulttuuriympäristöarvojen yhteensovittaminen perinteisissä pihapiireissä ja maisemissa vaatii kuitenkin tapauskohtaista harkintaa ja päätöksissä tulisi löytää kohteen tai alueen arvot mahdollisimman hyvin huomioiva ratkaisu.

Hakija on kiitettävästi kartoittanut museon ja ELY-keskuksen yhteisen lausunnon pohjalta vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja aurinkopaneeleille. Museo pitää kumpaakin uutta esitettyä vaihtoehtoa alueen arvot paremmin huomioivana. Kummankin uuden vaihtoehdon sijainti on syrjemmällä kartanon välittömästä historiallisesta pihapiiristä ja pääsisääntulosta. Kattoasennus uudemman rakennuksen katolle on luonnollisempi, kuin perinteisemmässä rakennuksessa, joita konehalli ja talli edustavat.

Hankkeesta on keskusteltu Etelä-Savon ELY-keskuksen kulttuuriympäristöasiantuntija Laura Vikmanin kanssa ja lausunto edustaa museon ja Etelä-Savon ELY-keskuksen yhteistä kantaa asiaan.

51 / 24.3.2023 Maa-ainesten ottaminen Tervaruukinsalon pohjavesialueelta, Pieksämäki:

Maa-aineksen otosta ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta eikä alueella tarvitse tehdä arkeologisia selvityksiä. Ottoalue ei myöskään sijaitse maisemallisesti merkittävällä alueella eikä ottamisella ole vaikutusta rakennettuun ympäristöön.

52 / 24.3.2023 Asemakaavan muutos, OAS, Yrittäjänkatu ja Teollisuuskatu, Kirjala, Mikkeli:

Suunnitelma-alueella ei ole inventoituja rakennuskohteita eikä alue ole maisemallisesti merkittävää. Suunnittelualueen itäpuolella on maakunnallisesti merkittävä vanha kasarmialue.

Alueen rakennuskanta tulee kuvata kaavaselostukseen. Kiinteistöllä 491-6-34-1 sijaitsee (tai ainakin vielä vuonna 2019 sijaitsi) arviolta 1950-60-luvun rakennus, jonka mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot on hyvä selvittää tarkemmin.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta asemakaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

53 / 18.4.2023 Punkaharjun Puruveden rantayleiskaavan muutos tiloille Rantaharju 740-595-6-25, Peltola 740-595-6-55 ja Tapiola 740-595-6-83:

Suunnittelualueen kaakkoisosaa on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma 12.557 Vaaran kylä) ja se on huomioitu myös Punkaharjun Puruveden rantayleiskaavassa (2003) km-alueena. Rantayleiskaavassa suunnittelualuetta koskee myös merkinnät M, AO ja RM.

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja inventoituja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Kulttuurimaisema-alue on merkitty asiallisesti kaavakarttaan ja kaavamääräys on sama kuin voimassa olevan yleiskaavan kaavamääräys.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

54 / 31.3.2023 Puiden kaataminen, Raikuuntie, Savonlinna:

Ei huomauttamista.

55 / 29.3.2023 Kallioniemen rantamakasiini, Mikkeli:

Rantamakasiinilla ei ole sellaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka estäisivät sen purkamisen. Rakennus on kevytrakenteinen ja muutettu, sitä ei ole huomioitu yleiskaavassa säilyttävien merkinnöin eikä sitä ole myöskään edellytetty säilytettäväksi yleissuunnitelmassa tai maisemanhoitosuunnitelmassa. Rakennus on kuitenkin hyvä dokumentoida valokuvaamalla ennen mahdollista purkamista.

Uudisrakentamisessa tulee huomioida edellä mainitut kaavamerkinnot, alueen RKY- ja VAMA-status, yleis- ja maisemanhoitosuunnitelma ja muut rakentamista ohjaavat määräykset.

56 / 30.3.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-31562, Mikkeli:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mekaaninen perkaus. Metsänkätöille ei ole estettä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Alueella olevia kiviröykkiöitä ei saa rikkoa perkauksessa eikä niiden yli saa sulan maan aikaan ajaa metsäkoneilla.

57 / 31.3.2023 Hakkuusuunnitelma, Pieksämäki 593-435-8-218 ja 593-435-14-0:

Kiinteistöiltä on tarkoitus hakata puustoa pois, mutta metsänviljelyä ei tarvita vaan kuviolle tulee luontainen puistometsä. Hakkuusuunnitelmalla ei ole vaikutusta muinaismuistolain suojaamiin kiinteisiin muinaisjäännöksiin, jotka ovat kuvioiden ulkopuolella. Näin ollen Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista hakkuusuunnitelmasta.

58 / 31.3.2023 Puiden kaataminen, Matkontie, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa verhopuuhakkuu eikä sille ole estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä kiviröykkiöiden yli ajaa metsäkoneilla.

59 / 28.4.2023 Kukkaromäen ak-muutos, ehdotus, Pieksämäki:

Kaavaehdotuksesta ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

60 / 2.5.2023 Kuusitie 41, asemakaavamuutoksen ehdotus, Pieksämäki:

Museo suositteli oppilaitosrakennusten inventointia, mutta sitä ei nähty perusteltuna rakennusten tavanomaisuuden ja purkamisten vuoksi sekä rakennusten puuttuessa yleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksestä. Vastineraportissa alueen merkitystä on kuitenkin hyvin pohdittu, mutta rakennusten tarkemman tarkastelun kautta arviointi olisi ollut vielä tukevammalla pohjalla. Rakennetun kulttuuriympäristön osalta ei muuta huomautettavaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei huomautettavaa.

61 / 11.4.2023 Tuoppu ranta-asemakaava, OAS ja luonnos, Pieksämäki:

Savonlinnan museolla ei ole suunnitelmaan huomauttamista.

62 / 11.4.2023 Kuortin taajaman osayleiskaavan muutos ja laajennus, ehdotus, Pertunmaa:

Kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

63 / 12.4.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-33937, Puumala:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

64 / 17.4.2023 Vesilaitoksen uudelleen käyttöönotto, Ruotimonkoski, Mäntyharju:

Vesivoiman käytölle ei ole estettä rakennetun kulttuuriympäristön kannalta. Oleellista vesivoiman käyttöönotossa on, että sähköntuottamiseen tarvittavat rakenteet ja myllyrakennus kunnostetaan kohteen kulttuurihistorialliset arvot huomioiden. Myllyn ja sen tarpeiston kunnostuksessa tulee uusia vain tarpeellinen olevan mallin mukaan ja käyttää perinteisiä materiaaleja ja menetelmiä. Myllyn käyttö ja kunnostaminen sen arvot huomioiden edistää kohteen säilymistä ja vahvistaa kohteen historiallista todistusvoimaisuutta.

65 / 29.5.2023 Reittiönrannan ranta-asemakaavan ehdotus, Sulkava:

Kaavaluonnoksen jälkeen alueesta on tehty kaavasunnittelijan toimesta suppea rakennushistoria- ja kulttuuriympäristöselvitys. Selvitykseen on valokuvattu suunnittelualueen rakennuksia, mutta kaikkia ulkorakennuksia ei. Lisäksi selvityksessä on karttatarkastelua, alkuperäiset rakennuspiirustukset, kopio Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan aluetta koskevasta kuvaus- ja historiaosioista sekä omistustilanteen kuvaus. Selvityksen perusteella alueen nykytilanteesta ja rakentumisesta saa käsityksen. Viimeisessä kappaleessa avataan alueen arvoja tai ominaispiirteitä hyvin vähäisesti. Selvityksessä mainitaan, että ”rakennusten joukossa on muutamia rakennuksia ja rakennusryhmiä, joilla on erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja ---”. Alueen kaikilla 1940-luvun alun asuin- ja ulkorakennuksilla on sama historiapohja, niiden käyttötarkoitus on säilynyt samana ja kaikki asuinrakennukset ovat edelleen tunnistettavissa A1-tyyppitaloiksi ja ulkorakennuksetkin ovat tunnistettavissa, vaikka osaa onkin enemmän laajennettu.

Kaavaselostuksessa todetaan, että ”seitsemästä entisestä parakkirakennuksesta halutaan kaavaehdotuksen mukaan säilyttää kolme edustavinta, jotka ovat nykykuntonsa perusteella säilyttämisen arvoisia ja joissa on tehty vain pienehköjä korjauksia ja julkisivumuutoksia.” Todettakoon, että muissakaan rakennuksissa julkisivumuutokset eivät ole suuria pohjoisinta lukuun ottamatta. Alueella olevat muut neljä entistä parakkirakennusta voidaan kaavaehdotuksen mukaan purkaa ja korvata uudisrakennuksilla. Edes osan rakennusten säilymisen turvaaminen on jo yleiskaavan ohjausvaikutuksen mukaista, mutta museo haluaa painottaa, että rakennukset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jonka yhtenäisyys ja historiallinen arvo väistämättä heikkenee, jos/kun alkuperäisiä rakennuksia puretaan. Kaavan vaikutusten arvioinnissa ei ole avattu riittävästi tätä puolta.

Maankäyttö- ja rakennuslain §:n 54 mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Yleiskaavassa parakkikyläryhmä on todettu kulttuurihistoriallisesti ja/tai ympäristön kannalta arvokkaaksi kaavamerkinnän perustuessa 1990-luvun inventointiin, joka on lähteenä myös kulttuuriperintötietokannan inventoinnissa. Tietokannassa alue on todettu paikallisesti merkittäväksi, jolla on kulttuurihistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja. Kaavaselostuksessa ei ole tuotu esiin seikkoja, mitkä merkittävästi vähentäisivät kolmen muun kohteen kulttuurihistoriallista arvoa verrattuna kolmeen säilytettävään. Rakennuksen huono kunto ei hävitä suojeluun perustuvia kulttuurihistoriallisia arvoja.

RA-1 kaavamääräykseen on lisätty kiitettävästi, että purkamislupasta tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja rakennusten muutos- korjaustyöt eivät saa heikentää sen rakennustaitteellista tai historiallista arvoa. Määräyksessä sanotaan, että ”purkamislupa on pyydettävä myös merkittävistä korjaus- ja muutostöistä”, mutta tarkoitetaanko tässä kuitenkin rakennuslupaa? Myös rakennuslupasta on hyvä pyytää museoviranomaisen lausunto.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista asemakaavasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

66 / 26.4.2023 Telataipaleen vesihuoltohanke, Pieksämäki:

Suunnittelun putkilynjan läheisyydessä on Kaivannon kivikautinen asuinpaikka. Asuinpaikka sijaitsee Naarajärven ja Pienen-Syvän välisen Kaivannon (Syväkaivanto) molemmin puolin. Asuinpaikkalöydöt ovat tulleet esille kaivannon pohjoispuolelta, Peltoniemestä pistävän niemen alueella olevasta hiekkakuopasta,

Telataipaleentien itäpuolelta. Kaivannon eteläpuolella olevalla tasanteella on havaittavissa kaksi asumuspainannetta.

Suunniteltu putkilinjaus sijoittuu Kaivannon pohjoispuolella Telataipaleentien länsipuolelle, jossa topografian ja tarkastuksen perusteella ei ole kiinteää muinaisjäännöstä, ja kiertää Kaivannon eteläpuolisen osan asuinpaikasta.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista suunnitelmasta.

67 / 10.5.2023 Poikkeamislupahakemus, Muurikintie 3, Mikkeli:

Rakennushanke sijoittuu voimassa olevassa asemakaavassa pääasiassa liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle, mutta valmisteilla olevassa asemakaavamuutoksessa rakennushanke sijoittuu asiallisesti yleisten rakennusten korttelialueelle. Toiminnallisesti ei ole tulossa muutoksia, kun nykyinen päiväkotitoimii samalla alueella. Nykyinen päiväkodin piha-alue toimii jatkossakin päiväkodin käytössä. Uudisrakennus sijoittuu paikalla aiemmin olleen, mutta vuonna 2011 palaneen emäntäkoulun navettarakennuksen kohdille. Lupahakemuksen liitteenä olleessa maisemaselvityksen osaluonnoksessa ei ollut erityisiä merkintöjä uudisrakentamisen kohdalla, mutta kyseessä on toki luonnos. Purrettavien punatiilirakennusten mahdollista kulttuurihistoriallista merkitystä ei ole kaavaluonnoksen selostuksessa tai maisemaselvityksen luonnoksessa vielä avattu. Kaavaluonnoksessa on huomioitu uuden päiväkodin sijoittaminen alueelle, joten poikkeaminen sen osalta ei aiheuttane suurempaa haittaa vireillä olevalle kaavoitukselle. Uudisrakentamisen yksityiskohtia tutkitaan tarkemmin rakennusluvan yhteydessä.

68 / 28.4.2023 Kaapelointi, Rapionniemi, Juva:

Suunniteltu vesistöналituskohta on muinaisjäännösalueen luoteispuolella, joten Savonlinnan museolla ei ole vesistöналituksen osalta huomauttamista suunnitelmasta.

69 / 17.5.2023 Sarvikankaan tuulivoimahanke, oyk OAS, Pieksämäki:

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja kulttuuriympäristökohteita tai -alueita kuin Petäjämäen vanhat maatalouden ja asutuksen jäänteet. YVA-menettelyn yhteydessä kaava-alueelta tehdään mm. näkymisalueanalyysi, kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä ja arkeologinen selvitys. Kaavaselostuksesta on hyvä käydä ilmi myös alueella sijaitseva rakennuskanta ja kaavaprosessissa arvioida onko niillä mahdollista kulttuurihistoriallista arvoa, joka tulisi huomioida kaavassa.

70 / 17.5.2023 Sarvikankaan tuulivoimahanke, YVA-ohjelma, Pieksämäki:

Hankealueella ei sijaitse muita tunnettuja kulttuuriympäristökohteita tai -alueita kuin Petäjämäen vanhat maatalouden ja asutuksen jäänteet, jotka on huomioitu suunnittelussa. Hankkeen tarkastelualueella noin 30 km säteellä kuitenkin sijaitsee erilaisia kulttuuriympäristökohteita tai -alueita, joihin voi kohdistua maisemavaikutuksia. Mahdolliset vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöihin on tiedostettu arviointiohjelmassa hyvin ja arviointiohjelman mukaan alueelta tehdään mm. näkymisalueanalyysi, kuvasovitteet voimaloiden näkymisestä ja arkeologinen selvitys. Maisemavaikutukset arvioidaan noin 30 kilometrin etäisyydelle voimaloista. Vaikutukset maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaille kohteille arvioidaan noin 20 kilometrin etäisyydelle. Arviointiohjelmassa esitetyt selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat tarpeen ja museo jää mielenkiinnolla odottamaan niiden tuloksia.

Sivulla 25 mainitaan Savonlinnan maakuntamuseo seurantaryhmässä. Museon nimi pyydetään muuttamaan muotoon Riihisaari – Savonlinnan museo.

71 / 9.5.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-40552, Sulkava:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

72 / 9.5.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-39552, Mikkeli:

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Metsänkäytölle ei ole estettä, mutta puutavaran ja hakkuujätteen varastointia muinaisjäännösalueelle on vältettävä samoin kuin alueella olevien kivrakenteiden rikkomista laikkumätästyksessä.

73 / 9.5.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-43518, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys. Metsänkäsittelylle ei ole muinaismuistolain puolesta esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueille. Liikkuminen metsäkoneilla kuviolle on suunniteltava niin, ettei muinaisjäännösalueiden läpi ajeta.

74 / 6.6.2023 Porrassalmenkatu 19-21 asemakaavan muutosehdotus, Mikkeli:

Kaavamuuotos on luonteeltaan tekninen, mutta kaavassa olisi hyvä todeta Porrassalmenkadun kaupunkikuvallinen merkitys esim. yleismääräyksissä. Savonlinnan museolla ei ole asemakaavamuutoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

75 / 6.6.2023 Lähemäenkatu 11 asemakaavan muutosehdotus, Mikkeli:

Entiselle kansakoulurakennukselle on perustellusti osoitettu suojelumerkintä ja asiallinen kaavamääräys. Lähemäki-talo on luonnosvaiheen jälkeen inventoitu kiitettävästi. Inventoinnin mukaan rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyyppillistä laatikkoarkkitehtuuria, joka sai veistoksellisemmän muodon lisärakentamisen myötä, mutta ei kuitenkaan asetu luontevasti ympäristöönsä. Kaavaselostuksessa on hyvin otettu huomioon myös varsinaisen kaava-alueen lähiympäristö, jota on esitelty valokuvoin ja sanallisesti.

Savonlinnan museolla ei ole asemakaavamuutoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomauttamista.

76 / 14.6.2023 Anttolanhovin asemakaava ja asemakaavan muutos, Mikkeli:

Alueella ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita, tai tunnettuja rakennusperintökohteita.

Alueen rakennuskanta tulee esittää kaavaselostuksessa sanallisesti ja kuvoin. Purettavaksi aiotun hotellirakennuksen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot tulee selvittää.

77 / 16.6.2023 Porrassalmenkatu 29, OAS, Mikkeli:

Kaavamuuotuksessa tulee huomioida Porrassalmenkadun paikallisesti merkittävä korkea katujulkisivu ja kiinteistön rajoittuminen RKY-alueeseen. Kiinteistön rakennus tulee inventoida ja mahdollisen uudisrakentamisen myötä havainnekuvat ovat oleellisia kaupunkikuvallisten vaikutusten arvioimiseksi. Savonlinnan museolla ei ole asemakaavamuutoksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

78 / 22.5.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-48650, Mikkeli:

Metsänkätöille ei ole estettä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle

79 / 19.6.2023 Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma:

Suunnitelman mukaan Linnansaaren kansallispuiston maisemalliset arvot kulminoituvat Suur-Saimaan luonnontilaiseen saaristoluontoon, jota elävöittävät entisen saaristoasutuksen ja kaskiviljelykauden piirteet. Suunnitelmassa on kuvattu alueen nykytilaa, alueen keskeiset arvot ja uhkat, asetettu tavoitteet, kuvattu toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ja uhkien torjumiseksi, arvioitu toimenpiteiden vaikutuksia ja esitetty seurantataulukko. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on määritelty keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi mm. saaristomaisema, kaskikulttuurin muovaamat perinnemaisemat ja metsät, kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö. Suunnitelmassa on tunnistettu arvojen säilymiseen vaikuttavia uhkia, joista monet liittyvät riittämättömiin resursseihin, sekä selvitetty hyvin toimenpiteitä uhkatekijöiden torjumiseen ja tavoitteisiin pääsemiseksi.

Asiakkailla viestintä alueen kulttuuriarvoista ja kulttuuriperintökohteiden esittely kestävästi kävijöille ovat tavoitteina hyviä ja ne voivat lisätä yleisön arvostusta ja mielenkiintoa kulttuuriperintöä kohtaan.

Kulttuuriympäristön kannalta erityisen tärkeää ovat suunnitelmassa mainitut rakennusperintökohteiden hoitoon ja hoidonsuunnitteluun osoitetut riittävät resurssit sekä laidunnuksen, niiton ja kaskenpolton jatkaminen perinnemaiseman ja perinnebiotooppien säilymiseksi. Toimenpiteisiin, esim. kaskeamiseen,

liittyy usein myös aineettomia arvoja, joiden säilymistä toimenpiteet myös edistävät. Rakennusperinnön osalta kulttuuriperintöasiantuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat ja jatkuva seuranta on oleellisen tärkeää.

Suunnitelmassa mainittu alueen muun rakennuskannan selvitys on myös kannatettava. Suunnitelmassa mainitaan Oravin luotsitupa ja Suuri-Horkan torppa, joita ei ole ilmeisesti katsottu vuoden 2018 priorisointityössä arvokohteiksi. Oravin luotsituvan ulkopuoli on jo kunnostettu ja sisäpuoli on tarkoitus kunnostaa vuokramajoituskäyttöön, mutta Suuri-Horkan torpalle, joka on suunnitelman mukaan todennäköisesti 1800-luvun perua, ei mainita ainakaan erikseen hoitotoimia ja inventointi onkin paikallaan, ellei sitä ole jo tehty.

Kaiken kaikkiaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa on huomioitu kulttuuriympäristöt asiallisesti ja niihin kohdistetut toimenpiteet ovat kannatettavia.

80 / 19.6.2023 Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma:

Suunnitelmassa on kuvattu alueen nykytilaa, alueen keskeiset arvot ja uhkat, asetettu tavoitteet, kuvattu toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ja uhkien torjumiseksi, arvioitu toimenpiteiden vaikutuksia ja esitetty seurantataulukko. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on määritelty keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi mm. arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö. Tavoitteena on mm. rakennusperintökohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen ja arkeologisten kohteiden säilyminen ja hoidon jatkaminen. Kulttuuriympäristön kannalta erityisen tärkeää on suunnitelmassa mainitut rakennusperintökohteiden sekä arkeologisten kohteiden hoitoon ja hoidonsuunnitteluun osoitetut riittävät resurssit sekä laidunnuksen jatkaminen Huhtiniemessä perinnemaiseman säilymiseksi.

Kulttuuriperintöasiantuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat, jatkuva seuranta ja ajantasainen tieto ovat myös oleellisia ja siihen tarvitaan riittävästi resursseja.

Arkeologinen kulttuuriperintö on hoito- ja käyttösuunnitelmassa asianmukaisesti huomioitu ja mahdolliset uhat esim. kansallispuiston esihistoriallisille kalliomaalauksille tunnistettu. Suunnitelmassa on myös tunnistettu arkeologisen inventoinnin päivitystarve: Koloveden arkeologinen inventointi on vuodelta 2006.

81 / 24.5.2023 Sähköverkon saneeraustyö kohteiden Lemmenpuro (184010008) ja Koivula (184010001) läheisyydessä, Pieksämäki:

Liitekartan mukaan sähköverkon saneerauksella ei ole vaikutusta muinaisjäännekseen, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista suunnitelmasta.

82 / 29.5.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-51979, Kangasniemi:

Kuviolle 80.0 on tulossa harvennushakkuu. Metsänkäsittelylle ei ole muinaismuistolain puolesta esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännosalueille. Liikkuminen metsäkoneilla kuviolle on suunniteltava niin, ettei muinaisjäännosalueiden läpi ajeta.

83 / 31.5.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-52017, Sulkava:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännosalueille.

84 / 31.5.2023 Punkaharjun Purueden rantayleiskaavan muutosehdotus, Rantaharju, Peltola ja Tapiola:

Arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

85 / 3.7.2023 Linnanvirran kalataloudellinen kunnostus, Savonlinna:

Hankkeessa on huomioitu toimenpidealueen maisemallinen ja kulttuurihistoriallinen merkitys. Museo pitää hyvänä luonnottoman sileiden ja lajittuneiden soramonttujen kiviaineksen jättämistä muun kiveyksen alle ja näkyville jäävissä käytettävän tummuneita, sopivan rosoisia ja luonnollisen kulmikkaita kiviaineksia. Myös maisemalohkareiden lopullisen sijoittelun päättäminen yhteistyössä maisema-asiantuntijoiden kanssa ja Tallisaaren eteläpään mahdollisesta suojakiveyksen vaihdosta keskustelu vielä kaupungin ja museon kanssa ennen lopullista päätöstä sekä työmaavalvonnan tärkeyden korostaminen ovat hyviä huomioita.

Savonlinnan museo on tehnyt yhdessä urheilusukeltajien kanssa sukellustutkimuksia Riihisaaren ja Tallisaaren välisessä salmessa syksyllä 1989. Tuolloin tutkittiin alue Komendantinpuiston tasalta etelään Tallisaaren kärkeen tasalle, jolla aikoinaan oli lohialtaan aita. Kesällä 1991 Riihisaaren ja Tallisaaren välistä aluetta tutkittiin maatumalla osana hanketta, jossa selvitettiin mahdollisen Olavinlinnan sotatasaman sijaintia. Tutkimuksissa ei havaittu sellaisia rakenteita, hylkyjä tai löytöjä, jotka olisivat muinaismuistolain 295/63 suojelemia. Riihisaaren ja Tallisaaren rantoja on täytetty 1900-luvulla.

86 / 15.6.2023 Sähköverkon saneeraus, Vehmasmäki-Montola, Pieksämäki:

Maakaapeliin kaivamisesta ja suunnitelluista puistomuuntamoista ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

Maisema-alueilla vanhaa ilmajohtoa puretaan ja uutta sijoitetaan teiden varsille. Kartan mukaan Vehmasmäen maisema-alueella nykyinen johto menee noin kolmen pellon poikki ja muuten pellon reunassa tai metsässä. Uusi johto sijoitetaan Vehmaskyläntien varrelle, jonka molemmin puolin on paikoitellen peltoa. Längelmäki-Hurskaalassa nykyinen ilmajohto kulkee joidenkin peltojen poikki ja lähinnä metsässä. Uusi johto sijoitetaan teiden varsille, jotka välillä kulkevat peltoaukioiden läpi.

Metsässä tai metsänreunassa kulkevat johtolinjat sopivat viljelymaisemaan monesti paremmin, kuin peltoaukeilla kulkevat linjat. Esim. Vehmaskylän ja Hurskaalan aukeiden kohdalla nykyinen linjaus on kartalta tarkasteltaessa maisemallisesti suositeltavampi. Jos sähköpylväitä sijoittuu peltoaukeille, voi niiden määrää yrittää sovittaa mahdollisimman harvaan tai harkita maakaapelia. Uusien sähköpylväiden ja -linjojen sijoittelussa tulee huomioida myös mahdolliset kiviaidat, pihapuut, puukujat yms.

87 / 2.6.2023 Sähköverkon saneeraus, Pieksämäki-Vangasjärvi, Pieksämäki:

Muutosalueille ei sijoitu tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita.

Maakaapeliin kaivamisesta, ilmajohtojen purkamisesta ja suunnitelluista puistomuuntamoista ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomauttamista.

88 / 26.6.2023 Poikkeamislupahakemus, Pursialanlahti, Mikkeli:

Moderni saunalautta varastorakennuksineen sijaitsee sivummalla lakisuojelesta Kenkäverosta ja siihen liittyvästä maatalous-/peltomaisemasta 2000-luvulta rakentuneen Mikkelinpuiston edustalla. Saunasta oli hakemuksen liitteenä hyviä kuvaupotuksia, mutta hankkeesta olisi hyvä olla vielä havainne-/upotuskuvia saunoineen ja aputiloineen myös pohjoisesta päin Mikkelinpuistosta ja Pursialankadulta ihmisen tasolta katsottuna, jolloin rakennuksen koosta ja maisemallisesta merkityksestä saa vielä paremman käsityksen. Voimassa olevassa asemakaavassa ei ole rakennusalamerkintöjä vesialueella tai rannassa, mihin varastorakennus tulisi. Rakentamisen ympäristövaikutukset ja soveltuvuus valtakunnallisesti merkittävään ympäristöön tulevat parhaiten arvioitua asemakaavamuutoksen yhteydessä (jollainen alueella ollaan käynnistämässä), jolloin voimassa olevaa asemakaavaa tuorempi osayleiskaava otetaan myös huomioon. Esimerkiksi osayleiskaavassa arvokas vesistömaisema -merkinnän mukaan alueelle voidaan esittää pienimuotoista rakentamista edellyttäen, että hankkeilla ei turmella arvokasta maisemakuvaa. 300m2 sauna ei kuitenkaan ole museon käsityksen mukaan kovin pienimuotoista rakentamista.

89 / 5.6.2023 Lukelan rakennuskannan kuvaus, Savonlinna:

Valokuvatiedostossa oli kuvat kaikista alueen rakennuksista numeroituna ja toisessa tiedostossa oli asiallisesti listattu suunnittelualueen rakennukset ja perustiedot sekä merkitty rakennukset kartalle. Osan rakennusten rakennusaika ei ole tiedossa. Rakennusvuosia voisi koittaa vielä selvittää esim. Senaatti-kiinteistöiltä tai Lukelta. Myös itse rakennuksista voi etsiä mahdollisia merkintöjä. Navetan paikalle on merkitty rakennus ainakin vuoden 1927 karttaan. Todennäköisesti kyseessä on sama rakennus, joten navetta voi olla vähintään 1920-luvulta.

Kaavaselostukseen tai erilliseen liitteeseen on hyvä myös sanallisesti kuvata suunnittelualueen rakennuskanta ja ympäristö sekä rakentumisen tausta/historia. Lisäksi rakennusten mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot tulee selvittää ja avata niitä kaavaselostukseen tai liitteeseen. Vanhemmat ulkorakennukset ovat osa asetussuojelellun entisen metsänvartijan virka-asunnon vanhaa pihapiiriä ja myös osa yleiskaavan sr-alueita.

90 / 3.7.2023 Pieksämäen seurakuntakeskuksen saneeraus, Pieksämäki:

Suurimpana muutoksena aikaisempiin suunnitelmiin sisäänkäynnin graniittikivilaattaiset portaat korvataan teräsbetonirakenteisina, jotta portaisiin saadaan toimiva sähkölämmitys. Kohteen rakennushistoriallinen arvo on osin sen materiaaleissa ja yksityiskohdissa. Graniitin käyttö portaissa viestittää arvokkuutta. Vaikka lämmitys helpottaa sisäänkäyntialueen puhtaanapitoa lumesta ja jäätystä, niin museo pyytää vielä harkitsemaan aikaisemman suunnitelman mukaista kivilaattojen pesua ja takaisin asentamista. Muihin toimenpiteisiin museo on jo ottanut kantaa aikaisemmissa lausunnoissaan (mm. uusi iv-konehuone) tai niihin ei ole huomautettavaa.

91 / 11.7.2023 Säimenen myllypadon ohittava kalatie, Savonlinna:

Kalatiesuunnitelmassa on todettu kohteen kaavatilanne ja tiedostettu myllyn historia. Suunnitelmassa on pyritty kiitettävästi säilyttämään vanhoja rakenteita. Suunnitelman mukaan voima-aukko ja uittorännin aukko jäävät kuivalle maalle ja myllykanava täytetään. Museo toistaa aikaisempaa lausuntoa mukaillen, että veden pääsyn estäminen aukkojen luo ja aukkojen edustan täyttö sekä myllykanavan täyttö heikentävät rantayleiskaavan vastaisesti vesimyllyn ja sen ympäristön kulttuurihistoriallista arvoa ja ominaispiirteitä.

Sallimalla veden tulla aukkojen edustalle ja jättämällä myllykanava avoimeksi, kohteen kulttuurihistorialliset arvot ja ominaispiirteet säilyvät paremmin ja samalla myllyn toiminta – johon uittoränni elimellisesti liittyy – havainnollistuu paremmin. Museo ei näe estettä aukkojen sulkemiselle, mutta kehottaa tutkimaan voima- ja uittoaukkojen sulkemisen sellaisella tavalla, että myllyn voima- ja uittoaukkojen vesiyhteys säilyy ja tarvittaessa uittoränniin pystyy satunnaisesti myös johtamaan vettä. Normaalisti uittorännin aukko pidettäisiin kiinni ja lukittuna ilman, että kyse olisi säännöstelystä, joka rauetetaan. Voima-aukko on jo nyt pidetty kiinni, niin uittorännin aukolle voisi tehdä samoin; jättää rakenne esiin, mutta rajoittaa sen käyttöä. Ohijuoksutusaukon kahden välipilarin purkaminen on mahdollista. Padon yli kulkevassa sillassa voi olla esitetynlaiset kaiteet, mutta myös nykyiset ovat hyvät. Perinteisessä ympäristössä painekyllästetyn puun sijaan suositellaan käytettäväksi kyllästämätöntä puutavaraa. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei ole huomautettavaa.

92 / 14.6.2023 Uusi konehalli, Koikkalanharjuntie 11, Juva:

Uusi konehalli sijoittuu tilalle, jota ympäröi pellot. Halli sijoittuu Hietajärventien suuntaisesti tilakeskuksen pohjoisreunalle. Rakennus on 242 m² ja harjakattoinen. Rakennuksessa on tummanharmaa (RR23) peltikatto, punaiset (RR15) pystypeltimallit julkisivuina ja tummanharmaa ovi. Hallissa on puolilämmin puoli ja kylmä varastopuoli.

Museo suosittelee istuttamaan rakennuksen pohjoispuolelle esim. koivuryhmän katkaisemaan pitkän sivun massan visuaalisesti. Perinteisempi julkisivumateriaali olisi esim. peiterimalaudoitus, mutta uuteen konehalliin myös punainen pelti on mahdollinen. Vesikatteen värinä muiden rakennusten mukainen punainen olisi kokonaisuuteen sopivampi tummanharmaan sijaan.

93 / 16.6.2023 Maisematyöluupahakemus, Kirkontie 290, Mikkeli:

Maisemanhoitosuunnitelmassa ei vaikuta olevan merkintöjä kiinteistön kohdalla (sähköisen version kartat olivat epätarkkoja). Hakkuualue jää raitin itäpuolelle, eikä se ulotu Kirkontielle asti. Hakkuun suurin maisemallinen vaikutus kohdistuu naapurikiinteistöille. Oppaassa arvokkaiden maisema-alueiden maankäytön suunnitteluun (Hirvonen, Auli, et al. 2016) ja maisemanhoitosuunnitelmassa (2009) suositellaan uudistusalan muodoksi maastonmuotoja myötäilevää ja mahdollisten maisemapuiden tai muuten erikoisten ja kaunismuotoisten puuyksilöiden jättämistä esiin.

94 / 22.6.2023 Keskuskatu 20, Pieksämäki:

Rakennuksen länsiosan toisen kerroksen toimistotilat muutetaan majoitustiloiksi. Tiloihin tulee kuusi majoitushuonetta omilla wc/pesuhuoneilla. Julkisivuihin ei tehdä muutoksia, paitsi sisäpuolelta yksi ikkuna vaihdetaan uuteen oveen ja tehdään kierreportaat varauloskäynniksi.

Jos poistettava ikkuna on alkuperäinen, on se hyvä ottaa talteen. Uuden oven tulee noudattaa sisäpihan muiden ovien tyyliä ja väriä. Jos sisätiloissa on säilynyt alkuperäistä kiinteää sisustusta, on se suositeltavaa pyrkiä säilyttämään.

95 / 7.7.2023 Sähköverkon saneeraus, Hirviniemi, Mikkeli:

Nykyinen ilmajohto kulkee pääosin metsässä, kunnes siirtyy Pohjalahdentien eteläpuolelle peltoalueelle. Uusi ilmajohto kulkisi Pohjanlahdentien tien reunaa, kunnes siirtyisi kulkemaan osan matkaa tien eteläpuolelle ja tien kaartaessa pohjoiseen, siirtyisi tien itäpuolelle ja peltoaukion jälkeen siirtyisi tien länsipuolelle metsäosuuden ajaksi.

Metsässä tai metsänreunassa kulkevat johtolinjat sopivat viljelymaisemaan monesti paremmin, kuin peltoaukeilla kulkevat linjat. Maisema-alue on suunnitelma-alueella pitkälti alavaa tasaista maata, jossa on laajat peltoalueet pitkillä näkymillä. Maisemallisesti nykyinen sähkölinja sopii alavalle viljelymaisema-alueelle paremmin. Jos/kun sähköpylväitä sijoittuu peltoaukeille, voi niiden määrää yrittää sovittaa mahdollisimman harvaan tai harkita maakaapelia. Uusien sähköpylväiden ja -linjojen sijoittelussa tulee huomioida myös mahdolliset kiviaidat, pihapuut ja puukujat, joihin kajoamista tulee välttää.

96 / 9.8.2023 Rauhalahden ranta-asetus, Kangasniemi:

Kaavaselostusta on täydennetty kahdella viistokuvalla ja kaava-alueen ulkopuolella säilyneen vanhan viljamakasiinin kuvalla ja kuvauksella. Selostukseen lisättyjen uusien viistokuvien perusteella vuoden 1951 ilmakuvassa näkyvä mahdollisesti näihin päiviin säilynyt rakennus ei ole navetta, vaan jokin pienempi rakennus. Kaavaselostuksessa kuitenkin todetaan, että maatilan talouskeskuksen rakennukset ovat peräisin 1950-luvun jälkeisiltä vuosikymmeniltä, eikä alueelta ole löytynyt erityisiä rakennushistoriallisia arvoja tai suojelukohteita, jotka tulisi ottaa huomioon.

Kaavaehdotuksesta ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

97 / 19.7.2023 Tusku, Vuolingonkatu, OAS, Mikkeli:

Kaavamuuotosalueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas, yleis- ja asemakaavassa huomioitu välirauhan aikaan tehty lentokonehalli. Kaavamuuotosalueen ulkopuolella, mutta sen läheisyydessä sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokas Nikaran tila, maakunnallisesti merkittävä Vuolingon tila sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas huvila, Kuusikko. Nikaran ja Vuolingon tilat vanhoine viljelyalueineen muodostavat maisemallisen kokonaisuuden, jonka peltoja ulottuu kaavamuuotosalueen länsiosaan. Sekä Nikaran, että Vuolingon alueilta kaavamuuotuksen kohteena olevan alueen tuntumasta, mutta sen ulkopuolelta, on rautakautisia löytöjä. On kuitenkin todennäköistä, etteivät nämä kohteet jatku kaavamuuotosalueelle ja topografian perusteella arkeologiselle inventoinnille ei ole tarvetta. Savonlinnan museo arvioi selvitystarvetta vielä kaavaluonnosvaiheessa, kun maankäytön muutokset ovat tiedossa. Mikkelin kantakaupungin osayleiskaava 2040:ssä (2019) suunnitelma-alueita koskee mm. osin KuMa-merkintä ja lentokonehallia sr-merkintä. Alueella on voimassa useampia asemakaavoja (1974–2019), joista tuoreimmassa lentokonehalli on huomioitu sr-merkinnällä.

Teollisuusalueen laajentumisen vaikutukset Nikaran ja Vuolingon tilojen kulttuurimaisemakokonaisuuteen tulee arvioida kaavatyössä ja esittää kaava-alueen rakennuskanta kaavaselostuksessa.

Tiedoksi kaavoittajalle, että Savonlinnan museolla on meneillään inventointihanke sotavaltion rakennustoiminnasta Etelä-Savossa 1930–1940-luvuilla, jonka puitteissa vuoden 2023 aikana on tarkoitus käydä katsomassa, onko lentokentän läheisyydessä säilynyt tuolta ajalta jäänteitä pystyssä olevan lentokonehallin lisäksi. Hypoteesina on, että alueella ei ole säilynyt 1930–1940-luvuilta muuta kuin lentokonehalli.

98 / 15.8.2023 Lehtiniemen ranta-asetus, Savonlinna:

Inventoinnin mukaan *Lehtiniemi on Savonlinnan seudun vanhoja suurtiloja, jonka juuret ulottuvat 1600-luvulle ja Pistolekors-suvun maaomistuksiin. Tilan hirsisen päärakennuksen rakennutti eversti Bartram. Tilan muu rakennuskanta puisto- ja puutarha-alueineen on syntynyt 1931 toimintansa aloittaneen kotitalousoppilaitoksen aikana. Sen 1930 valmistunut kivinen päärakennus kuuluu arkkitehti Jussi Paatelan huomattaviin maatalouskoulusuunnitelmiin.*

Lehtiniemen kartano on suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) aluetta koskee merkintä V-rm ja kartanoa SR. Alueeseen vaikuttaa Haukiveden-Haapaveden osayleiskaavan tarkistuksen (2008) merkinnät RM ja SR sekä Haukiveden-Haapaveden osayleiskaavan (2001) merkintä SL.

Alueesta on tehty asiallinen kulttuuriympäristöinventointi (Ahola 2020). Kaavaluonnoksessa kartano esitetään suojeltavaksi merkinnällä sr-1, Sääminkitalo merkinnällä sr-2 ja Kisälli sekä Torppa merkinnällä sr-3. Keskeinen puistoalue on huomioitu asiallisella kaavamääräyksellä ja perinnebiotooppialue, Lehtiniemen haka, vapaana rakentamisesta.

Laki- ja asetussuojelukohteissa on käytetty kaavamerkintää srs, jonka voi vaihtaa merkinnän sr-1 tilalle. Sr-1 määräyksessä sanotaan, että ulkoasuun vaikuttavista muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen ja alueellisen ympäristöviranomaisen lausunto. Määräyksessä mainittu museoviranomainen tulee vaihtaa Museovirastoon, sillä Museovirasto toimii laki- ja asetussuojelluissa kohteissa asiantuntijana. Määräyksessä mainittua lausuntovelvoitetta ulkoasun osalta olisi parempi laajentaa yleisempään muotoon ”korjaus- ja muutostöistä” tai ”olennaisista muutoksista”.

Sr-2 määräyksen kohdan ”ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä” museo kokee tarpeettomana, sillä purkamisluvan myöntämisen edellytykset arvioidaan joka tapauksessa MRL:n § 139 mukaisesti. Määräyksen kohtaan ”olennaisista ulkoasuun vaikuttavista muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto” olisi hyvä sisällyttää myös porrashuoneessa tehtävät mahdolliset muutokset.

Sr-3 määräyksessä todetaan, että ”rakennuksen saa purkaa vain, jos sen välttämätön kunnostustyö olisi rakennuksen taloudelliseen arvoon nähden kohtuuton”. Rakennuksia suojellaan niiden kulttuurihistoriallisten tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi, joiden vuoksi sr-3 merkintäkin kahdelle kohteelle ollaan osoittamassa. Tällaisessa kohteessa mahdollista purkamistakin pitäisi siten arvioida enemmän kulttuurihistoriallisten arvojen ja niiden säilymisen tai menettämisen kautta, kuin taloudellisten arvojen. Myös sen arviointi mikä on välttämätöntä kunnostustyötä voi aiheuttaa ristiriitaisiakin tulkintoja.

Kartanon ja Sääminkitalon väliin ja Kartanon itäpuolelle on merkitty rakennusoikeutta 2–4 kerroksiselle rakennukselle. Kyseisille rakennusaloille rakentamisessa tulee tarkoin huomioida, ettei mahdolliset uudisrakennukset heikennä Kartanon ja Sääminkitalon asemaa ja jotteivat ne jää uudisrakennusten varjoon. Sitä ohjaamaan yleismääräyksissä onkin joitain määräyksiä. Uudisrakennusten asettumisesta ympäristöön olisi hyvä olla havainnekuvia, esim. valokuvaupotuksia, vaikutusten arvioinnin tueksi.

Läntiselle parkkipaikalle jää kiviaitaa, jonka hyödyntämistä ja säilymistä osana parkkipaikan järjestelyjä olisi hyvä edistää. Alueen tiestössä tulee huomioida alueen historia suosimalla päällystämättömiä teitä.

Leirintäalueeksi muuttuva pelto on ollut viljelyssä vähintään 1800-luvulta ja alue on toivottavaa pitää avoimena jatkossakin.

Lehtiniemen itäpuoliselta pellolta, joka kaavaehdotuksessa on merkitty matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM) ja jonne vähäisen rakennusoikeuden ja Lehtiniemen matkailuhankkeen yleissuunnitelman (2021) perusteella on suunnitteilla camping-alue, on metallinetsinnässä löydetty pieni kehäsolki, piipunrassin katkelma ja koristehela (KM 40646:1–3) sekä rautakuonaa. Kartta-aineiston perusteella alue on ollut viljelyssä ainakin 1800-luvulta eikä ole todennäköistä, että nykyisellä peltoalueella olisi säilynyt jäänteitä mahdollisesta vanhemmasta rakennuskannasta.

Alueella ei ole tehty arkeologista inventointia eikä inventoinnille ole alueen runsaan myöhemmän rakennustoiminnan ja muun maankäytön takia tarvetta. Mikäli maata kaivettaessa kuitenkin löytyy ennestään tuntematon kiinteä muinaisjäännös, työt on heti sillä kohtaa keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta museoviranomaiselle (muinaismuistolaki 295/63 § 14).

99 / 12.6.2023 Rokkalan kartanon piharakennus, Mikkeli:

Kiitos! Tuo on muuten varsin havainnollistava, kun on valokuvaan laitettu oikeat ikkunat ja ovi esittämään muutosta, ja suunnitelma on sen myötä ainakin minun puolesta riittävällä tavalla esitetty.

Minusta pitkän sivun ikkuna on ok, ikkunan paikan voisi katsoa samaan tasoon muiden julkisivun ikkunoiden kanssa ja irti seinän reunasta (piirustuksessa oli reunassa kiinni, valokuvassa irti). Vanhan oven uudelleenkäyttö on ihan kannatettavaa ja vanhoja osia on ennenkin hyödynnetty toisissa rakennuksissa,

mutta rakennuksen sivurakennusstatukseen nähden paneeliovi olisi kartanon entistä peiliovea sopivampi. Rakennuksen muut ovet taitavat olla paneeliovia. Päädyssä ei ole ennestään ikkunoita ja pääty on nyt symmetrinen ja aittamainen, niin näkisin uuden ikkunan hieman heikentävän rakennuksen ominaispiirteitä.

100 / 19.6.2023 Asemakadun ja aseman yleisten alueiden muutossuunnitelmat, Pieksämäki:

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista suunnitelmaan.

101 / 16.6.2023 Sähköenergiavarasto, Punkaharju:

Kiinteistöllä tai sen välittömässä sijaitsee kaksi Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin merkittyä kohdetta. Antikanniemen kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 618010014) on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kiinteistöllä olevat viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustukset (Taipaleenlahti, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000018199) eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Antikanniemen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee vuokra-alueen eteläpuolella eikä konttia sijoiteta kivikautisen asuinpaikan alueelle. Vuokrattavalla alueella on Salpalinjan kaivettua taistelu- ja yhdyshautaa. Kontti on kuitenkin mahdollista sijoittaa vuokrattavalle alueelle niin, ettei varustuksiin tarvitse kajota. Jos varustuksiin on tarpeen kajota kontin pystyttämässä tai sen kytkemisessä sähköyhtiön verkkoon, pyydämme ilmoittamaan tästä Savonlinnan museon arkeologille, jotta ne voidaan dokumentoida ennen niiden tuhoutumista.

102 / 15.6.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-55991, Rantasalmi:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikiven päälle eikä sitä saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

103 / 19.6.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-60548, Juva:

Kuviolle 123.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kaivantojen päälle eikä kaivantoja saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

Kuviolle 128.0 on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida kaivantojen päälle eikä kaivantoja saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa. Laikkumätästys on kielletty kahta metriä lähempänä kaivantojen näkyviä ulkoreunoja (muinaismuistolain 5 §: ”Jos muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajoja ei ole vahvistettu, suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista.”)

104 / 20.6.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-61440, Savonlinna:

Kuvioille 29.0 ja 30.0 on tulossa ensiharvennus eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kaivantojen päälle eikä kaivantoja saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa. Muinaisjäännös on asianmukaisesti huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

105 / 20.6.2023 Sähköverkon saneeraus, Pappilantie, Puumala:

Pappilantiellä uuden maakaapelireitin lähistöllä on Salpalinjaan kuuluva betoninen jalusta. Sähköpostin liitteiden perusteella maakaapelien kaivamisella ja uuden jakokaapin pystyttämällä ei ole vaikutusta betonijalustan säilymiseen, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista suunnitelmasta.

106 / 20.6.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-61987, Enonkoski:

Kuviolle 54 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

107 / 20.6.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-63242 Pieksämäki:

Kuviolle 10.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle (käytännössä kuvion 10.0 alueelle).

108 / 20.6.2023 Metsänkayttöilmoitus 1-2023-63237, Pieksämäki:

Kuviolle 3.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäynnösalueelle.

109 / 12.7.2023 Hormien korjaus ja muuraus, Hintikantie, Hirvensalmi:

Hormien kunnostus on kannatettava toimenpide. Uuden hormin savupiipun teossa on hyvä kiinnittää huomiota samankaltaisten tiilien käyttöön ja piipun muotoiluun, kuin olevissa piipuissa. Jos kaksi muuta piippua joudutaan muuraamaan uudestaan, tulee ne muurata samanlaiseksi kuin ennenkin. Esimerkiksi jos piippujen rapautunut yläosa on ollut levenevä, tulee yläosa myös kunnostuksessa muurata leveneväksi. Korjauksessa kannattaa hyödyntää vanhoja, kosteutta ja jäätymistä hyvin kestäviä tiiliä. Museoviraston tulisijojen korjauskortissa on hyviä periaatteita, joita soveltaa korjaustöihin: <https://bit.ly/44D70aL>

110 / 13.7.2023 Tuopun ranta-asemakaavan osittaisen kumoamisen ehdotus, Pieksämäki:

Savonlinnan museolla ei ole suunnitelmaan huomauttamista.

111 / 11.7.2023 Kuortin osayleiskaavan muutos ja laajennus, ehdotus, Pertunmaa:

Kaavaehdotuksesta ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

112 / 22.6.2023 Metsänkayttöilmoitus 1-2023-62096, Rantasalmi:

Kuviolle 49.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäynnösalueelle eikä asumuspainanteen yli saa ajaa metsäkoneilla. Asumuspainanne on tarvittaessa syytä merkitä maastoon.

113 / 15.8.2023 Asemakaavan muutos 1. kaupunginosa (Savilahti) / Porrassalmenkatu 1, Mikkeli:

Yleiskaavassa (2019) kaavamuutosalue on keskustatoimintojen aluetta ja rakennus on huomioitu paikallisesti arvokkaana rakennussuojelukohdeena sr 153: *rakennussuojelukohde, jonka arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Suoritettavissa muutos-, korjaus- ja laajennustoimenpiteissä on säilytettävä kohteen kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot. ... Arvokkaita kohteita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen ja Mikkelin kaupunkisuunnittelun kanssa.* Asemakaavassa (1978) kaavamuutosalue on liike- ja pienteollisuusrakennusten korttelialuetta ALT-1 ja katualuetta.

Kaavaluonnoksessa sr-merkinnällä suojeltavan Hankkijan rakennuksen eteläpäättyyn tulee rakennusala 14-kerroksiselle kerrostalolle ja kerrostalon ja Hankkijan välille 2-kerroksinen väliosa. Myös Uuden Ristiinantien ja Porrassalmenkadun kulmaukseen on merkitty ala 8-kerroksiselle kerrostalolle, joka yhdistyy toiseen kerrostaloon 2-kerroksisella väliosalla.

Kaavaselostuksen liitteenä oli rakennushistoriaselvitys (2016). Selostuksessa oli kiitettävästi havainnekuvia ja valokuvia myös nykytilanteesta.

Hankkijan talon sr-kaavamääräyksestä tulee käydä ilmi, että rakennusta ei saa purkaa, korjaus- ja muutostöissä kohteen kulttuurihistoriallisia ja/tai kaupunkikuvallisia arvoja tai ominaispiirteitä ei saa heikentää ja rakennuksen korjaus- ja muutostöistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta. Kohteen ominaispiirteitä on esitelty vuoden 2016 rakennushistoriaselvityksessä, mm. aukotus, julkisivumateriaalit, massoittelu, lastauskansi betonilippoineen. Rakennuksen pitkien sivujen betonilipat sekä kolmikerroksisen osan ulosvedetty porraskuilu tulee sisällyttää myös sr-rakennusalaan.

Entisellä Hankkijan talolla on ollut aikanaan nykyistä suurempi kaupunkikuvallinen ja ympäröivää rakentamista ohjaava merkitys. Rakennus on toiminut ikään kuin porttina kaupunkiin tullessa, minkä uusi 14-kerroksinen kerrostalo korvaa. Nykyiset lähiympäristön talot ovat maksimissaan noin viisikerroksisia. Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa kaupunkikuvaan ja rakennettuun ympäristöön on keskitytty lähinnä kaukomaisemaan, mutta myös vaikutusten arviointia lähiympäristöön voisi tarkentaa ja uudisrakentamisen vaikutusta Hankkijan rakennukseen. Museo pyytää kiinnittämään huomioita erityisesti Porrassalmenkadun puolen 8-kerroksisen kerrostalon vaikutukseen ja pohtimaan, onko rakennuksesta tarvetta luopua tai kaventaa siten, että se jättää enemmän tilaa ja näkyvyyttä Hankkijan rakennukselle

Porrassalmenkadun suuntaan. Havainnekuvat katutasosta eri kohdista Porrassalmenkatua auttaisivat entistä paremmin arvioimaan millainen peittävä vaikutus uudisrakennuksella olisi. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei ole huomauttamista. Alueella mahdollisesti olleet kiinteät muinaisjäännökset ovat tuhoutuneet myöhemmässä maankäytössä eikä esim. arkeologiselle selvitykselle ole tarvetta.

114 / 29.6.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-66463, Juva:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle. Kaskiröykkiöt on huomioitu metsänkätöilmoituksessa.

115 / 29.6.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-66867, Savonlinna:

Kuvioille 269.0 ja 280.0 on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kaivantojen päälle eikä kaivantoja saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

116 / 29.6.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-67219, Hirvensalmi:

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

117 / 30.6.2023 Maisematyölupa, Avokidanniemi ja Läpikivenniemi, Puumala:

Tornator Oyj pyytää Savonlinnan museon maisemalupaa varten Puumalan Avokidanniemeen ja Läpikivenniemeen. Lausuntopyynnön liitteenä olivat hakkuusuunnitelmakartat. Läpikivenniemessä sekä kuvioilla 2.5 ja 20.0 Avokivenniemessä on tehty myös maastokäynti, jossa ovat olleet mukana Tornatorin ja Etelä-Savon ely-keskuksen edustajat. Käynnillä arvioitiin kuvioiden maisemallista vaikutusta (yleiskaava MY ja ma-1 alue, joilla voimassa MRL 128 §:n lupavelvoite).

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa maisematyöluvasta. Avokidanniemen eteläkärki kuuluu maakunnallisesti merkittävään Lietvedentien kulttuurimaisemaan, mutta suunniteltu metsänkätö ei oleellisesti muuta sitä.

118 / 4.7.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-68259, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

119 / 5.7.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-69190, Mikkeli:

Metsänkätölle ei ole estettä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä hiilimiilujen yli saa ajaa metsäkoneilla tai muutenkaan vahingoittaa niitä. Miilut on tarvittaessa merkittävä maastoon.

120 / 4.8.2023 Poikkeamislupahakemus, Savonlinna:

Inventoinnin mukaan Roustialan harmaakivinavetta on valmistunut ilmeisesti 1830-luvulla seinähirrestä löytyneen vuosiluvun perusteella. Harvinaisen suuren aumakattoisen navetan alaosa on kivistä, yläosa hirrestä. Rakennus on maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia arvoja. Navetta on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokkaana kohteena (ma). Oravin-Joutenveden osayleiskaavassa (2001) aluetta koskee merkintä A-1 ja kohteella on SR-merkintä: rakennuslain tai rakennussuojelulainsäädännön nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu rakennus tai alue. Alueella ei ole asemakaavaa.

Poikkeamista perustellaan navetan huonolla kunnolla. Hakemuksen mukaan navetan vesikatko on romahtanut, hirsiseinät ovat osin lahonneet ja kallistuneet navetan sisälle päin. Pääosin peltokivistä ladotut perustukset / alaosan seinät ovat purkautuneet monin paikoin. Suojelupäätöksen purun jälkeen navetalle haettaisiin purkulupaa. Hirsiosat on tarkoitus purkaa kokonaan. Sortumavaarassa olevia kiviseiniä puretaan ja muut seinät pyritään säilyttämään. Käyttökelpoiset hirret säilötään ja käytetään itse tai myydään.

Purettavat seinäkivet pyritään käyttämään tontilla maan täytöissä tai mahdollisesti tehtävissä kivimuureissa.

Poikkeaminen kaavasta johtaa purkamiseen ja siten vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (MRL § 171). Lisäksi MRL § 118 mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa tuhoa. Näin ollen poikkeamista ei museon näkemyksen mukaan voida myöntää.

Suojelupäätöksen purku voidaan tutkia vain kaavamuutoksella.

MRL § 166 mukaan rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumennusta ympäristöä. Museo kannustaa rakennuksen kunnostamiseen, johon on mahdollista hakea Museoviraston ja ELY-keskuksen harkinnanvaraista avustusta. Avustusta voi hakea myös korjaussuunnitelmien tekoon.

121 / 8.8.2023 Sisätilojen muutos, Kauppakatu 5-7, Pieksämäki:

Inventointitietojen mukaan entinen Säästöpankin talo on arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema liiketalo vuodelta 1967. Liiketaloa on laajennettu vuonna 1984. Rakennus poikkeaa tyyllisesti kauppakadun funkkisilmeestä edustaen oma aikakautensa liikerakentamista. Mittakaavaltaan rakennus liittyy kuitenkin hyvin ympäristöön ja sen sisäpihat tarjoavat vaihtelevia kaupunkitiloja.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena.

Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyvälle keskusta-alueelle, toiminnalliselle kehitysvyöhykkeelle, sk-1-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi. Asemakaavassa (1993) rakennus on osa AL-2 korttelialuetta.

Rakennuksen ensimmäisen kerroksen liiketila muutetaan ravintolatoimintaan ja ulos tehdään aidattu terassi. Muutosalue sijoittuu vanhan osan kaksikerroksisen osan luoteiskulmaan katukerrokseen ja muutosalueen koko on 152 m².

Terassin rajaamisessa tulee huomioida aidan sopiminen rakennuksen tummaan ja linjakkaaseen tyyliin samoin kuin terassille avattavan uuden oviaukon oivalinnan, esim. lasiovi julkisivua vastaavilla tummilla puitteilla. Mahdolliset ikkunateippaukset tulee olla poistettavissa.

122 / 14.8.2023 Peruveiden ranta-asetusaehdotus, Mäntyharju:

Alueella ei ole tunnettuja rakennusperintökohteita. Kaavaselostuksessa on lyhyesti esitetty Saarenpään tilan rakennuskantaa, joka käsittää mm. riihen ja aitan 1930-luvulta, navetan 1940-luvulta ja siirretyn savusaunan alkujaan 1700-luvulta. Kaavaselostuksessa sanotaan, että viranomaisneuvottelussa 19.1.2021 on todettu, että alueelle aiemmin laaditut luonto- ja ympäristöselvitykset ovat riittäviä tämän asemakaavan tavoitteiden osalta. Alueella tehtyä luonto- ja maisemaselvitystä (26.6.2012) ei ollut kaava-asiakirjoissa nähtävillä. Saarenpään tilan vanhemman rakennuskannan mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot olisi hyvä selvittää, erityisesti savusaunan. Savusaunan oleva rakennusala ja kerrosala on merkitty kaavakarttaan, mikä edistää osin sen säilymistä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ranta-asetusaehdotuksesta ei ole huomautettavaa.

123 / 18.7.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-71711, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys. Koekuopan perusteella paikalla on varsin paksu likaisen maan kerros, joka liittyy kivikautta nuorempaan maankäyttöön. Laikkumätästys ei tuon perusteella ulotu kivikautisen asuinpaikan kerrokseen, joten hakkuille ei ole estettä

124 / 20.7.2023 Sähköverkon saneeraus, Savonranta, Savonlinna:

Suunnittelualueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Viitalahti (kartta 19), rantayleiskaavassa SR-merkinnällä huomioitu Kangas, vanha pappila (kartta 20) sekä kulttuurihistoriallisesti merkittävä Peltola, Tappuniemi (kartta 23). Viitalahden ja Kankaan kohdilla puretaan ilmajohtoa ja maakaapelia tuodaan

pihaan. Peltolan kohdalla ei tehdä muutoksia. Maakaapeloinnin kaivutyöt tulee suunnitella siten, ettei kaapeloinnista aiheudu vaurioita edellä mainittujen tilojen mahdollisille puukujille, kiviainekkeille tai rakennuksille ja rakennelmille.

Liitekarta 22 puuttuu kivistinen asuinpaikka Kaatiolahti B

(<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.741010011>), joka Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan sijaitsee molemmin puolin Jussilantietä, noin 250 m koilliseen Kaatiolahdentien ja Jussilantien risteyksestä. Jussilantien viereen on suunniteltu 0,4 kV:n maakaapeli. Kaapelin sijoittelu vaatii maastokäynnin.

Liitekarta 23 olemassa olevan ilmajohdon kohdalla on kivistinen asuinpaikka Kaatiolahti A (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.741010004>). Se ei kuitenkaan vaikuta ilmajohdon vahvistamiseen, kun pylväät pysyvät ennallaan.

Liitekarta 25 oleva museokohde (kivistinen asuinpaikka Rajalahti, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.741010016>) sijaitsee hieman liitekartaan merkittyä pohjoisempana, mahdollisesti purettavaksi merkityn ilmajohdon alla. Asuinpaikalla olevien asumuspainanteiden takia paikalle on tehtävä maastokäynti ja tarkastettava asuinpaikan sijainti ja tarvittaessa merkittävät asumuspainanteet.

125 / 24.7.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-72406, Puumala:

Kuvioille 6.0 ja 8.0 on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

126 / 27.7.2023 Rakennuslupahakemus, Turakkala, Juva:

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Turakkala on kulttuurihistoriallisesti merkittävä maatilakeskus, joka edustaa vaurasta talonpoikaista rakentamista. Tilan vanhempaan rakennuskantaan kuuluu päärakennus, kaksikerrosaitta, väentupa ja liiteri. Lisäksi tilalla on uudempaa rakennuskantaa, kuten kasvihuoneita. Kohteella on maisemallista ja rakennushistoriallista arvoa.

Nevajärven yleis- ja kyläkaavassa (2014) tilaan vaikuttavat merkinnät sr, ma, M ja TP.

Viiden kasvihuoneen keskeltä puretaan vanhin 1970-luvulla rakennettu liittokaarikasvihuone (1500 m²), jonka tilalle tehdään suurempi lasikatteinen blokkikasvihuone (2419 m²). Rakennus pitenee länsipäädystä noin 10 metriä ja ottaa viereisiin kasvihuoneisiin kiinni sivuilta. Rakennus on myös hieman korkeampi muita huoneita. Pohjoisimman kasvihuoneen ja varasto-pakkaamon väliin tehdään uusi tuotantotilojen laajennus (1055 m²), jonka tieltä puretaan käytävärakennetta (174,5 m²). Myös henkilöstötiloja laajennetaan. Pieni osa uudesta kasvihuoneesta ulottuu maisemallisesti arvokkaalle ma-alueelle. Paikalla on jo kasvihuone ja uusi kasvihuone tulee entisen paikalle, joten tilanne ei merkittävästi muutu. Myös henkilöstötilojen laajennus ulottuu ma-alueelle, mutta muutokset tehdään olevissa sisätiloissa.

Pohjoisalueen laajennus sijaitsee TP-alueella.

Hanke ei heikennä alueen kulttuurihistoriallisia tai maisemallisia arvoja.

127 / 14.8.2023 Purkamislupahakemus, Urheilukuja, Savonlinna:

Inventointitietojen mukaan paikallisen rakennusmestarin suunnittelema kappalaispappila navettarakennuksineen ilmentää Kerimäen evankelis-luterilaisen seurakunnan toimintahistoriaa 1950-luvulla. Kohde muodostaa yhdessä seurakuntatalon kanssa kerroksellisen rakennuskokonaisuuden vanhan hautausmaan koilliskulmaan. Kappalaispappila ja navettarakennus edustavat ajankohdan pelkistettyä tyyliä, jonka harkitut yksityiskohdat näkyvät muun muassa ikkunasommitelmissa, ovissa, liuskekivetyksessä ja kuisteissa. Rakennuskokonaisuus on säilynyt lähes alkuperäisiasussaan, joka ilmentää erittäin hyvin rakennusajankohtaa. Kohde on arvioitu kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi, jolla on rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Kerimäen kirkonkylän osayleiskaavassa (1996) kohdetta koskee merkintä PY. Asemakaavassa (1993) kohdetta koskee merkintä YK. Kirkonkylän alueella on vireillä asemakaavamuutos, jota varten tehdyssä kulttuuriympäristöselvityksessä (Selvitystyö Ahola 2022) kohteelle on esitetty harkittavaksi suojelumerkintää.

Rakennusta ei ole suojeltu voimassa olevissa kaavoissa, mutta se on todettu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi. Asema- ja yleiskaavaa voidaan pitää jo melko vanhoina ja kohteen

kulttuurihistoriallinen arvo on sittemmin tunnistettu. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta, jotta rakennuksen tilannetta olisi pystynyt arvioimaan. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä (§ 139), ja rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118). Purkamista suositeltavampaa on esimerkiksi yrittää vielä myydä rakennus.

128 / 3.8.2023 Metsitystukihakemus, Puumala:

Metsitystukihakemuksen mukaisilla toimilla ei ole vaikutusta kiinteään muinaisjäännökseen, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista hakemuksesta.

129 / 4.8.2023 Aurinkopaneelit, Pirttimäenkatu, Pieksämäki:

Pieksämäki-Jyväskylä -rataan kuuluva ratavartijan asuinrakennus on vuodelta 1917. Pihapiiriin kuuluu lisäksi talousrakennus asuinrakennuksen pohjoispuolella sekä sauna asuinrakennuksen itäpuolella.

Ratavartijan mökki on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkitty kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kohde on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennustyhmäksi ja/tai pihapiiriksi. Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet. Asemakaavassa (1966) on merkintä LR.

Entisen ratavartijan mökin rautatielle antavalle etelälapeelle asennetaan 8 kpl aurinkopaneeleita. Paneelit ovat kokomustia, teholtaan 410 Wp ja kooltaan 1,13 m x 1,75 m. Paneelit asennetaan mahdollisesti kahteen riviin lappeen leveyssuunnassa piipun alapuolelle. Lappeen koko on noin 10 m x 5 m.

Rakennuksessa on tiilikate, joka ollaan vaihtamassa punaiseen kolmiorimahuopaan.

Paneelien sijoittaminen katolle huomaamattomasti ei ole täysin mahdollista. Paneelit asennetaan kuitenkin uudelle vesikatteelle edulliseen asennussuuntaan eivätkä paneelit näy etelälapeelta pääasialliseen katsomissuuntaan eli pihapiiriin. Junamatkustajille ja Kuopiontien ratasillalle noin 100 metrin päähän se näkyy. Paneelien tuottamalla energialla pystytään ilmeisesti kattamaan asukkaan tämänhetkinen sähkönkulutus.

Vesikatteelle paneelit tulee asentaa lappeen suuntaisesti ja ennen asennusta varmistaa rakenteiden ja katteen kestävyys. Paneelien asennus ei saa vaurioittaa kattorakenteita tai katetta, ja katteen huolto tulee mahdollistaa. Paneelit on hyvä asentaa lappeelle symmetrisesti joko yhteen tai kahteen kenttään.

130 / 4.8.2023 Metsänsäilytysilmoitus 1-2023-74437, Savonlinna:

Kuviolle 351.0 on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Muinaisjäännös on huomioitu metsänsäilytysilmoituksessa.

131 / 14.8.2023 Metsänsäilytysilmoitus 1-2023-74419, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojeltavia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvion harvennushakkuulle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

132 / 16.8.2023 Metsänsäilytysilmoitus 1-2023-75529, Hirvensalmi:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Pyyntikuoppia ei todennäköisesti ole kuvion alueella, mutta muinaisjäännös on huomioitava metsänsäilytystä suunniteltaessa niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida muinaisjäännösalueelle.

133 / 16.8.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-76232, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvioiden harvennushakkuille ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

134 / 16.8.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-74382, Savonlinna:

Kuvioille on tulossa ylispuiden poisto eikä sille ole esteitä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännosalueille eikä kaivantoja saa vahingoittaa esim. metsäkoneilla liikuttaessa.

Muinaisjäännökset on asianmukaisesti huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

135 / 21.9.2023 Eläinsuojan ja biokaasulaitoksen ympäristölupa, Juva:

Uusi biokaasulaitos ja maidontuotantoyksikkö sijoittuu Vehmaan kulttuurimaisema-alueelle. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan *Vehmaan kulttuurimaisemalle antavat leimansa selkeästi kaakko-luode -suuntaiset alavat, nauhamaiset peltoalat ja tien vartta rajaavat puurivit ja koivikkometsiköt. Vehmaan kulttuurimaiseman keskuksena on valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö Vehmaan kartano. Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue levittyy kartanon itä- ja luoteispuolelle sisältäen lisäksi Vehmaan kylän ja entisten torppien aluetta, Vehmaan hirsisen vesimyllyn sekä vanhan koulurakennuksen vuodelta 1920.*

Uudisrakennukset sijoittuvat valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristöalueen (RKY 2009 Juvan kartanot) rajalle. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) uuden tilakeskuksen sijainti on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää Vehmaan kulttuurimaisemaa. Yleiskaavassa (2014) yhteisnavetta sijoittuu alueelle, johon vaikuttaa kaavamerkinnot ma, at/s sekä M. Ma: *Maisemallisesti arvokas alue. Maisemapuut, maiseman kiintopisteet, reunavyöhykkeet sekä muut maiseman ja rakennetun alueen ominaispiirteet ja alueiden avoimuus säilytetään. Uusien rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua sijainniltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja malliltaan alueen maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteisiin. At/s: Alue jolla on arvoja, perinteiset pihapiirit, vallitsevat näkymät, tielinjat, pihapuut, aidat sekä reunavyöhykkeet tulee säilyttää. Tarkemmassa suunnittelussa selvitettävä oikeusvaikutuksettoman kaava-alueen paikalliset kulttuuriympäristökohteet. Rakennettaessa ja korjattaessa on kohteen ominaispiirteet säilytettävä.*

Uusi tilakeskus sijoittuu Vehmaan kartanon läheisyyteen Pieksämäentien koillispuolisen pellon laitaan talousmetsämaalle. Laakasiilot ja karjarakennukset ovat lähinnä peltoa lietesäiliöiden ja muiden rakennusten jäädessä niiden taakse. Henkilö-, maitoauto- ja lantaliikenne tapahtuu olevan Itäseläntien kautta, rehuliikenne pellon poikki. Hakemuksen mukaan rakentaminen suoritetaan vaiheittain. Ensimmäisessä rakennusvaiheessa rakennetaan tilat 400 lypsylehmälle ja 200 pikkuvasikalle. Lisäksi rakennetaan näihin tarvittavat liitännäisrakenteet (esim. rehuvarastot, lantalat, jäte- ja vesijärjestelmät).

Toisessa rakentamisvaiheessa eläintilat laajennetaan 600 lypsylehmäpaikkaan. Kolmannessa rakennusvaiheessa rakennetaan biokaasulaitos.

Kolmas rakennusvaihe voi sijoittua joko ensimmäisen ja toisen rakennusvaiheen välille tai toisen rakennusvaiheen yhteyteen tai sen jälkeen. Osa laidunalasta on yksikköön nähden Pieksämäentien ja Itäseläntien toisella puolella. Näihin haetaan lupa alikulkutunnelin rakentamiseen.

Uusi tilakeskus edesauttaa alueen säilymistä maatalouskäytössä. Pellot ovat oleellinen osa alueen kulttuurimaisemaa ja karjankasvatus ja sen laiduntaminen edistävät maatalousmaiseman säilymistä. Uusi tilakeskus sijoitetaan sivummalle nykyisestä tilasta ja valtakunnallisesti merkittävästä kartanosta, mikä on hyvä ja asiallinen ratkaisu.

Aineistosta ei täysin selkeästi käynyt ilmi aiotaanko kaikki puusto kaataa pellon ja uuden tilakeskuksen väliltä vai säilyykö reunavyöhyke, jonka säilymistä yleiskaavamääräys edellyttää. Lehmien pääsemiseksi laitumille joitakin aukkoja reunavyöhykkeeseen pitänee vähintään tehdä? Hakemuksessa todetaan, että rakennusten pintamateriaalien valinnalla edesautetaan niiden sulautumista metsä- ja peltomaisemaan, ja rakennuspaikka on viettävä metsään päin, jolloin rinteeseen rakennettavat lantavarastot ja biokaasulaitos jäävät karjarakennuksen ja pinnanmuotojen katveeseen, eivätkä muodosta maisemahaittaa. Tarkemmat

piirustukset ja havainnekuvat kuitenkin puuttuvat vielä. Myös tien alittavien siirtotunnelien sijainti ja piirustukset puuttuvat.

Havainnekuvat uudesta tilakeskuksesta Pieksämäentielle päin ihmisen tasolta katsottuna, uudisrakennusten julkisivupiirustukset ja värit sekä siirtotunnelien suunnitelmat ovat tarpeen viimeistään rakennuslupavaiheessa, jotta vaikutukset kulttuurimaisemaan pystytään arvioimaan paremmin. Avoimella paikalla suurten rakennusten sovittamiseen maisemaan voi auttaa rakennusten julkisivun jakaminen osiin esimerkiksi päätykolmioin, materiaalivalinnoin, väriyksellä tai istuttamalla puuryhmiä julkisivun eteen. Rakennuksissa kannattaa käyttää perinteiselle maatalousmaisemalle tyypillisiä ja hillittyjä värejä, kuten punamullan sävyjä ja maavärejä. Uudisrakennusten liittämiseksi perinteiseen maatalousympäristöön harjakatot ja puun käyttö julkisivuissa on suositeltavaa.

136 / 18.8.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-78011, Kangasniemi:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys eikä sille ole esteitä. Hiilimiilu ei ehkä ole kuvion alueella, mutta muinaisjäännös on huomioitava metsänkätöä suunniteltaessa niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida sen päälle eikä sen yli ajeta metsäkoneilla. Hiilimiilun alue on jätettävä äestämättä.

137 / 23.8.2023 Myyrylän kartano, Mikkeli:

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa Myyrylän kartanon kehittämishankkeen toimenpiteistä Myyrylän kartanossa Mikkelisä.

Hankkeessa peruskorjataan kartanon sisätiloissa lähinnä yhtä kosteaa tilaa (lattia/viemärointi) sekä järjeistetään muutamia sähköasennuksia tulevien ilmalämpöpumppujen ja lukitusjärjestelmän vaatimuksia vastaaviksi.

Rakennuksen ulkopinnoilla työ kohdistuu muutamien huonokuntoisten kohteiden (mm. ikkunan pieliä, muutama seinäpaneeli ja ikkunapokia) korvaamiseen vastaavalla uudella rakenteella. Lisäksi uusitaan osa toisen sisäänkäynnin otsapuusta. Rakennuksen päätyihin lisätään välipohjan tuuletusta parantavat läpiviennit tai rutilät. Rakennuksen takaseinälle on tarkoitus asentaa kaksi ilmalämpöpumppua (ulkoyksiköt). Lisäksi sadevesijärjestelmän osalta rännit ja pihalla viemäroinnin kaivojen kannet uusitaan.

Myyrylä on Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010) kaavamerkinnällä

”ma KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI

MERKITTÄVÄ ALUE Osa-alueen erityisominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla osoitetaan maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Alueeseen sisältyvät yksittäiset arvokohteet on lueteltu ja esitetty kohdeluettelossa.

Suunnittelumääräys Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi. Suositukset Ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta ja alueelliselta ympäristökeskukselta.”

Savonlinnan museo toteaa, etteivät hankkeen toimenpiteet vaikuta merkittävästi ympäristöön eikä Savonlinnan museolla näin ollen ole huomauttamista hankkeesta.

138 / 24.8.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-79024, Kangasniemi

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Kivikautinen asuinpaikka on kuitenkin huomioitava metsänkätöä suunniteltaessa niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida sen alueelle.

139 / 30.8.2023 Sähköverkon maakaapelointi, Rahkolantie, Sulkava:

Suunnittelualueella on perinteistä hirsirakentamista edustava *** tila, joka on Sulkavan koillisosan rantaosayleiskaavassa (2020) merkitty paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi merkinnällä *”sr*

Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde” ja kaavamääräyksellä *”Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemallisesti merkittävä rakennus, rakennusryhmä tai alue, joka tulee ympäristöineen säilyttää ja jonka kunnostuksessa tulee huomioida kulttuurihistorialliset ominaispiirteet ja sopivuus maisemaan. Purkamisen on kielletty ilman pakottavaa syytä (MRL 41.2 §). Uudis- ja korjausrakentamien sekä muut ympäristöä*

muuttavat toimenpiteet tulee sopeuttaa ympäristön ominaispiirteisiin. Kohdetta koskevasta korjaus-, uudisrakentamis- ja laajennussuunnitelmista tulee kuulla museoviranomaista.” Tilan lähiympäristöä on merkitty rantaosayleiskaavassa myös kulttuurimaiseman kannalta arvokkaaksi alueeksi.

Saneerauksessa on tarkoitus muuttaa pylväissä oleva ilmakaapeli maakaapeliksi tien reunaan ja sieltä edelleen talolle liitteenä olleen kartan mukaisesti. Ilmajohdot tultaisiin purkamaan.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista suunnitelmasta.

140 / 2.10.2023 Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava, OAS:

OAS:ssa on todettu asiallisesti, että maakuntakaavaa laadittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota mm. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Suunnitelmassa on todettu vaikutusten arvioinnin koskevan myös kaupunkikuvaa, maisemaa, kulttuuriperintöä ja rakennettua ympäristöä.

Lähtökohta-aineistona on mainittu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema- ja kulttuuriympäristöalueiden selvitykset, muinaisjäännösrekisteri, kulttuuriympäristön palveluikkuna sekä tuulivoima-alueiden maisemavaikutuksista tehty raportti (Ramboll 2022). Raportissa on tarkasteltu kuuden potentiaalisen tuulivoima-alueen maisemavaikutuksia maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävillä alueilla. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta on myös hyvä lähtöaineisto, jossa on maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien kohteiden lisäksi paikallisesti merkittäviä kohteita ja alueita.

Suunnitelmien tarkentuessa myös maisemavaikutusten arviointia tulee tarkentaa. Tuulivoima-alueilla tulee turvata maisemalliset arvot ja se on hyvä näkyä aikanaan myös kaavamääräyksissä, kuten nykyisessä kaavassa on.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Savonlinnan museo viittaa Museoviraston vaihemaakuntakaavasta antamaan lausuntoon (MV/25549/2023). Mahdollinen arkeologinen tutkimustarve selviää tarkemman suunnittelun yhteydessä.

141 / 1.9.2023 Metsämiehentie, Pieksämäki:

Kohde sijoittuu Kontiopuiston asuinalueelle. Asuinalue on inventointitietojen mukaan heti toisen maailmansodan jälkeen rakennettu yhtenäinen puutaloalue, joka on rakennettu Otto-livari Meurmanin laatiman asemakaavan mukaan. Alueella on satakunta 1½-kerroksista tyyppitaloa kaarevien Laakso-, Kaarto- ja Metsämiehentien varrella. Kontiopuisto on tyyppillinen jälleenrakennuskauden pientaloalue, --- jonka omakotitalojen rakentamisessa on hyödynnetty Suomen arkkitehtiliiton jälleenrakennustoimiston tyyppiirustuksia. Asuinrakennukset ovat yleensä kiinni katulinjassa ja talousrakennukset tontin takaosassa. Puolitoistakerroksiset omakotitalot on rakennettu vaihteittain, useimmat tyyppiirustuksia hyödyntäen. Kontiopuiston asuinalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kohderakennus on valmistunut vuonna 1957 ja se on rankorakenteinen, harjakattoinen, vaakalaudoitettu vihreä puolitoistakerroksinen asuinrakennus, jonka itäpuolella on yksikerroksinen harjakattoinen laajennusosa.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kontiopuiston omakotialue). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena.

Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu sk-3-alueelle:

Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue.

Alueen maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, pihapiirit sekä arvokkaat pellot ja muut maisematekijät.

Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksessa esitettävään kohdeluetteloon. Asemakaavassa (1954) rakennus on A-alueella.

Julkisivu lisäeristetään ulkopuolelta. Julkisivu paksunee uuden tuulensuojavillan ja tuuletusvälin myötä.

Vesikatto lisäeristetään ja uusitaan, kattorunkoa korotetaan. Harjakattoinen laajennusosa muutetaan pulpettikattoiseksi ja myös laajennusosan seinät ja yläpohja lisäeristetään. Muutoksilla tavoitellaan energialuvun parantamista 567:stä 105:een. Verrattuna vuoden 2009 kuvaan rakennuksen vaakalaudoitus,

ikkunamalli ja aukotus, vihreä väri, kattokaltevuus ja saumapelti vesikatteenä säilyvät entisenlaisina.

Ulkopuolisessa lisäeristämässä alkuperäiset mittasuhteet kärsivät, kun ikkunat jäävät upoksiin, räystäät lyhenevät ja julkisivulaudoitus ulkonee sokkelista. Kontiopuiston asuinalueella on enemmän tai vähemmän muutettuja taloja. Alueen autenttisuuden säilymiseksi mahdollisimman maltilliset muutokset ovat toivottavia. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi museo suosittelee tutkimaan rakenteiden tiivistämistä ensisijaisena keinona energiatehokkuuden parantamiseksi. Myös maltillista sisäpuolista eristämistä huokoisella puukuitulevyllä voi pohtia. Hakemuksesta ei täysin käynyt ilmi rakennuksen nykytilanne, joka auttaisi ymmärtämään paremmin myös suunniteltuja muutoksia. Jos esim. julkisivulaudoitus on hyvin huonossa kunnossa ja se täytyy uusia, niin samalla myös lisäeristäminen on ymmärrettävämpää. Jos lisäeristämiseen päädytään, kannattaa ikkunoiden siirtoa lähemmäs ulkoseinäpintaa harkita mittasuhteiden parantamiseksi. Kyseisessä kohteessa esitetty kattorungon korotus auttaneen säilyttämään mittasuhteet paremmin räystäällä. Käytettävä tuulensuojavilla on lasivillaa, jonka vaihtamista huokoiseksi puukuitulevyksi tulee myös harkita, ja varmistaa rakenteen kosteustekninen toiminta. Havainnekuvien perusteella rakennuksessa on tai tulisi olemaan puu-alumiini-ikkunat. Jos rakennuksessa on vielä alkuperäiset puuikkunat, tulisi tiivistämisen hyödyt ja ikkunoiden korjattavuus tutkia ennen uusimista. Museo suosittelee kaupunkia laatimaan alueelle rakentamistapaohjeet.

142 / 5.9.2023 Poikkeaminen, Hirvensalmi:

Hirvensalmentie 4 tunnetaan Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa lääkärintalona, Hiekanniemi: Hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt jugendtyylinen hirsitalo Liekuneen rannan tervaleppäkujan varrella on rakennettu kunnanlääkärintaloksi vuonna 1925. Liittyy 1880-luvulta 1970-luvulle käytössä olleeseen kunnanlääkärijärjestelmään. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on kaavalla suojeltu. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. RKY-alueesta sanotaan, että Hirvensalmen kirkonkylän rantavyöhyke on hyvä esimerkki sisävesistöjemme varsille kehittyneiden kirkonkyläien rakenteesta. Rannan tervaleppämetsä liittyy 1800-luvun alun järvienlaskun historiallisiin ympäristövaikutuksiin. Kirkonkylä sijaitsee vesistöön pistävällä kapealla niemellä, jonka kärjessä ovat kirkko 1915, kellotapuli 1782, kirkkoherranpappila, entinen lääkärintalo, viljamakasiini 1842 ja hautausmaa. Liekune-järven rannan luonnon harvinainen tervaleppäkasvusto leviää poikkeuksellisen puistona kirkonkylän ja järven väliselle kaistaleelle. Pääosin luonnontilainen metsikkö muodostaa harvinaisen puistomaisen sisääntuloväylän kirkonkylään ja matalahkolle kirkonmäelle. Metsikön reunassa tervaleppämetsikkö on rajana pienvenesatamalle ja sen rakenteille.

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Hirvensalmen kirkonmäki ja tervaleppäranta), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Asuinrakennus on huomioitu maakuntakaavassa myös maV-kohteena. Osayleiskaavassa (2016) kahdesta eri kiinteistöstä muodostuvaa pihapiiriä koskee merkinnät AO ja asuinrakennusta SR. Lisäksi alue on huomioitu arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -aluerajauksella. Asemakaavassa (1991) pihapiiriin vaikuttaa merkinnät AO/SL, su, nä sekä asuinrakennukseen ja vanhaan ulkorakennukseen sr. Havainnekuvassa suunniteltu varasto on harjakattoinen, punaiseksi maalattu, pystylaudoitettu, betoninurkkainen rakennus, jossa on punainen tiiliprofiilipelti. Rakennus tulisi samaan linjaan asuinrakennuksen toisella puolen olevan vanhan ulkorakennuksen kanssa, pääty tielle päin. Rakennus olisi mitoiltaan noin 5,4–6,6 m x 8 m.

Poikkeaminen ja varaston rakentaminen eivät heikennä kohteen tai alueen kulttuurihistoriallisia arvoja tai vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Esitetty rakennus sopii sijainniltaan ja yksinkertaisena harjakattoisena ja pystylaudoitettuna ulkorakennuksena pihapiiriin. Museo suosittelee vesikatteen materiaaliksi pohdittavan vielä tiiltä olevan ulkorakennuksen tapaan. Rakentamisessa tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisimman paljon arvokasta tervaleppäpuustoa.

143 / 15.9.2023 Pieksämäen seurakuntakeskuksen korjaaminen, Pieksämäki:

Museo on laatinut esitetyistä toimenpiteistä ja 31.5.2023 päivätyistä suunnitelmista lausunnon (90-2023 / 3.7.2023), joka on lupahakemuksen liitteenä. Lausuntoon ei ole lisättävää.

144 / 22.9.2023 Aurinkopaneelit, Kirkkotie, Pieksämäki:

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Pieksämäen Kirkkotie on perinteinen kirkolle johtava reitti 1800-luvulta. Kirkkotie on myös vanha maantie, joka johti Mikkelistä Kuopioon. Pieksämäen pitäjän kirkonkylän kauppakaduksi alue alkoi muotoutua maakaupan vapauduttua 1860-luvulla. 1930-luvulla Kirkkotiellä sijaitsi useiden asuinrakennuksien lisäksi Pieksämäen sanomien kirjapaino, K. A. Krookin apteekki, leipomo, kahvila, Raition kelloliike ja Singer edustusliike, Kirkonkylän posti, Winbladin kauppa sekä Matkustajakoti Oiva. Vanhasta, ennen toista maailmansotaa rakennetuista liike- ja asuinrakennuksista on jäljellä viisi tonttia rakennuksineen. --- Kirkkotien asuinalue on maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy maisemallisia ja rakennushistoriallisia arvoja. --- Kirkkotie 15:n asuinrakennus on rakennettu vuonna 1915. --- Rakennus kuuluu vanhan kirkonkylän keskustan harvoin säilyneisiin rakennuksiin, jotka on rakennettu ennen toista maailmansotaa. Kohteella on maisemallista, rakennushistoriallista ja historiallista arvoa.

Kirkkotien asuinalue on merkitty Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-kohteeksi. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) kiinteistö sijoittuu sk-2-alueelle ja sen editse menee historiallinen tie. Asemakaavassa (1995) asuinrakennus on osa AO/s-alueita sekä sr-3-kohde: Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus.

Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.

Aurinkopaneelit asennetaan asuinrakennuksen kadunpuoleiselle lappeelle. Rakennuksen vesikatteenä on tummanruskea konesaumattu pelti. Paneeleita on yhteensä 22 ja ne asennetaan kahteen riviin lappeen leveydeltä. Kuusikulmainen kasvihuone rakennetaan piharakennuksen taakse tontin perälle. Siinä on musta alumiinirunko, seinät ja katto lasia ja se perustetaan kevytsoraharkkoille.

Asuinrakennuksen lape, jolle aurinkopaneelit asennetaan, antaa kadulle, josta kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokasta aluetta pääasiallisesti tarkastellaan. Aurinkopaneelit peittävät puolet jyrkästä lappeesta ja tuovat uuden elementin suojellun rakennuksen kattomaailmaan ja lähimaisemaan. Lape antaa lounaaseen, mikä ei ole energian tuotto-odotukseltaan parhain ilmansuunta. Lisäksi rakennuksen ympärillä on mahdollisesti varjostavia puita, jotka voivat heikentää energiantuottoa. Lupahakemuksessa ei ollut tietoa paneelimallista, tuotto-odotuksesta tai paneelien merkityksestä rakennuksen kokonaisenergiataloudelle. Museo ei puolla aurinkopaneelien asentamista asuinrakennuksen lappeelle. Paneeleille kannattaa tutkia vaihtoehtoja sijaintia esimerkiksi maa-asennuksena huomioiden maisemalliset vaikutukset.

Kasvihuone sijoittuu aivan tontin perälle piharakennuksen taakse, eikä sen rakentamiseen ole huomautettavaa.

145 / 13.9.2023 Sisätilojen muutos, Metsäpuistontie 104, Pieksämäki:

Kohde on osa Nikkarilan entisen metsäopiston rakennuskantaa ja tunnetaan Lukulana. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Lukula valmistui käsityöhuonerakennukseksi vuonna 1915. Rakennus vaurioitui tulipalossa vuonna 1924. Talvisodan alussa rakennukseen majoitettiin sotapakolaisia ja sodan loppupuolella käsityöhuone muutettiin armeijan korjauspajaksi. Jatkosodan aikana rakennus toimi sotilaiden majoitustiloina. Vuonna 1961 rakennuksessa sijainneessa tallimiehen asunnossa tehtiin peruskorjaus, jonka yhteydessä asennettiin lämpö- ja vesijohtoverkosto sekä wc. Käsityösali muutettiin opetusluokaksi vuonna 1974. Samalla tehtiin kartanpiirustushuone. Rakennus peruskorjattiin sisä- ja ulkopuolelta sekä julkisivut maalattiin noin vuonna 2000. Rakennuksella on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista arvoa.

Nikkarilan kampus on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-kohteena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu sk-11-alueelle ja Nikkarilan Metsäopiston vanhimmat rakennukset on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi. Asemakaavassa (2017) rakennus on osa ARP- ja s-1-alueita sekä sr-14-kohde: Suojeltava rakennus. Rakennus edustaa hyvin paikallista rakentamisen tapaa ja sillä on rakennushistoriallista tai historiallista merkitystä. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksen ominaispiirteet tulee ottaa muutos- ja korjaustöissä huomioon. Julkisivujen kulttuurihistoriallista arvoa ei saa turmella.

Muutostöissä julkisivuihin ei tehdä muutoksia. Rakennukseen tulee neljä huonetta, oleskelutila, keittiö, ruokailutila, eteinen, välikö, wc, suihku ja pukuhuone, IV-konehuone ja kodinhoituhuone. Jos sisätiloissa on säilynyt alkuperäisiä rakenteita ja yksityiskohtia, on niiden säilyttäminen suositeltavaa.

146 / 15.9.2023 Autokatos, Puruvedentie, Savonlinna:

Inventoinnin mukaan Jouhenniemen alue, jolle kiinteistö sijoittuu, on Kerimäen vanhaa keskusta-aluetta, jonka rakennukset edustavat 1900-luvun alun rakentamista. Alueen puutalot on rakennettu asuin- ja kauppataloiksi. Alueella on muun muassa kievari eli entinen lisakki Hartikaisen kauppatalo osin 1800-luvulta. Jouhenniementien ja Matinniementien välisellä alueella Puruvedentien varren tonteilla, joihin lupahakemuksen kiinteistö kuuluu, on säilynyt vanha kirkonkylämäinen luonne, jossa asuinrakennukset on sijoitettu kadunreunaan ja ulkorakennukset tontin perälle. Puutalot on saneerattu siten, että niiden ulkonäkö on muuttunut esimerkiksi ikkunoiden ja ulkoverhouksen osalta. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kerimäen kirkko ja kirkkoranta). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV Kerimäen kirkonseutu) sekä Jouhenniementien alue kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä kohteena. Kerimäen kirkonkylän osayleiskaavassa (1996) kiinteistö on osa sr-2-alueetta: kulttuurihistoriallisesti ja/tai taajamakuvan kannalta arvokas kohde. Alue, alueen osa tai kohde, joka sisältää kulttuurihistoriallisesti tai paikallisesti merkittäviä kauneusarvoja. Alueen tai kohteen säilyttäminen tutkitaan ja määritetään rakennuskaavalla. Asemakaavassa (1991) kohde sijoittuu AR-alueelle. Kirkonkylän alueella on vireillä asemakaavamuutos.

Uusi 25,4 m² autokatos sijoittuu tontin keskiosaan asuinrakennuksen ja ulkorakennuksen väliin. Autokatos on harjakattoinen, vesikate ruskeaa profiilipeltiä, julkisivuissa keltainen vaakalaudoitus ja päätykolmioissa pysty-laudoitus, valkoinen puurimoitus sekä harmaat runkotolppien betonijalustat.

Autokatos sopii väritykseltään ja puujulkisivuineen hyvin tontin muihin rakennuksiin. Autokatoksen sijainti keskellä tonttia poikkeaa alueen perinteisestä rakennusten sijoittelusta, jossa ulkorakennukset ovat tontin perällä. Autokatoksen sijoittamista nykyisen ulkorakennuksen jatkoksi sen pohjoispuolelle kannattaa vielä tutkia ja selvittää, onko poikkeaminen vähimmäisetäisyyksistä ylipäättänsä mahdollista.

147 / 7.9.2023 Aurinkopaneelit, Pieksämäentie, Juva:

Aurinkopaneelit sijoittuvat valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009 Juvan kartanot), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016)

kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena.

Yleiskaavassa (2014) paneelit sijoittuvat AM- ja maV-alueille. MaV: Valtakunnallisesti arvokas Vehmaan ja Vuorenmaan kulttuurimaisema. Maisemapuut, maiseman kiintopisteet, reunavyöhykkeet sekä muut maiseman ja rakennetun alueen ominaispiirteet ja alueiden avoimuus säilytetään. Uusien rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua sijainniltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja malliltaan alueen maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteisiin.

Aurinkopaneeleita asennetaan maa-asennuksena kolmeen riviin Pieksämäentien ja Vehmaan kartanon talousrakennusten väliselle laidunalueelle. Pieksämäentien keskikohtaan on eteläisimmän rivin reunasta 43,15 m. Kahden rivin koko on 4,4 x 17,3 m ja yhden 4,4 x 35,8 m. Paneelien yläreuna yltää noin 2,7 – 3,2 m korkeuteen ja ne on aseteltu noin 25 asteen kulmaan. Paneelit antavat suotuisasti etelään, eikä avoimella alueella ole varjostavia puita tai rakennuksia, jotka voisivat vaikuttaa energiantuottoon.

Maisema-aluetta tarkastellaan pääasiassa Pieksämäentieltä käsin, josta katsoen paneelit muodostavat maalaismaisemaan uuden ja poikkeavan modernin elementin. Avoimella ja tasaisella pelto/laidunmaalla paneelit erottuvat maisemassa. Pohjoisesta etelään tultaessa tien varren koivikko muodostaa kesäaikaan hieman näkemäestettä, mutta etelästä tultaessa ”maisemointia” ei ole. Maisemavaikutukset olennaiseen näkymäsuuntaan vähenisivät sijoittamalla paneelit kauemmaksi maantiestä. Esimerkiksi paneelien sijoittamista pihapiirin länsipuolelle olisi hyvä tutkia. Sijainti kauempana kartanon välittömästä läheisyydestä on hyvin huomioitu nykyisessä tilanteessa.

148 / 13.9.2023 Muutostyö, Tallikankaankatu 3, Pieksämäki:

Inventoinnin mukaan puoliympyrän muotoinen, kahdella vesitornilla varustettu tiilirakenteinen veturitalli vuodelta 1890 on hyvin säilynyt Savon rataan liittyvä rakennus. Talli rakennettiin alkujaan kolmipilttiseksi. Tallia suurennettiin kahteen otteeseen 1920-luvulla sekä pilttuita lisäämällä että pidentämällä vanhoja. Pieksämäen kaupunki kunnosti rakennuksen vanhat osat vuosina 2013–2015. Vanhan osan kunnostuksen lisäksi rakennettiin uudisrakennus sekä veturien kääntöpöydän paikalle Veturitori. Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen rautatieläisympäristöt). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja rakennus on huomioitu myös maV-kohteena. Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu sk-5-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi. Asemakaavassa (2013) rakennus on osa C-1 aluetta ja sr-7-kohde: Suojeltava rakennus ja rakennelma. Suojelumerkinnällä osoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat vanhat veturitallit ja kääntöpöytä. Suojelumerkintä koskee historiallisia rakennusosia ja ominaispiirteitä. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla rakennuksen arvokkaan luonteen ja historialliset ominaispiirteet säilyttäviä. Museovirastolle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen ennen rakennuslupaa tai muuttamista koskevan hakemuksen ratkaisemista. Pysyväisluontoisempia muutoksia ovat neljä uutta väliseinän ja osin välikatoin tehtävää erillistä tilaa, joista yhteen tulee wc-tila ja yhteen taukotila keittiöineen. Julkisivumainos asennetaan rakennuksen uudisosaan. Sisätilojen muutoksissa ei juuri kajota historiallisiin rakenteisiin ja uudet rakenteet ovat tarvittaessa purettavissa. Museolla ei ole huomautettavaa suunnitelmiin.

149 / 5.9.2023 Julkisivumuutos, Hirvensalmentie, Hirvensalmi:

Hirvensalmentie 4 tunnetaan Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa lääkärintalona, Hiekanniemi: Hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt jugendtyylinen hirsitalo Liekuneen rannan tervaleppäkujan varrella on rakennettu kunnanlääkärintaloksi vuonna 1925. Liittyy 1880-luvulta 1970-luvulle käytössä olleeseen kunnanlääkärijärjestelmään. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on kaavalla suojeltu. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. RKY-alueesta sanotaan, että Hirvensalmen kirkonkylän rantavyöhyke on hyvä esimerkki sisävesistöjemme varsille kehittyneiden kirkonkyläien rakenteesta. Rannan tervaleppämetsä liittyy 1800-luvun alun järvienlaskun historiallisiin ympäristövaikutuksiin. Kirkonkylä sijaitsee vesistöön pistävällä kapealla niemellä, jonka kärjessä ovat kirkko 1915, kellotapuli 1782, kirkkoherranpappila, entinen lääkärintalo, viljamakasiini 1842 ja hautausmaa. Liekune-järven rannan luonnon harvinainen tervaleppäkasvusto leviää poikkeuksellisen puistona kirkonkylän ja järven väliselle kaistaleelle. Pääosin luonnontilainen metsikkö muodostaa harvinaisen puistomaisen sisäntuloväylän kirkonkylään ja matalahkolle kirkonmäelle. Metsikön reunassa tervaleppämetsikkö on rajana pienvesatamalle ja sen rakenteille. Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Hirvensalmen kirkonmäki ja tervaleppäranta), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Asuinrakennus on huomioitu maakuntakaavassa myös maV-kohteena. Osayleiskaavassa (2016) kahdesta eri kiinteistöstä muodostuvaa pihapiiriä koskee merkinnät AO ja asuinrakennusta SR. Lisäksi alue on huomioitu arvokas rakennettu kulttuuriympäristö -aluerajauksella. Asemakaavassa (1991) pihapiiriin vaikuttaa merkinnät AO/SL, su, nä sekä asuinrakennukseen ja vanhaan ulkorakennukseen merkintä sr: suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä sen ulkoasua muuttaa ilman pakottavaa syytä. Alueella suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kyläkuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Vanha ulkorakennus on harjakattoinen, punaiseksi maalattu peiterimalaudoitettu rakennus, jonka koillisosassa eteläsivulla on kahdet ulkopuolelta vaakapaneloidut ja sisältä pystypaneloidut pariovet. Päädynpuoleista oviaukkoa levennetään. Uusittavien vuorilistojen, ovien paneelien ja muiden puuosien malli ja koko entinen. Oviaukon leventämisessä ja ovien uusimisessa noudatetaan olevaa mallia, materiaaleja, värejä. Ennen toisen parioven uusimista tulee selvittää oven korjausmahdollisuus. Jos ovi kuitenkin uusitaan, tulee selvittää olevien materiaalien uudelleenkäyttö osana uutta ovea, esim. entiset helat ja kahvat. Myös

levennettävässä ovesa tulee tutkia vanhan oven materiaalien mahdollinen uudelleenkäyttö osana uutta ovea.

150 / 26.9.2023 Poikkeaminen, Karjalammentie 4, Mikkeli:

Rakennuspaikka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Porrassalmen historiallinen maisema). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena. Moisio-Kyyhkylä osayleiskaavassa (2015) masto sijoittuu AP/R-, kas-, ma-1-, ja ge-alueille. Alueella on vireillä asemakaavahanke, jonka kaavaluonnokseen on merkitty ET-alue: Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue, alueelle voidaan rakentaa telemasto, jonka alueelle lupahakemuksen rakentaminen sijoittuu.

Karjalammentien varrelle noin 10 m nykyisen tien reunasta metsään rakennetaan 48 m korkea itseseisova ristikkomasto ja 8 m² laitetilä. Laitetilä on pulpettikattoinen, tummanharmaa peltiseinäinen rakennus. Poikkeamista perustellaan sillä, että uusi masto mahdollistaa nykyaikaisien mobiiliverkkojen rakentamisen kyseiselle alueelle, lisäten näin alueen datakapasiteettia ja osin parantaen myös kuuluvuutta. Masto mahdollistaa myös laitteistojen päivittämisen tulevaisuudessa. Samaan mastoon mahtuu kaikkien operaattoreiden tarvitsemat laitteet.

Maston paikasta on keskusteltu asemakaavatyön yhteydessä (17.3.2022) ja silloin esitetyistä vaihtoehdoista kyseinen paikka arvioitiin soveltuimmaksi mastolle. Havainnekuvien perusteella maston huippu (5–10 m) näkyy Latokalliontien peltoalueelle ja paikoin puusto suojaa mastoa näkymästä. Havainnekuvia on hyvä olla myös Annilan kartanon alueelta, Moision sairaala-alueelta sekä maston lähialueelta (Karjalammentie). Ristikkomaston ja antennipylvään maisemavaikutusten vertailu olisi hyvä tehdä, kuten myös selvittää maston värityksen vaikutus maisemaan, ennen lupapäätöksen tekemistä.

Puuston säilymisellä rakennuspaikan ympärillä sekä lähiympäristön rinteillä ja mäillä on oleellinen merkitys maston maisemavaikutusten hillitsijänä. Luonnollisesti myös mahdollisimman matala ja siro masto soveltuu maisemaan parhaiten. Maston tarvitsema piha-alue on hyvä olla mahdollisimman pienialainen, huoltotie kapea ja puiden kaataminen minimoida.

151 / 15.9.2023 Uudet ikkunat, Kirkkoniemenkatu, Savonlinna:

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Enso-Gutzeit rakennutti Kirkkoniemenkadun talot työvälleen 1920–1921. Kirkkoniemenkadun talot ovat malliltaan ns. Enso-taloja, joita kutsuttiin myös linjataloiksi. Rakennukset ovat puurakenteisia, pystyrimavuorattuja ja telttakattoisia kahden perheen asuintaloja. Pohja-alaltaan ne ovat miltei neliönmallisia. Niissä on kaksi sisäänkäyntiä ja kaksi samanlaista, keittiön ja huoneen, käsittävää asuntoa. Kirkkoniemenkadun linjatalot pihoineen muodostavat kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti yhtenäisen alueen. Rakennukset edustavat 1920-luvun tyyppitalotyyppiä, ja niissä on klassistisia tyylipiirteitä. Niiden yleisilme on pääsääntöisesti säilynyt alkuperäisen oloisena lukuun ottamatta joidenkin talojen kuistirakennelmia ja ikkunamuutoksia. Rakennukset ovat yksityiskäytössä. Kirkkoniemenkatu on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Laitaatsillan telakkayhdyskunta). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena (maV Laitaatsilta) sekä Kirkkoniemenkadun asuntoalue kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä kohteena. Osayleiskaavassa (2007) kiinteistö on osa AP/s-aluetta: Alue, jolla ympäristö säilytetään. Rakennustaiteellisesti, historiallisesti, maisemakuvan tai ympäristön kannalta merkittävä alue, jolla ympäristö säilytetään. Perusparantaminen ja uudisrakentaminen alueella tulee sopeutua olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Asemakaavassa (1988) kohde sijoittuu AO-alueelle ja sitä koskee yleismääräys erillispientalojen (AO) korttelialueella, korttelissa no 25 on peruskorjaus-, uudis- tai lisärakentamistoimenpiteet tehtävä siten, että alueen nykyinen kaupunkikuva säilyy. Asuinrakennusta ei saa purkaa ilman rakennuslautakunnan lupaa.

Asuinrakennuksen sisäpihan puoleiselle sivulle suunnitellaan kahden uuden ikkuna-aukon avaamista. Kylpyhuoneremontin yhteydessä avattaisiin ikkuna kylpyhuoneeseen sekä keittiöön.

Kirkkoniemenkatu 6 on yksi parhaiten alkuperäisasussa säilyneistä asuinrakennuksista alueella. Sen ikkunat on uusittu v. 1989 ja myös ulkuvuorilaudoitusta on uusittu, mutta pysytty peiterimassa. Uudet esitetyt aukotukset jäävät sisäpihan puoleiselle sivulle, jonne ei ole näköyhteyttä alueen pääasiallisesta tarkastelusuunnasta eli kadulta. Museo esittää piirustuksessa esitettyä ikkunaa pienempää vaihtoehtoa, esim. noin nykyisen ikkunan leveämmän puitteen levyistä ikkunaa ja kapeamman puitteen leveyden korkuista. Pienemmät samankokoiset ikkunat vuorilautoineen toisivat enemmän väljyyttä ja tasapainoa seinustalle. Ikkunan tulee olla kokopuinen, vuorilautoissa noudattaa samaa kokoa, kuin olevissa ikkunoissa, ja ikkunat sijoittaa toisiinsa nähden symmetrisesti seinustalle.

152 / 8.9.2023 Ruoppaus ja niitto, Siplahti, Savonlinna:

Toimenpiteillä ei ole oleellista vaikutusta Siplahden Salpalinjan varustuksiin, joten Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista suunnitelmasta.

153 / 8.9.2023 Sähköverkon saneeraus, Kauriansalmi, Mikkeli:

Järvi-Suomen Energia Oy suunnittelee sähköverkon parannustöitä Kauriansalmen alueella Mikkelin Suomenniemellä. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä on lähtötietojen perusteella kaksi kiinteää muinaisjäännöstä, jotka ovat muinaismuistolailta 295/63 suojeltuja. Sähköpostin liitteenä oli yleiskartta kaivuusuunnitelmasta.

Kirkonkyläntien ja Lappeenrannantien risteuksen tuntumassa oleva kivikautinen asuinpaikka VT-risteys on todettu käytännössä tuhoutuneeksi vesijohtotöissä.

Hämeenkanantien varteen suunniteltu maakaapeli kulkenee Hämeenkanan kivikautisen asuinpaikan läpi. Savonlinnan museon arkeologi tekee alueella maastokatselmuksen.

154 / 13.10.2023 Asemakaavan muutos, oas ja luonnos, Mikkeli, Mikkeli:

Kaava-alue on melkein kokonaan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kenkäveronniemen pappila), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena sekä kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) RKY 1-alueena. Osayleiskaavassa aluetta koskee myös muun muassa kulttuurimaisema ja arvokas vesistömaisema -merkinnät. Voimassa olevassa asemakaavassa (2004) aluetta koskee muun muassa merkinnät MP-1, RM, VP-ma, VL-luo ja LP-pv. RKY-kuvauksen (2009) mukaan *Kenkäveronniemen pappilalla on merkittävä asema pappila-arkkitehtuurin kehityshistoriassa. Se kuvastaa erinomaisella tavalla 1800-luvun puolivälin jälkeen pappiloiden rakentamisessa tapahtunutta arkkitehtuurimuutosta; vapautumista empiren säännöistä kohti vapaampaa jäsentelyä. --- Kenkäveronniemen pappilan merkittävyttä lisää kaupungin läheisyydestä huolimatta säilynyt maanviljelyksen tuotantomaisema. Mikkeli puisto täydentää tulevaisuudessa pappilan kulttuurimaisemaa.*

Osayleiskaavan kaavamääräysten mukaan alueen tarkemmassa suunnittelussa on varmistettava kulttuurihistoriallisten, rakennushistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen ja sopeuttava rakentaminen näihin arvoihin. Kaavaprosessissa tulee selvittää suunniteltujen muutosten vaikutus ja sopeutuminen alueen arvoihin, ja avata alueen kulttuurihistoriallisia arvoja ja merkitystä. Esimerkiksi Mikkeli puiston rannalle suunnitelluilla kelluvilla rakenteilla sekä RM-alueen rakennusoikeuden ja kerrosluvun lisäyksellä on oletettavasti vaikutusta varsinkin vesistömaisemaan. Ihmisen tasolta ja eri tarkastelusuunnista tehdyt valokuvauspotukset suunnitellusta rakentamisesta maksimaalisilla rakennusoikeuksilla ja kerroskorkeuksilla auttavat arvioimaan vaikutuksia.

Kaavaluonnoksen mukaan Kenkäveron Pursialantien eteläpuoliselle peltoalueelle, nykyisessä asemakaavassa ja kaavamuutosluonnoksessa mallipuutarha-alueelle, mahdollistetaan liikuntalaitteiden sijoittaminen. Pelto- tai puutarha-alueen pienenemisen vaikutus entisen pappilan kokonaisuudelle on hyvä arvioida myös, sillä Kenkävero on ainoa kaupungin keskustan välittömässä läheisyydessä säilynyt laajempi avoin maanviljelymaisema Karilan peltoalueiden lisäksi (Karilan pelloille on tosin suunnitteilla rakentamista).

MP-1- ja RM-korttelialueita koskevissa yleismääräyksissä on hyvin huomioitu rakennusten julkisivujen yhtenäinen rakennustapa ja että uudisrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön ja maisemakuvaan sopeutuen. Yleismääräys on ainakin vielä tässä vaiheessa yleispiirteinen ja

kaavaprosessissa onkin hyvä määritellä tarkemmin alueelle soveltuva uudisrakentaminen, mikä helpottaisi mahdollisia tulevia lupaprosesseja.

Kenkäveronniemessä on todettu muinaismuistolain 295/63 suojelema rautakautinen asuinpaikka.

Muinaisjäännösalue ei kuitenkaan ulotu kaavamuuotosalueelle vaan sijoittuu Kaihunlahden ja Pursialantien väliselle peltoalueelle sekä Pursialantien itäpuolelle. Muinaisjäännöksen ja Kaihunlahden välinen alue on kaavaluonnoksessa merkitty puistoksi (VP-ma) kaavamääräyksellä ”alue hoidetaan puoliavoimena rantaniittynä pääosin perinteisin pellonreunalajein estäen näkymien umpeenkasvaminen.” Kaavamerkintä turvaa muinaisjäännösalueen säilymisen.

155 / 11.9.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-82694, Savonlinna:

Enligt anmälan man har planerat första gallring på denna figuren och det finns inga hinder för gallringen. Trävaror få ändå inte lagras på fornminnesområdet och det är förbjudet att köra över fästningar med skogsmaskiner.

156 / 16.10.2023 Asemakaavan muutosehdotus, Sotakoulunranta, Mikkeli:

Kaava-alue on suurilta osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Ristiinan vanha kuntakeskus). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakunta-kaavassa (2010/2016), jossa myös kirkko ja kellotapuli sekä Brahenlinnan sotakoulu on huomioitu rakennussuojelukohteina. Brahenlinnan sotakoulu on myös varjeltu asetuksella ja kirkko suojeltu kirkkolailla. Yleiskaavassa (2022) RKY-alue on myös huomioitu ja Brahenlinnan sotakoulu (puustelli), kirkko ja kellotapuli, kiviaita, kansakoulu, Isopappila sekä Linnanoja ovat paikallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita kulttuurihistoriallisia rakennuskohteita, -ryhmiä tai pihapiirejä. Alue on osin myös palvelujen ja hallinnon aluetta, asuinalueita ja matkailupalvelujen kehittämisaluetta sekä satama-alueita. Asemakaavassa (1998) sotakoulu on suojeltu sr-1 -merkinnällä ja sen piha-alue K-2/s, peltoalueet VL-1. Kirkon alueella on asemakaavassa (1982) merkintä YK. Alueella on voimassa asemakaavoja yhteensä viisi, jotka ovat hyväksytyt vuosina 19.10.1998, 20.7.1998, 1984, 1982 ja 1977.

Kaavamuuotosalueesta on valmistunut luonnosvaiheen jälkeen asiallinen kulttuurimaisemaselvitys sekä Brahentie 53:n rakennusinventointi (Selvitystyö Ahola 2023).

Kaava-alueella on vanhoja kookkaita puita, joiden säilymistä edistetään istutettava alueen osa-merkinnällä urheilukentän luona ja VL-kaavamääräyksessä olemassa olevan puuston säilyttämisellä. Myös Puustellin pihaa koskee istutettava alueen osa-merkintä, mutta alueella on myös kiviaitaa, jonka huomioiminen on hyvä tuoda erikseen ilmi kaavamääräyksissä, kuten myös urheilukentän luona olevan kiviaidan huomioiminen.

Entisen kansakoulun ja pappilan pihapiirissä on vanhoja piharakennuksia, joiden säilymistä edistetään päärakennuksia koskevan sr-kaavamerkinnän määräyksellä ”suojeltujen rakennusten lähiympäristö tulee myös säilyttää”. Oman suojelumerkinnän osoittaminen myös ulkorakennuksille edistää paremmin piharakennusten ja alkuperäisten kokonaisuuksien säilymistä.

Brahentie 53 edustaa SOK:n rakennustoimistossa maaseudulle suunniteltuja myymälätyyppejä 50-luvun alkupuolelta. Rakennuksen rakennusaikainen tyyli ja luonne ovat säilyneet joistain muutoksista huolimatta ja se on osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta maisemakokonaisuutta. Kohteen merkitys ympäristössään on huomioitu myös yleiskaavassa (2022). Kohteen purkamisen mahdollistaminen jättämällä kohde ilman säilyttävää kaavamerkintää heikentää Mestausahon vanhan liikekeskustan historiallista luonnetta ja yhtenäisyyttä, ja museo esittääkin kohteelle suojelumerkintää.

Y-3-alueen kaavamääräystä tulee tarkentaa, että korttelialueella sijaitsee kirkkolain nojalla suojellut kirkolliset rakennukset kirkko ja tapuli, ja määräykseen lisättävän lausuntopyyntövelvoite Museovirastolta aluetta koskevista toimenpiteistä, koska myös kirkkopihaan, sen ja hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan sovelletaan, mitä kirkollisesta rakennuksesta säädetään.

Alueelle ollaan laatimassa rakennustapaohjeet, jotka eivät ole ehtineet vielä valmistua. Asemakaavan määräyksissä tulee olla maininta ohjeista ja niiden huomioimisesta alueella. Museolle tulee varata lausuntomahdollisuus ennen rakennustapaohjeiden hyväksymistä. Rakennustapaohjeet laaditaan Puustellintien eteläpuoliselle AL-1 alueelle, AL-2-alueelle sekä Y-4-alueelle. Rannalla sijaitsevien AO-2-, A-1- ja VL-alueilla ei ohjata uudisrakentamista ollenkaan, paitsi harjakattojen osalta, eivätkä alueet kuulu

rakennustapaohjealueeseen. Museo kannattaa Etelä-Savon ely-keskuksen lausunnossaan (13.10.2023) esittämää lisäystä kaavan yleismääräyksiin uudisrakentamisen sopeutumisesta rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, ja yhtyy myös ely-keskuksen lausunnon muihin huomioihin. Uuden päiväkodin suunnitelmat ovat muuttuneet pulpettikattoisesta L-rakennuksesta. Onko kaavaselostuksen liitteenä olevien vanhan havainnekuvan ja asemapiirroksen lisäksi tarpeen enää lisätä selostukseen kuvat myös uudemmassa versiosta?

Kaava-alueen eteläosissa Pöykkäänlahden rannan läheisyydessä on muinaismuistolailla 295/63 suojeltu Ristiinan kirkon vanha hautausmaa (Alahautausmaa, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000034630), joka toimii samanaikaisesti kaavassa osoitettavana lähivirkistysalueena. Muinaisjäännösalue on osoitettu asianmukaisella suojelumerkinnällä.

Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut on tehnyt arkeologisen inventoinnin, jossa inventoitiin myös nyt muutettavan asemakaavan alueella (Ristiinan kirkonseudun strategisen yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, 2018). Pöykkäänlahden venesatamaan on tarkoitus rakentaa uudet pistolaiturit olemassa olevien laitureiden väliin ja jatkaa venesataman eteläpään aallonmurtajaa. Rantaa on aikojen kuluessa ruopattu ja täytetty ja kaavamuutokset ovat varsin pieniä. Näin ollen tarvetta arkeologisille inventoinneille ei ole.

157 / 11.9.2023 Metsänkayttöilmoitus 1-2023-86458, Sulkava:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole esteitä. Muinaisjäännös on huomioitava niin, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida röykkiöiden päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

158 / 11.9.2023 Metsänkayttöilmoitus 1-2023-86929, Enonkoski:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille eikä mahdollisen pyyntikuopan yli ajaa metsäkoneilla.

159 / 11.9.2023 Metsänkayttöilmoitus 1-2023-87435, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole esteitä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi tervahaudan päälle sekä sen yli ajaminen metsäkoneilla on kuitenkin kielletty samoin kuin laikkumätästys kahta metriä lähempänä tervahaudan näkyviä ulkoreunoja (muinaismuistolaki 5 §).

160 / 12.9.2023 Metsänkayttöilmoitus 1-2023-86838, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkayttölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla. Salpalinja on huomioitu metsänkayttöilmoituksessa.

161 / 12.10.2023 Aurinkovoimala, Otavantie 23, Hirvensalmi:

Peltoalueelle rakennetaan 5 MWp aurinkovoimala. Voimala perustetaan junttapaaluin 30 asteen kulmaan. Yksittäisen telineen korkeus on 3,3 m. Ojitukseen ei tehdä muutoksia. Alueelle perustetaan myös kaksi 2 MVA puistomuuntamoita, jotka toimivat voimalan liittymäpisteinä. Kulku kiinteistölle tapahtuu ensisijaisesti Otavantien uuden liittymän kautta.

Alue aidataan ja alueelle toteutetaan huoltotieverkosto pelastuslaitoksen ohjeistuksen mukaisesti. Osana pelastuslaitoksen vaatimuksia kaavoitusvaiheessa linjattiin vaatimus kevytrakenteisen pelastustien rakentamiseen kiinteistön 97-418-7-173 läpi, olemassa-olevaa hiihtoreitin/polun viertä pitkin.

Alueella on voimassa Kirkonkylän seudun ja Vilkonharju-Liukonniemen osayleiskaavan muutos (2023).

Osayleiskaavassa aluetta koskee merkintä EN-1. Alueen itäosassa on voimassa asemakaava, jossa alue on MU-aluetta. Uusi asemakaava ja sen muutos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 25.9.2023, mutta kaava ei ole saanut vielä lainvoimaa. Asemakaavamutoksessa alue on osoitettu EN/aur-alueeksi.

Havainnekuvassa Otavantien puoleiselle sivulle on merkitty aidan edustalle pensasaitaa. Myös kiinteistöjen 97-418-7-165 ja 97-418-7-49 välinen sivusta uuden asemakaavan mukaisesti tulee maisemoida istutuksin, jotka kasvavat tarpeeksi korkeiksi, yli kolmeen metriin.

162 / 9.10.2023 Asemakaavan muutos, oas ja luonnos, Karila, Mikkeli:

Mikkelin maankäyttö- ja kaupunkirakennesuunnittelu on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asemakaavan ja asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta Karilan alueella.

Kaavahankkeen tavoitteena on mahdollistaa hypermarketin rakentaminen Pitkäjärven eritasoliittymän tuntumaan Mikkelin kaupungin omistamalle maa-alueelle. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 26 ha. Kaava-alueen laajuus tarkentuu työn edetessä. Tavoitteena on alustavasti osoittaa noin 20 000 k-m² rakennusoikeutta sekä mahdollistaa polttonesteen jakelupisteen sijoittaminen alueelle.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on taajamatoimintojen aluetta ja aluetta koskee vähittäiskaupan suuryksikkö -kohdemerkintä (km). Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) aluetta koskee muun muassa merkinnät luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, kaupunkivihreä, seudullisesti merkittävä kaupan alue. Osa kaava-alueesta on asemakaavoittamatonta ja osaa koskee asemakaavoissa (1974, 1989, 1992, 2015, 2019, 2009) merkinnät M, EV, LT, ET ja VL.

Lähellä kaava-alueita, sen länsipuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Karilan tutkimusasema, jonka rakennuksista kolme on asetuksella varjeltu. Karilan tutkimusasemasta on tehty rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Hannu Puurunen Oy 2016), jota kannattaa hyödyntää kaavatyössä. Vanhalta Otavantieltä peltoalueelle avautuva maisema on merkitty selvityksessä merkittäväksi näkymäksi. Kaavatyössä tulee selvittää ja arvioida uuden maankäytön vaikutukset Karilan alueen kulttuurimaisemaan. Karilasta, kaavoitettavan alueen ulkopuolelta, on viitteitä rautakautisista kiinteistä muinaisjäänneksistä, mutta kaavoitettavalta alueelta sellaisia ei toistaiseksi ole. Savonlinnan museo ottaa tutkimustarpeeseen kantaa kaavan luonnosvaiheessa, kun muuttuvan maankäytön alueet ovat selvillä.

163 / 26.9.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-87844, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojeltavia kiinteitä muinaisjäänneksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

164 / 26.9.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-85788, Mäntyharju:

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla. Laikutus on muinaismuistolain 5 § nojalla kielletty 2 metriä lähempänä varustusten näkyvissä olevia ulkoreunoja.

165 / 27.9.2023 Aurinkovoimala, 740-530-11-1, Savonlinna:

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa suunnitelmasta.

166 / 26.9.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-88791, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla.

167 / 2.10.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-89266, Mäntyharju:

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolain 295/63.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla.

168 / 2.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-89265, Mäntyharju:

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63.

Kuviolle on tulossa avohakkuu ja mätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § nojalla mätästys on kuitenkin kielletty kahta metriä lähempänä varustusten näkyviä ulkoreunoja.

169 / 2.10.2023 Maisematyö lupa, Pertunmaa:

Alueella on historiallisen ajan kiviröykkiöalue. Alueelle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole estettä. Paikalla on vielä 1950-luvulla ollut pientila, jonka kivijalka on säilynyt.

170 / 4.10.2023 Asemakaavan muutos, oas, Pursiala, Mikkeli:

Pursialankatu 26–28 tontille suunnitellaan Power-to-Gas-tuotantolaitosta. Pursialankatu 11 tontille on tavoitteena mahdollistaa sähköasema sekä kasvattaa tontin rakennusoikeutta teollisuusyritysten tarpeisiin. Pursialan voimalaitoksen alueella asemakaava päivitetään vastaamaan toteutunutta tilannetta ja nykyisiä maankäytön tavoitteita.

Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) Pursialankatu on osoitettu maisematieksi, josta kaava-alue viistävä osa on merkitty kehitettäväksi tieosuudeksi. Kaava-alueella on voimassa useampia eri-ikäisiä asemakaavoja (1965, 1976, 2008, 1980, 1994, 1996), joissa alueita on osoitettu muun muassa yhdistettyjen teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueeksi ja energiahuollon korttelialueeksi. Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009 Kenkäveronniemen pappila) ja kaksi paikallisesti arvokasta rakennussuojelukohdetta (Pursialan aitat ja muuntamo, Pursialankatu 7b).

Kaava-alue on pääasiallisesti teollisuusaluetta, jossa ei sijaitse voimassa olevissa kaavoissa suojeltuja tai lailla suojeltuja rakennusperintökohteita tai -alueita. Saimaankatu 8 on inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan, mutta sillä ei ole todettu olevan erityisiä rakennushistoriallisia tai kaupunkikuvallisia arvoja.

Kaavaselostukseen tulee kuvata kaava-alueen rakennuskanta. Kaavaprosessissa on hyvä tutkia, voiko Pursialankatua maisematienä jotenkin kehittää kaavamutoksen kohteena olevien tonttien kohdalla. Asemakaavamutoksesta ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta eikä kaavamutosalueella ole tarvetta tehdä arkeologisia selvityksiä.

171 / 2.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-89014, Sulkava:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

172 / 2.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-89947, Savonlinna:

Kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63. Paunolanmäen koillispuolisella mäellä olevat taistelu- ja yhdyshaudat ovat osa Kallislahti-Pihlajalahti -kannaksen sulkenutta puolustuslinjaa.

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida varustusten päälle eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla.

173 / 9.10.2023 Kolkonjoen myllypadon ohittavan kalatien rakentaminen sekä vanhan mylly- ja sahalaitosta koskevan luvan rauettaminen, Rantasalmi:

Itä-Suomen aluehallintovirastossa on vireillä vesilain mukainen hakemus Rantasalmen kolkonjoen myllypadon ohittavan kalatien rakentamiseksi sekä vanhan mylly- ja sahalaitosta koskevan luvan rauettamiseksi.

Asia on ollut kuulutettavana ja Etelä-Savon ELY-keskus on lausunut asiasta muinaismuistojen osalta seuraavaa "Hankealueelle sijoittuu kiinteä muinaisjäänös (Kolkonjoen saha, 1000001337). Kiinteän muinaisjäänöksen ja sen suoja-alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu niihin kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kielletty (MML 1 ja 4 §). Hankkeesta

tulee pyytää lausunto Savonlinnan museolta – Etelä-Savon alueelliselta vastuumuseolta, joka arvioi kulttuuriympäristön osalta selvitys- tai inventointitarpeen.”

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Savonlinnan museon lausuntoa ko. kiinteään muinaisjäänökseen liittyen.

Rakennesuunnitelman ja työselosteen mukaan kalatie sijoittuu nykyisen säännöstelypadon pohjoispuolelle. Kalatie alkaa noin 9 m säännöstelypadon alapuolelta ja päättyy säännöstelypadon ylävirran puoleisen lammen pohjoisosaan. Kalatien rakentamisella ei työsuunnitelman mukaan ole vaikutusta pitkäaikaisiin keskivedenkorkeuksiin.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista hankkeesta. Museoviraston muinaisjäänösrekisteriin merkitty kohde ”Kolkonjoen saha”, historiallisen ajan raudanvalmistuspaikka (Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus 1000001337) sijaitsee muinaisjäänösrekisterin mukaan Kolkonjoen sillan kakkospuolella eikä kalatien rakentamisella ole vaikutusta siihen. Muinaisjäänös on kuitenkin otettava huomioon suunniteltaessa läjitysalueita ja rakennusaikaisia kulkuyhteyksiä tai muita sellaisia toimia, jotka voivat aiheuttaa muinaismuistolaissa 295/63 tarkoitettua kajoamista kiinteään muinaisjäänökseen.

174 / 2.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-91258, Enonkoski:

Kuviolle on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Muinaisjäänös sijaitsee kuvion ulkopuolella, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueille.

175 / 2.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-90624, Mikkeli:

Kuviolla tai aivan sen rajalla sijaitsee historiallisen ajan miilu tai keittokuoppa. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja äestys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuopan päälle tai sen yli ajaa metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § nojalla äestys on kielletty kahta metriä lähempänä muinaisjäänöksen näkyviä ulkoreunoja.

176 / 2.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-92082, Mikkeli:

Kuvio on rautakautisen Sairilan linnavuoren muinaisjäänösalueella, mutta kuviolla ei ole linnavuoreen liittyviä rakenteita, joten metsänkäytölle ei ole muinaismuistolain 295/63 osalta huomautettavaa.

177 / 3.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-92422, Rantasalmi:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäänösalueille on kielletty samoin kuin metsäkoneilla ajaminen raudanvalmistuspaikkojen yli.

178 / 3.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-95803, Mikkeli:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä.

179 / 3.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-96456, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueelle.

180 / 12.10.2023 Sähköverkon saneeraus, Kuosmala, Juva:

Neulaniementien eteläpuolella Neulaniemen kivikautinen asuinpaikka (Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus 1000000382). Maa-aineksenotto on tuhonnut pahoin muinaisjäänöstä, mutta osa siitä on säilynyt tien eteläpuolisella kumpareella.

Hiidenmaantien pohjoispuolella on Hiidenmaan mahdollinen pyyntikuoppa (1000013196)

Kohteet Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000000382>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000013196>

Saneerauksella ei ole vaikutusta kiinteisiin muinaisjäänneksiin, jos saneeraus toteutetaan suunnitelman mukaisesti ilmajohtona. Näin ollen Savonlinnan museolla ei ole näiltä osin huomauttamista suunnitelmasta. Suunnitelma-alueelle sijoittuu Vuorilahti, joka on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue.

Inventointitietojen mukaan Vuorilahti on monipuolinen Suur-Saimaan seudulle tyypillinen, sokkeloinen, veden ääreen raivattu, jo pitkään asuttu ja viljelty viljelyalue. Maisemakuva on sekä avoin että pienipiirteinen. --- Alueen pellot on raivattu lähes simpukan muotoon Kotilahden ja Kortelahden rinnerannoille. Tilakeskukset ovat asettuneet rannoilta hieman ylemmäksi rinteille peltokuvioidensa keskelle ja kohtuullisen välimatkan päähän toisistaan. Kylätie kulkee pihapiirien läpi. Rakennukset ovat perinteisiä ja pihapiirit avoimia. Niittyjä kehystävät paikoin myös ladotut kiviaidat. Kalliopaljastumat ja isot kivet ovat maisema-alueella yleisiä.

Alueelta tunnetaan arkeologista perintöä, asuinpaikka ja pyyntikuoppa. Vuorilahden tilan päärakennus on rakennettu 1850-luvulla. Pihapiirissä on myös luonnonkivistä vuonna 1892 muurattu aitta, jonka ovena on entinen Mikkelin lääninvankilan ovi. Alueella on useita maisemallisesti merkittäviä perinnebiotooppeja. Alueella on kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Vuorilahden alueella puretaan ilmajohtoa. Penttiläntien varrelle asennetaan uutta maakaapelia ja Siikakoskentien sekä Hiidenmaantien varrelle asennetaan uusi ilmajohto. Saneerauksessa tulee huomioida mahdolliset kiviaidat, piha-aidat, puukujat ja maisemapuut, välttämällä niihin kajoamista. Siikakoskentien varren kahden tien molemmin puolin ulottuvan peltoaukean kohdalla pylväät kannattaa mahdollisuuksien mukaan koittaa sijoittaa mahdollisimman harvaan.

181 / 12.10.2023 Vesialueen täyttö Saimaan Lietvedellä sekä käyttöoikeus, Puumala:

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Puumalan vesialueen täytöstä Saimaan Lietvedellä kiinteistön *** edustalla Puumalassa. Lupaa haetaan rannan täytölle ja täyttöalueen maisemoinnille. Rakentamisen tarkoitus on parantaa rannan yksityisyyttä rakentamalla maisemoitu näkösuoja pohjoispuolella olevien naapurien suuntaan. Täyttöalueen uloin reuna järven suuntaan täytetään tontin rinteestä kaivetuilla isoilla luonnonkivillä.

Välittömästi kiinteistön eteläpuolella sijaitsee rautakautinen Ihantsalon linnavuori, joka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63.

Hakemuksen täyttösuunnitelman mukaan täyttöalue on arviolta noin 30 m² ja se tullaan maisemoimaan. Vesialueen täyttö tapahtuu muinaisjäännealueen ulkopuolella eikä täytöllä ole oleellista vaikutusta linnavuoren maisemaan, joten Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista hakemuksesta.

182 / 9.11.2023 Rakennuslupahakemus, Keskuskatu 14, Pieksämäki:

Inventointitietojen mukaan entinen Säästöpankin talo on arkkitehtien Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelema liiketalo vuodelta 1967. Liiketaloa on laajennettu vuonna 1984. Rakennus poikkeaa tyyllillisesti kauppakadun funkkisilmeestä edustaen oma aikakautensa liikerakentamista. Mittakaavaltaan rakennus liittyy kuitenkin hyvin ympäristöön ja sen sisäpihat tarjoavat vaihtelevia kaupunkitiloja.

Rakennus on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Pieksämäen Keskuskatu). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena.

Pieksämäen keskusta-alueen strategisessa osayleiskaavassa (2016) rakennus sijoittuu tiivistyvälle keskusta-alueelle, toiminnalliselle kehitysvyöhykkeelle, sk-1-alueelle ja on merkitty rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi kohteeksi, rakennusryhmäksi ja/tai pihapiiriksi: Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityspiirteet. Asemakaavassa (1993) rakennus on osa AL-2 korttelialuetta.

Rakennuksen 1960-luvun osassa toisen kerroksen liike- ja toimistotiloja muutetaan asunnoiksi (12 kpl) ja 5. kerroksen saunaosastolla tehdään muutoksia. 2. ja 5. kerroksissa uusitaan ikkunat ja ikkunaliittymät.

Sisäpihan puolella länsisivulla ikkunajaossa tapahtuu muutoksia ja yhden ikkunan sisäpuolelle rakennetaan umpiseinä. Hakemuksesta ei käynyt ilmi onko ikkunoissa jotain sellaista vikaa, että ne olisi välttämätöntä uusita tai onko ne uusittu jo aiemmin. Museo suosittelee ensisijaisesti kunnostamaan ikkunat ja metallilevyt. Jos ne kuitenkin uusitaan, tulee uusimisessa noudattaa olevaa ikkunajakoa, mittasuhteita, materiaaleja ja

väriä. Jos sisätiloissa on säilynyt alkuperäisiä rakennusosia/kiinteää sisustusta, tulee sellaisia pyrkiä säilyttämään osana uusia huoneistoja.

183 / 23.10.2023 Asemakaavan muutos 2. kaupunginosa (Maunuksela), kortteli 2, ehdotus:

Kortteli sijaitsee valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009 Mikkelin Hallitustori ympäristöineen) vierellä, korttelin eteläpuolella Kirkkopuisto ja itäpuolella empirekaudelta peräisin oleva lääninsairaalan rakennusryhmä. Kortteliin itseensä ei sijoitu listattuja kulttuuriympäristökohteita. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kortteli on keskustatoimintojen aluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa (1976) kortteli on ALK-aluetta ja suurin sallittu kerroskorkeus on viisi. Korttelin rakennukset ovat 1960–1980-luvuilta.

Asemakaavaprosessissa on mietitty eri vaihtoehtoja ja kaavaehdotuksessa on luovuttu aiemmista uudisrakennussuunnitelmista ja mahdollistettu olevien kerrostalojen korotus. Vuorikadulla oleville kerrostaloille osoitetaan kaksi lisäkerrosta, jolloin Vuorikadun puolella kerrostalojen kerrosluku on 8 kerrosta. Kiinteistölle 491-2-2-1 osoitetaan yksi lisäkerros ja kiinteistölle 491-2-2-1080 kaksi lisäkerrosta, jolloin kerrostalojen kerrosluku on Maunukselankadun puolella 7 kerrosta. Koko kaavamuuosalue osoitetaan keskustatoimintojen korttelialueeksi (C) ja olevien kerrostalojen, liiketila- ja apurakennusten rakennusalat pysyvät ennallaan. Kaavaprosessissa tutkittu lisärakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä, joka edellyttää kaavamuuosta, on esitetty rakennusoikeuden yhteydessä sulkumerkkien sisällä. Olevien kerrostalojen mahdollisten lisäkerrosten rakentaminen ja niille varattu rakennusoikeus ratkaistaan myöhemmissä kiinteistökohtaisissa asemakaavamuuoksissa. Tässä kaavassa ei osoiteta lisää uutta rakennusoikeutta.

Kaavakartassa on sk-1-merkintä, mutta sille ei ole mitään määräystä. Yleismääräyksissä on huomioitu asiallisesti muun muassa, että mahdollisessa korotuksessa otetaan huomioon rakennuksen alkuperäiset piirteet.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

184 / 12.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-99031, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, niiden yli ajeta metsäkoneilla eikä niiden kohdalla äestetä.

185 / 13.11.2023 Punkaharjun Puruveden rantayleiskaavan muutos, Lukela, ja Lukelan ranta- asemakaava:

Suunnittelualue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA 2021 Punkaharjun maisemat) ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Punkaharju). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on osa maV-aluetta Punkaharju – Pakkasenharju. Punkaharjun tutkimusalue, joka sisältää useampia rakennuskohteita, on huomioitu myös maakuntakaavassa SR-kohteena. Punkaharjun Puruveden rantayleiskaavassa (2005) suunnittelualuetta koskee AO-merkintä ja osaa alueesta sr-merkintä; ”rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus tai rakennettu alue”. Entinen metsätöyryjohtajan asunto (tai entinen metsänvartijan asunto) on valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla suojeltu 17.6.1993.

Rantayleiskaavaehdotuksessa entinen metsätöyryjohtajan asuinrakennus on merkitty sr-kohteena kaavaan. Myös navetta ja kaksi ulkorakennusta, jotka ovat osa pihapiirin vanhempaa rakennuskantaa, on merkitty sr-kohteiksi. Myös kellari on osa alueen vanhempaa rakennuskantaa, mutta sitä ei ole merkitty suojeltavaksi. Kaavamääräykseen tulee lisätä, että rakennuksissa tehtävistä korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Metsätöyryjohtajan asunnon osalta museoviranomaisena toimii Museovirasto ja muiden osalla Etelä-Savon alueellinen vastuumuseo eli Riihisaari – Savonlinnan museo. Johdonmukaisesti myös ranta-asemakaavaehdotuksessa edellä mainitut rakennukset on merkitty sr-kohteiksi. Yleismääräyksissä on kiitettävästi huomioitu mahdollisuus museoviranomaiselle lausua aluetta

koskevista lupahakemuksista, todettu alueen valtakunnallinen merkitys ja ohjattu lisärakentamisen sopimista alueen kokonaisuuteen.

Ranta-asemakaavan liitteenä on kuvia ja perustietoja alueen rakennuskannasta. Kaava-aineistossa ei ole avattu kulttuurihistoriallisia arvoja, joiden perusteella rakennukset suojellaan ja joita ei saa kaavamääräyksen mukaan alentaa. Tältä osin kaavaa on hyvä täydentää. Liitteenä olevissa vastineraporteissa Savonlinnan museon lausunnon antajaksi sanotaan Museovirasto, joka tulee muuttaa oikein eli Riihisaari – Savonlinnan museoksi.

Alueella ei ole tehty arkeologista inventointia eikä inventoinnille ole myöhemmän rakennustoiminnan ja muun maankäytön takia tarvetta.

186 / 16.10.2023 Ristiinan Brahelinnan hoito- ja käyttösuunnitelma:

Hoitosuunnitelman mukaisten kunnostustoimien tavoitteena on tuoda Vanhan Brahelinnan raunioita paremmin näkyville poistamalla kasvillisuutta raunion läheisyydestä sekä näkymien avaaminen järvelle Dunckerin muistokiveltä ja kallioilta. Kohteen turvallisuutta parannetaan kulkureittejä korjaamalla. Ylläpitävän hoidon tavoitteena on saada Brahelinnan jäljelle jääneet rakenteet säilymään ja mahdollistaa kohteeseen tutustuminen jatkossakin. Raunioalueen hoitotoimilla pidetään kasvillisuus sellaisena, ettei se vahingoita raunioita, mutta kestää alueelle kohdistuvan kulutuksen. Ympäristön hoitotoimilla estetään alueen umpeenkasvu ja säilytetään näkymät raunioille ja sieltä ympäristöön.

Savonlinnan museo toteaa, että suunnitellut hoitotoimet parantavat sekä kohteen turvallisuutta, näkyvyyttä että säilymistä. Toimet eivät suoraan kohdistu itse kiinteään muinaisjäänökseen, mutta parantavat sen säilymistä, kun mm. rakenteiden lähellä olevaa kasvillisuutta poistetaan.

Brahelinnassa on Museoviraston pystyttämä opastaulu. Taulu on varsin huonokuntoinen ja sen uusiminen on ajankohtaista. Taulun uusimiseen ja alueen hoitotoimiin on mahdollista hakea Museovirastolta hankeavustusta muinaisjäänösalueiden hoitoon.

187 / 16.10.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-100001, Savonlinna:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida tervahaudan päälle eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

188 / 20.10.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-101532, Puumala:

Kuviolle on tulossa avohakkuu (tontin raivaus) eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäänösalueelle tontin itäkulmaan on kuitenkin kielletty.

189 / 24.10.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-102554, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla.

190 / 24.10.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-102590, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla.

191 / 24.10.2023 Roustialan navetta, Ruutananlammentie 35, Savonlinna:

Inventoinnin mukaan Roustialan harmaakivinavetta on valmistunut ilmeisesti 1830-luvulla seinähirrestä löytyneen vuosiluvun perusteella. Harvinaisen suuren aumakattoisen navetan alaosa on kivistä, yläosa hirrestä. Rakennus on maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia arvoja.

Navetta on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokkaana kohteena (ma). Oravin-Joutenveden osayleiskaavassa (2001) aluetta koskee merkintä A-1 ja kohteella on SR-merkintä: rakennuslain tai rakennussuojelulainsäädännön nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu rakennus tai alue. Alueella ei ole asemakaavaa.

Rakennuksen kunnossapitoa on laiminlyöty pitkään, rakennuksen katossa on ollut reikä vähintään vuodesta 2006 ja rakennuksen kunto on vain pahentunut ajan myötä huollon puutteessa. Rakennuksen katto on melkein kokonaan romahtanut sisään, vain joillain reunoilla on vähän kattoa jäljellä, ja myös välipohja on tullut alas, hirsiseinät ovat pitkälti kallellaan sisäänpäin tai jo osin romahtaneet, hyönteisiä on iskenyt paikoin hirsiiin ja kivijalka on purkautunut varsinkin lounaisosastaan.

Katselmuksen ja saatujen lisätietojen myötä museo arvioi, että laajan materiaalien uusimistarpeen myötä kohteen rakennushistoriallisten arvojen voidaan katsoa heikentyvän ja jo heikentyneen siinä määrin, että rakennuksen purkaminen olisi mahdollista. Rakennuksen koillisosan massiivinen kivimuuri kaariaukkoineen on kuitenkin säilynyt kasassa ja on sellainen erityispiirre maakunnallisestikin, jonka säilyttämistä, vahvistamista ja suojaamista museo esittää. Myös kookkaista käsin piilutuista hirsistä osa lienee käyttökelpoisia ja tällaisten uudelleenkäyttö tulee mahdollistaa (MRL §139, § 154). Myös muiden rakennusosien mahdollinen uudelleenkäyttö tulee tutkia rakennusta purettaessa.

Kivimuurin korjaamisesta ja suojaamisesta on ohjeita muun muassa näissä julkaisuissa:

https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=e3ab2078-fd58-498d-93ee-6389344c22ae&groupId=311734

<https://www.doria.fi/handle/10024/100120>

192 / 30.11.2023 Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittujen kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta:

Suojeltujen rakennusten perään lisätty ”ei saa purkaa” on rakennussuojelun kannalta positiivinen lisäys.

Asemakaavamerkinnöissä ei ollut historiallisille teille omaa merkintää, merkitäänkö sellainen /s?

Yleiskaavatasolla on sen sijaan useita erilaisia historiallinen tie -merkintöjä. Myös yleiskaavatasolla on hyvä olla /s -merkintämahdollisuus, jollainen asemakaavatasolla on.

Kaavamerkintöjen ja määräysten yhtenäistäminen valtakunnallisella tasolla on hyvä tavoite. Tuleeko lisäksi ohjetta esimerkkeineen, millaisissa tapauksissa tulisi käyttää mitään merkintää vai muodostetaanko käyttötavat käytännön myötä, jotka taas voivat poiketa toisistaan mikä taas ei edistä tavoitetta yhteneväisyydestä? Asetuksen § 2:n kohta ”liitteen 4 mukaisten kaavamääräyksien tietosisältöä saadaan täsmentää sanallisella määräyksellä” on oleellinen.

193 / 24.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-103099, Mikkeli:

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

194 / 24.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-105664, Pieksämäki:

Kuvioilla tai aivan niiden tuntumassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolaille 295/63.

Todettu kivikautinen asuinpaikka sijaitsee kuvioden välissä, vanhalla ulkovarastoalueella, josta pintaturve on aikoinaan kuorittu pois. On mahdollista, että asuinpaikka ulottuu kauemmas luoteeseen, mutta topografian perusteella se sijoittuu kuvioden ulkopuolelle, taimitarha-alueelle.

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja kaivurilaukutukset eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä.

Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

195 / 1.11.2023 Asemakaavamuutos, Kaukaanranta, Mikkeli:

Kaavamuutosalue on Ristiinan liikekeskustaa. Alue sijaitsee Brahentien ja Pökkäänlahden vesialueen välissä S-marketia vastapäätä. Kaavaluonnoksessa kaava-alueen eteläosaan osoitetaan EN-alue polttoaineenjakekupistetta varten. Muuten asemakaava säilyy pääasiassa entisellään.

Ristiinan kirkonseudun yleiskaavassa (2022) alue on keskustatoimintojen aluetta. Voimassa olevassa asemakaavassa (2009) aluetta koskee merkinnät VP, LV, p ja katuaukio/tori ja toriaukiolle on osoitettu 350 k-m2 rakennusoikeutta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on museon vanha nimi, joka tulee vaihtaa muotoon Riihisaari – Savonlinnan museo.

196 / 23.11.2023 Nordic Ren-Gas Oy, YVA, Mikkeli:

Tuotantolaitokset sijoittuvat Pursialan teollisuusalueelle. Laitosten naapurissa on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Kenkäveronniemen pappila) sekä yksittäisiä paikallisesti merkittäviä rakennuskohteita. Pursialankatu laitosten kohdalla on merkitty kehitettäväksi maisematien osa-alueeksi yleiskaavassa. Pursialanlahti on arvokasta vesistömaisemaa.

YVA-ohjelmassa on tunnistettu lähialueen kulttuuriympäristökohteet ja -alueet ja kuvailtu ympäristöä. YVA-lain mukaisesti prosessin aikana tullaan arvioimaan hankkeen vaikutuksia maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön. Maisemavaikutusten tarkastelualueeksi on alustavasti määritelty noin 2–3 kilometriä. Ohjelman mukaan ”maisemavaikutusten arvioinnin tavoitteena on selvittää hankkeen toteutuksen vaikutukset maiseman ja kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin sekä arvoihin YVA-menettelyn edellyttämällä tarkkuudella. Hankkeen vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön arvioidaan laajuuden, luonteen ja merkittävyyden näkökulmasta. Tarkastelussa keskitytään maisemakuvassa näkyviin vaikutuksiin sekä vaikutusalueen arvoihin kohdistuviin merkittäviin vaikutuksiin. Huomiota kiinnitetään muutoksen tarkasteluun eli siihen, miten alue muuttuu hankkeen vaikutuksesta. Vaikutukset kuvataan tekstein ja kartoin. Vaikutusten arviointi tehdään asiantuntija-arviona ja sen suorittaa maisema-arkkitehti.” Tuotantolaitosten rakentamisen maisemavaikutuksia on hyvä esittää myös havainnekuvain ihmisen tasolta, jos rakennuksien korkeudesta ja massasta on jo jonkinlainen käsitys. Alueelta ei tunneta arkeologista kulttuuriperintöä eikä arkeologiselle tutkimukselle ole tarvetta.

197 / 27.10.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-107884, Mäntyharju:

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. Hiilihaudan päälle ei saa varastoida puutavaraa tai hakkuujätettä eikä ajaa sen yli metsäkoneilla.

198 / 16.11.2023 Maakaapeli, Vanha Viipurintie, Savonlinna:

Skarta Energy Oy suunnittelee Savonlinnan Itäväylän yrityspuiston lähellä sijaitsevalle Ohrasuon alueelle aurinkovoimalaitosta, jonka sähkönsiirto sähköasemalle toteutettaisiin 20 kV maakaapelilla. Sitema Oy vastaa maakaapeloinnin yleissuunnittelusta ja maastotutkimuksista.

Vanha Viipurintie on muinaismuistolain 295/63 suojelema kiinteä muinaisjäännös. Tie lienee rakennettu viimeistään 1600-luvulla yhdistämään Savonlinnaa Käkisalmeen ja Viipuriin ja se oli kulkuväylänä Savonlinnasta itään 1800-luvun loppupuolelle, jolloin nykyisen valtatie 14 linjaus rakennettiin. Suunnitelman mukaan mahdollinen sähkönsiirtoreitti kulkisi Vanhan Viipurintien luiskassa tai vaihtoehtoisesti tien vierestä raivataan tarpeellinen tila maakaapelille.

Maakaapelin voi kaivaa Vanhalle Viipurintielle, mutta kaapelin tarkemmasta sijoittamisesta on keskusteltava Savonlinnan museon kanssa tarvittavien arkeologisten tutkimusten määrittämiseksi. Topografian perusteella on mahdollista, että kohdissa, joissa tie ylittää kosteikon, on säilynyt vanhojen suosittojen tai tukirakenteiden jäänteitä. Näin ollen Savonlinnan museo edellyttää työn aikaista arkeologista valvontaa ja kaapelia kaivettaessa mahdollisesti löydettyjen vanhojen tierakenteiden dokumentointia. Muinaismuistolain 15 § mukaan tutkimuskustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja. Muinaisjäännökseen kajoaminen edellyttää Museoviraston myöntämää tutkimuslupaa, jonka hakee tutkimuksen suorittava arkeologi.

Museoviraston kotisivuilla on lueteltu mahdollisia tutkimusten suorittajia:

<https://museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>

199 / 31.10.2023 Metsänkätöilmoitukset 1-2023-107791 ja 1-2023-108337, Sulkava:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

200 / 31.10.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-109079, Savonlinna:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle tai ajeta niiden yli metsäkoneilla eikä muutenkaan kajota niihin.

201 / 4.12.2023 Keskusta-alueen strategisen osayleiskaavan muutosehdotus, Tahiniemi-Länsiväylä, Pieksämäki:

Länsiväylän osalta kehitettävän paljon tilaa vaativan kaupan alueen kaavamääräystä muutetaan siten, että kaupan kerrosalan maksimimääräksi muutetaan 20 000 k-m²:n sijaan 30 000 k-m². Muuten kaavamääräykset pysyvät luonnoksessa voimassa olevan yleiskaavan mukaisina. Tahiniemeen osoitetaan ympärivuotista/loma-asumisrakentamista, viitasammakoiden lisääntymispaikat huomioidaan ja virkistysreitti siirtyy rannoilta sisämaahan päin, pois rakennettaviksi osoitetuilta alueilta. Rakentamisen toteuttaminen edellyttää joko asemakaavaa tai ranta-asemakaavaa, joissa määritetään alueen rakentamismahdollisuudet tarkemman sijoittumisen ja määrien osalta.

Alueille ei sijoitu inventoituja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Länsiväylän alueen rakennettua ympäristöä on selvitetty selostukseen yleispiirteisesti taulukoin ja kartoin, kerrosaloina ja käyttötarkoituksittain. Suurin osa rakennuksista on liike- ja teollisuusrakentamista, asuinrakennuksia sijoittuu alueelle kuusi kappaletta. Vuoden 1952 ilmakuvan perusteella alueen nykyinen rakennuskanta on vuotta 1952 nuorempaa ja alue rakentunut maa- ja metsätalousalueesta osaksi kaupunkia ja liikenneverkkojen solmukohdaksi.

Kaavaluonnoksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista. Muinaismuistolailla 295/63 suojeltujen kiinteiden muinaisjäänösten rajausta ei ole esitetty kaavakartassa, mutta niiden laajuus ja vaikutus muuhun maankäyttöön selvitetään tarkemman kaavoituksen yhteydessä.

Kaavaluonnoksen kaavakartassa ei ole esitetty muinaisjäänösten vuoden 2021 selvityksessä tehtyjä tarkempia aluerajauksia, mutta ne on esitetty kaavaselostuksessa.

202 / 4.1.2024 Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaava, luonnos:

Kaavaluonnoksessa Kangasniemelle ja Pieksämäelle on osoitettu kummallekin kolme uutta seudullisesti merkittävää tuulivoima-aluetta, joille saa rakentaa vähintään seitsemän voimalaa, ja Niinimäen rajausta on päivitetty yleiskaavan mukaiseksi. Alueet eivät sijoitu merkittäville maisema- tai kulttuuriympäristöalueille, mutta niiden läheisyydessä sijaitsee paikoin merkittäviä maisema- tai kulttuuriympäristöalueita ja -kohteita. Kaavaa varten on tehty maisemaselvitys (Ramboll 2022).

Kaavaluonnoksen koko maakuntakaava-aluetta koskevassa yleismääräyksessä on määrätty kulttuuriympäristöt ja maisemat otettavaksi huomioon. Kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot tulee huomioida myös sähkönsiirron suunnittelussa, mikä on erityisen tarpeen, sillä siirtolinjojen sijoittumisesta ei ole vielä tietoa.

Makkolan tuulivoima-alue on laajentunut pohjoiseen alueelle, jonne maisemaselvitystä ei ole ulotettu.

Kohdekorttiin on nimetty alueen läheisyydessä sijaitsevia maakuntakaavamerkintöjä. Makkolan kohdekorttiin voi harkita lisättävän myös maakunnallisesti merkittävät Jalassyrjän tullimylly, Jalassyrjä ja Makkolan entinen koulu, vaikka ne toki näkyvätkin kartalla, ja arvioida tuulivoima-alueen vaikutuksia niiden kulttuurihistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin.

Maisemaselvityksen mukaan Väärän tuulivoima-alueen maisemavaikutukset ovat kohtalaiset ja sen aluerajausta kannattaa vielä pohtia varsinkin eteläosissa, jossa alue on lähimpänä maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Savonlinnan museo viittaa Museoviraston vaihemaakuntakaavasta antamaan lausuntoon (MV/25549/2023). Mahdollinen arkeologinen tutkimustarve selviää tarkemman suunnittelun yhteydessä.

203 / 9.11.2023 Venevaja, Siikasalmentie 29, Mikkeli:

Inventoinnin (2018) mukaan Siikasalmi on vanhan laivareitin ja kanavan varrelle rakentunut kerroksellinen salmiyhdyksunta, jolla on säilynyt muutamia huviloita 1900-luvun alusta. Alueella on hyviä esimerkkejä 1900-luvun eri vuosikymmenien lomarakentamisesta. ---Alueen rakennuskanta on rakentunut pääosin ennen 1960-lukua ja niistä noin puolet ovat kesäkäytössä ja puolet ympärivuotisessa käytössä.

Rakentaminen on keskittynyt Hietalahden länsirannalle sekä kanavan läheisyyteen. Rakennuskannassa on hyviä esimerkkejä eri vuosikymmenien lomarakentamisesta. Siikasalmen rakennuskanta muodostaa kerroksellisen salmiyhdyksunnan. Kyläkuva rakentuu lähelle rantaa, melko tiiviistikin rakennetuista, vapaa-ajanarunoista ja niiden sauna- ja piharakennuksista. Velkkuunlahden länsirannalla sijaitsee Kaukoniemen huvilarakennus vuodelta 1906. Siikasalmen itärannalla on Siikasalmen mansardikattoinen huvila 1920-luvulta. Alueella on kulttuurihistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Saimaan rantaosayleiskaavassa (2000) venevaja sijoittuu LV-alueelle. Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kiinteistö sijoittuu Siikasalmen loma-asutus ja salmiyhdyksunnan kaupunkikuvallisesti tai maisemallisesti arvokkaalle alueelle sekä arvokkaalle vesistömaisemalle (Saimaa, Siikasalmi).

Kaavamääräyksen mukaan aluetta tai alueen kohteita koskevissa toimenpiteissä, alueen tarkemmassa suunnittelussa tai aluetta asemakaavoitettaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä kuultava museoviranomaista ja Mikkelin kaupunkisuunnittelua. Arvokas vesistömaisema -kaavamääräyksen mukaan alueelle voidaan osoittaa pienimuotoista rakentamista edellyttäen, että hankkeilla ei turmella arvokasta maisemakuvaa.

Rakentaminen ja metsänhoidolliset tai maaperän muokkaamiseen liittyvät toiminnot tulee toteuttaa siten, että maiseman ääriiviivat ja reunavyöhykkeet säilyvät ehjinä.

Suunniteltu venevaja on 4 x 6 m, 24 m², harjakattoinen, vaakalaudoitettu ja valkoiseksi maalattu tummanharmaalla peltikatolla. Kiinteistöön kuuluu uusi asuinrakennus ja ulkorakennus Siikasalmentien toisella puolen.

Ilmakuvan perusteella kiinteistön rantaa on muokattu avonaiseksi, reunavyöhykkeen puustoa kaadettu, ja se sijoittuu kanavakiveyksen eteläpuolelle, salmen länsirannalle. Venevajaperinteeseen ja historialliseen kanavaympäristöön sopii paremmin punamullattu rakennus. Myös vaakalaudoituksen vaihtoa pystyksi kannattaa vielä pohtia. Kanavan pohjoispuolella vaikuttaa olevan ainakin yksi venevaja ja perinteiset ja vaatimattomat venevajat sopivat rantamaisemaan monesti varsin hyvin.

Venevajoista voi lukea enemmän ProAgria Etelä-Savon julkaisusta (Ryhänen & Kovanen, 2022) Venevajat ja rantamakasiinit – Vespaikan kulttuuriperintöä Etelä-Savossa: https://www.proagria.fi/uploads/MKN/MKN-Etela-Savo/Venevajat_rantamakasiinit_hankejulkaisu_nettiin_30.11.pdf

204 / 21.11.2023 Rakennuslupahakemus, paviljonki, Mäntyharjuntie 25, Mäntyharju:

Paviljonki rakennetaan Mäntyharjun vanhan kuntakeskuksen alueelle ravintola Kesäheinän ja vanhan apteekki- ja postitalon väliin entisen tekolammen kohdalle. Apteekki- ja postitalo on 1800–1900-lukujen vaihteen vaaleankeltainen harjakattoinen puurakennus. Sen rannassa on myös punainen venevaja ja pihapiirissä punaisia puisia harjakattoisia ulkorakennuksia. Päärakennus venevajoineen on yksi rantamaiseman maamerkeistä. Ravintola Kesäheinän funkkistyylinen pulpettikattoinen liikerakennus on alkujaan Osuuskaupan talo vuodelta 1936, jota on laajennettu ja peruskorjattu 2000-luvulla. Rakennuksen sisäpihan puolelle on tehty ulkokatoksia, terassialue ja puistonäyttämö. Paviljongin tontin koillispuolella on myöhemmin tehdyt kaksi huvimajaa, jotka ovat kopioita Aino Aallon ja C.L. Engelin suunnittelemissa majoista.

Inventoinnin (2009) mukaan Mäntyharjun vanha keskusta julkisine rakennuksineen on esimerkki vielä ennen sotia yleisestä kirkonkylien rakentamistavasta. Vanha keskusta säästyi suurilta muutoksilta, kun

pitäjän kaupallinen keskusta 1800-luvun lopulla siirtyi rautatien vaikutuspiiriin. Mäntyharjun vanha keskusta on harvinaisen yhtenäinen 1800-luvun kyläkeskusta, jota uudempi rakennuskanta ei ole pirstonut. Alueella on jäljellä paljon alkuperäisessä asussaan säilyneitä puurakenteisia kunnallis- ja kirkkohallinnon rakennuksia sekä liikerakennuksia. Alueella on historiallisia, kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009), joka on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkinnällä maV. Kiinteistöllä on voimassa osayleiskaava (kv. hyv. 2008), jossa alue on asuin-, liike- ja toimistorakennusten aluetta (AL), jota koskee myös merkintä km: arvokas kulttuurimaisema, jolla on kulttuurihistoriallisia, luonnontieteellisiä ja maisemallista arvoa. Maisemapuiden, maiseman kiintopisteiden, reunavyöhykkeiden sekä muiden ominaispiirteiden säilyttäminen on maiseman säilymisen kannalta tärkeää. Rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127§:ssä tarkoitettua lupaa. Uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen on sopeutettava kyläkuvaan ja ympäröivään rakennuskantaan. Alueen rakentamisperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet sekä raitit tulee säilyttää alueelle luonteenomaisina. Valtakunnallisesti merkittävillä alueella suoritettavista toimenpiteistä on pyydettävä Museoviraston ja muulla alueella museoviranomaisen lausunto.

Yleismääräyksissä sanotaan lisäksi muun muassa, että uudisrakentamisessa tulee huomioida ympäröivän rakennuskannan rakennustapa, rakennusten sijoittuminen, koko, muoto, ulkomateriaali ja väritys.

Alueella ei ole asemakaavaa, mutta asemakaavaprosessi on käynnistetty.

Tarkoituksena on rakentaa uusi paviljonki, jonka viereen sijoitetaan lisäksi kaksi siirrettävää konttia, jotka verhoillaan valkoisiksi maalatuin pystysuuntaisin puupaneelein. Kontteihin tulee wc-tiloja ja siirrettävät kontit liitetään kunnan vesi- ja viemäriverkkoon. Sisäänkäyntien yläpuolelle rakennetaan lippamainen katos lasikatteella. Konttien koko on yhteensä 12,1 x 2,43 m + lippa, 29 m². Paviljonki on puurakenteinen ja avoin katos. Seinät ovat avattavia liuku- ja taiteovia tai markiisiseiniä. Kiinteät vesikatteet ovat huopapintaisia. Rakennusta ympäröi kolmelta sivulta lasikatteinen katos. Maanpinta laatoitetaan betonilaatoilla. Paviljonki liitetään vesi- ja viemäri- sekä sähköverkkoon. Korkeimmalle vesikatolle sijoitetaan aurinkopaneelit 18 kpl kymmenen asteen kulmaan etelään päin. Paviljongin harja nousee korkeimmillaan melkein viiteen metriin ja paviljonki katoksineen on kooltaan noin 21 x 10,7 m + räystäät, kokonaisala 231 m². Paviljongin paikalle ei sen rakentamisen jälkeen enää pystytetä tapahtumateltoa.

Alueen kulttuurihistoriallinen arvo on eritoten sen hyvin säilyneissä pääasiassa 1800-luvun lopun puurakennuksissa ja siinä, ettei alue ole pirstaloitunut uudisrakentamisen vuoksi. Paviljonki poikkeaa alueen rakentamisperinteestä, mutta soveltuu pulpettikatteineen ja korkeudeltaan hyvin yhteen ravintola Kesäheinän 2000-luvun rakenteiden kanssa, jonka toimintaa varten paviljonki on tarkoitus tehdä. Vaalea väri on haettu apteekki- ja postitalosta, puu rakennusmateriaalina ja huopakatot alueen rakentamisperinteestä. Paviljonki näkyy vastapäiselle rannalle entisen pitäjätuvan pihaan, Mäntyharjuntien sillalle sekä naapureille. Valokuvaotukset auttaisivat hahmottamaan paviljongin ja konttien kyläkuvallista vaikutusta entistä enemmän.

Hakemuksessa ei ollut tietoa aurinkopaneelien paneelimallista, tuotto-odotuksesta tai paneelien merkityksestä kokonaisenergiataloudelle. Hakemusta on hyvä täydentää edellisten seikkojen osalta. Aurinkopaneelien kallistuskulma ja siten energiantuotto ei ole optimaalisin, mutta pystympäänkään niitä ei kannata muuttaa, jotteivat ne liialti erottuisi ympäristössä.

Wc-konttien muotokieli on paviljongin tapaan moderni, joka sopii paviljongin yhteyteen. Myös harjakattoisuutta kannattaa pohtia, mikä voisi yhdistää kontteja enemmän naapurikiinteistön ulkorakennuksiin. Alueen kulttuurihistoriallisen merkityksen vuoksi kiinteämpi, varta vasten alueelle suunniteltu ratkaisu sopisi kontteja paremmin alueelle, mutta kontit voidaan toisaalta siirtää pois helpommin.

Uudisrakennus sijoittuu alueelle, jossa ei ole voimassa asemakaavaa. Alueella on voimassa Kuntakeskuksen ja Pyhäveden alueen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jossa ko. alue on osoitettu asuin-, liike ja toimistorakennusten alueeksi AL. Yleiskaavan yleismääräyksen perusteella AL-alueelle ei voida myöntää rakennuslupaa yleiskaavan mukaiseen rakentamiseen suoraan yleiskaavan perusteella vaan rakennusluvan myöntäminen edellyttää asemakaavan laadintaa. Tämän perusteella ko. uudisrakennuksen rakennusluvan myöntämisedellytykset tulee tutkia maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisessa poikkeamislupaharkinnassa.

Alueelle ollaan tekemässä asemakaavaa, jonka yhteydessä tehdään myös kulttuuriympäristöselvitys, jonka tuloksista voi olla hyötyä myös uudisrakentamisen suunnittelussa alueella. Suositeltavinta on, että rakentamiselle haettaisiin lupaa asemakaavan valmistumisen jälkeen, kun asemakaavaprosessissa on arvioitu maankäytön vaikutuksia, riittävät selvitykset ovat käytössä ja jolloin myös osallistumismahdollisuus maankäytön suunnitteluun on ollut laajempaa.

205 / 17.11.2023 Katos, Mäntyharjuntie 29, Mäntyharju:

Katos rakennetaan Mäntyharjun vanhan kuntakeskuksen alueelle ravintola Kesäheinän yhteyteen. Ravintola Kesäheinän funkkistyylinen liikerakennus on alkujaan Osuuskaupan talo vuodelta 1936, jota on laajennettu ja peruskorjattu 2000-luvulla. Sisäpihan puolelle on tehty ulkokatoksia, terassialue ja puistonäyttämö.

Inventoinnin (2009) mukaan Mäntyharjun vanha keskusta julkisine rakennuksineen on esimerkki vielä ennen sotia yleisestä kirkonkylän rakentamistavasta. Vanha keskusta säästyivät suurilta muutoksilta, kun pitäjän kaupallinen keskusta 1800-luvun lopulla siirtyi rautatien vaikutuspiiriin. Mäntyharjun vanha keskusta on harvinaisen yhtenäinen 1800-luvun kyläkeskusta, jota uudempi rakennuskanta ei ole pirstonut. Alueella on jäljellä paljon alkuperäisessä asussaan säilyneitä puurakenteisia kunnallis- ja kirkkohallinnon rakennuksia sekä liikerakennuksia. Alueella on historiallisia, kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Kiinteistö on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009) ja RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) merkinnällä maV. Kiinteistöllä on voimassa osayleiskaava (kv. hyv. 2008), jossa alue on asuin-, liike- ja toimistorakennusten aluetta, jota koskee myös merkintä km: arvokas kulttuurimaisema, jolla on kulttuurihistoriallisia, luonnontieteellisiä ja maisemallista arvoa. Maisemapuiden, maiseman kiintopisteiden, reunavyöhykkeiden sekä muiden ominaispiirteiden säilyttäminen on maiseman säilymisen kannalta tärkeää. Rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127§:ssä tarkoitettua lupaa. Uudisrakentaminen ja peruskorjaaminen on sopeutettava kyläkuvaan ja ympäröivään rakennuskantaan. Alueen rakentamisperinnettä tulee noudattaa ja alueen kylätiet sekä raitit tulee säilyttää alueelle luonteenomaisina. Valtakunnallisesti merkittävillä alueella suoritettavista toimenpiteistä on pyydettyä Museoviraston ja muulla alueella museoviranomaisen lausunto.

Asemakaavassa (1989) kiinteistö on AL/r-alue: alue, jolla uudisrakennuksen tai olemassa olevaan rakennukseen tehtävien muutosten sopeutumiseen olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristökuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alueella on käynnistynyt asemakaavamuutosprosessi. Uusi noin 4100 x 9000 mm katos tehdään nykyisen varastokatoksen ja kangasvarjojen väliin lasikatteisena ja puiset pilarit ja palkit valkoisina. Katos sijoittuu 2000-luvulla tehtyjen laajennusten yhteyteen sisäpihalle, eikä siihen ole huomautettavaa.

206 / 10.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-112286, Puumala:

Kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla. Asuinpaikalla on ainakin kuusi asumuspainannetta. Asuinpaikan ylimpiä kerroksia on aiemmin tuhoutunut jonkin verran metsänhoitoon liittyvissä toimissa.

Kuvioille on tulossa ylispuiden poisto eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueille on kuitenkin kielletty. Kuvion asumuspainanteet on merkittävä maastossa, jotta niiden yli ei ajeta metsäkoneilla.

207 / 10.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-112291, Puumala:

Kuvioilla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla (295/63). Asuinpaikalla on havaittu kolme maanpinnalle selvästi erottuvaa asumuspainannetta.

Kuvioilla sijaitsee myös viime sotien aikaiseen lentokenttätoimintaan liittyviä rakenteita: kaksi korsua tai korsusaunaa sekä kaksi maakuopparakennetta lammen lounaispuolella. Lammen eteläpuolella sijaitsee luultavasti korsujen kanssa samaan yhteyteen kuuluva halkaisijaltaan noin 4 m ja syvyydeltään noin 1,5 m kokoinen poteromainen maakuoppa. Lammen pohjoispuolella, rantatörmän päällä, on toinen suorakaiteenmuotoinen matala, 6x5 m kokoinen kuopparakenne.

Kuvion itäreunalla kallion juurella on alueella olleeseen lentokenttään liittyviä kaivettuja ja osin louhittuja lentokonesuojia.

Kuvioille on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu ja ensiharvennus eikä niille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi Umpilammen kivikautisen asuinpaikan alueelle on kuitenkin kielletty.

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia. Savonlinnan museo suosittelee, ettei rakenteiden yli ajeta metsäkoneilla.

208 / 10.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-111934, Mäntyharju:

Osini kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia louhittuja taistelukaivantoja, jotka on suojeltu muinaismuistolailla (295/63).

Kuviolle on tulossa erityishakkuu (110 kV suurjännitejohdon reunavyöhykehakkuu) eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi varustusten päälle ja varustusten yli ajaminen metsäkoneilla on kuitenkin kielletty.

209 / 10.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-113435, Savonlinna:

Osini kuviolla kuvion eteläosassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja laikutus. Puuta voi poistaa vapaasti, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäännosalueelle eikä ajaa asumuspainanteen yli metsäkoneilla. Laikutus on kielletty muinaisjäännosalueella, koska se tuhoaisi kivikautisen asuinpaikan pintakerrokset.

210 / 16.11.2023 Sääksjärven ja Vasarainen-lammen keskivedenkorkeuden nostaminen, Joroinen ja Rantasalmi:

Kuvaksen- ja Sääksjärven laskuyhtiö hakee muutosta Kuvaksen- ja Sääksjärven laskemishankkeen lupaan. Hankkeen tarkoituksena on laillistaa pitkään jatkunut ja luvasta poikkeava tilanne Sääksjärven ja Vasaraisen lammen vedenkorkeuksien osalta. Tarkoituksena on myös turvata mainittujen vesistöjen virkistysarvo ja lisäksi poistaa pitkään jatkuneet erimielisyydet. Suunnitelman mukaan Vasaraisen lasku-uomaan rakennettaisiin pohjapato ja Sääksjärven luusuaan matala virtapaikka ja kynnys.

Etelä-Savon alueellisena vastuumuseona Savonlinnan museo lausuu asiasta vain Rantasalmen kunnan osalta. Joroisten kunnan osalta lausunnonantajana toimii Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Veikko Anttilan tutkimuksen ”Järvenlaskuyhtiöt Suomessa” (Kansatieteellinen Arkisto 19, 1967) mukaan Sääksjärveä on laskettu vuonna 1826, mutta julkaisussa ei mainita kuinka paljon. Alueella tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa (Antti Bilund, Savonlinnan maakuntamuseo, 1993) Sääksjärven rannalla havaittiin noin metrin korkuinen vanha rantatörmä, joka lienee Sääksjärven ranta ennen järvenlaskua. Sääksjärven, Vasaraisen ja siitä laskevan Karjasillanjoen/Kuvaksenjoen rannoilla on muinaismuistolain 295/63 suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Niiden korkeus järvenpinnasta on kuitenkin sellainen, ettei suunnitellulla keskivedenkorkeuden nostolla ole niihin vaikutusta. Näin ollen Savonlinnan museolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa suunnitelmasta.

211 / 23.11.2023 Kenkätehdas, Mäntyharju:

Inventoinnin mukaan kenkätehtaan vanhin, punatiilinen osa on valmistunut 1953. Se on 3-kerroksinen teräsbetonirunkoinen, kerroskorkeuden ollessa hiukan yli 3 metriä. Tätä osaa on myöhemmin korotettu 4-kerroksiseksi rakentamalla ylimmäksi toimisto- ja edustustilat. Ne eroavat muusta rakennuksesta julkisivumateriaaliltaan sekä ikkunatyypiltään. Rakennusta on laajennettu myös sivulle päin kolmessa osassa: 1969, 1979 sekä viimeisin osa 1984. --- Merkittävä osa Mäntyharjun, ja etenkin Asemankylän, viime sotien jälkeistä teollisuushistoriaa. Vanha, 1950-luvulla rakennettu, puoli edustaa asiallista teollisuusfunktionalismia. 1960-luvun valkoinen nauhaikkunallinen IV-kerros on sovittu hyvin 50-luvun ruutufasadityyliin. Tämä nelikerroksinen tiilirakennus on Asemankylän sisään jäävän Kurkilahden taajamamaiseman kiintopiste, aseman ja kunnantalon lisäksi. Kohteella on rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa.

Osayleiskaavassa (kv. hyv. 2008) kiinteistöä koskee merkintä AL/s. Asemakaavassa (2023) kiinteistöä koskee merkintä KTY AL ja kenkätehtaan vanhaa osaa merkintä sr: --- Rakennus on korjaus- tai muutostöiden yhteydessä korjattava sen kulttuurihistorialliset arvot ja historialliset ominaispiirteet säilyttävällä tavalla (mittasuhteet, julkisivumateriaalit, yksityiskohdat). ---

Vanhassa osassa kiinni oleva vuoden 1969 laajennus puretaan ja vanhan ja uuden osan välisen seinän ovi- ja ikkuna-aukot sekä isommat läpiviennit ja pellityksen liitokset (15 m²) muurataan umpeen uuden osan purkutiilillä vanhan osan ulkoseinärakenteen paksuisena. Pienet läpiviennit yms. aukot täytetään laastilla, uloimpana kerroksena punertava laasti. Alkuperäisen sokkelilinjan alapuoliset läpiviennit ummistetaan valamalla. Sisäänkäyntiportaalin itäsiivu rapataan purettavan rakennuksen alalta 2-kerrosrappauksella pintastruktuuri nykyistä vastaavana ja käsitellään silikaattimaalilla väri mahdollisimman lähellä nykyistä värisävyä. Purettavan osan ja jätettävän osan väliseltä alueelta poistetaan nykyiset seinämaalit varoen vaurioittamasta jätettävää tiilimuurausta. Vanhan osan julkisivuissa olevat syöksytorvet puretaan purkutyöalueelta purkutöiden ajaksi ja ne asennetaan puhdistettuina takaisin paikoilleen purkutöiden jälkeen. Poikkeuksena vanhan osan porrastornin itäisellä seinustalla oleva syöksytorvi, joka uusitaan purkuruakan jälkeen maahan asti ulottuvana (nykyinen purkaa sadevedet purettavan osan katolle).

Sisäänkäyntiportaalin rappauksen koostumus tulee selvittää, että voidaan valita ominaisuuksiltaan paikkaukseen sopiva laasti. Portaali on ilmeisesti rapattu ensimmäisen kerran 1960-luvulla.

Paikkarappauksessa käytettävän laastin tulee olla ominaisuuksiltaan lähellä ympäröivää rappausta, jotta lopputulos olisi mahdollisimman pitkään kestävä. Myös oleva maalilaatu on hyvä selvittää. 2-komponenttinen silikaattimaali ja kalkki- ja kalkkisementtimaalit ovat perinteisimpiä ja suositeltavimpia vaihtoehtoja pintakäsittelyksi, joiden soveltuvuus kohteeseen riippuu rappausalustan ominaisuuksista. Kunkin aukon muurauksessa tulee vielä miettiä, käytetäänkö vanhan osan mukaista ristilimitystä vai seinän mahdollisten aiempien paikkausten mukaista tapaa. Päätös on ehkä helpoin tehdä sitten, kun seinä on saatu esille ja puhdistettu ja kokonaisuus on paremmin hahmotettavissa. Vanhan osan muurauksessa on käytetty vanhan työselityksen mukaan kalkkisementtilaastia ja myös paikkausmuurauksessa saman laatuisen laastin käyttäminen on kannatettavaa etenkin uuden ja vanhan saumauslaastin rajakohtien kannalta. Pienimpien aukkojen täytössä käytettävä laasti tulee olla tiiltä heikompaa, liian kova laasti saattaa aikaa myöten murtaa tiiltä.

Museota tulee informoida edellä mainittujen seikkojen tarkentuessa.

212 / 1.3.2024 Kalataloudellinen kunnostussuunnitelma, luonnos, Enonkoski:

Enonkosken Enonkoskeen suunnitellaan kalataloudellista kunnostusta. Tarkoitukseen on valittu luonnonmukaisin kunnostustapa. Kosken pituus on 140 m ja putouskorkeus 4,5 m. Kosken keskivirtaama on 2,4 m³/s. Etelä-Savon virtavesien kalataloudellisessa kunnostusohjelmassa Enonkoski on arvioitu paikallisesti arvokkaaksi virtavedeksi ja kalan kulun varmistaminen koskessa tarpeelliseksi. Kunnostuksella ei ole vaikutusta kosken virtaamiin, Ylä-Enonveden vedenkorkeuksiin tai Luonnonvarakeskuksen harjoittamaan Ylä-Enonveden säännöstelyyn.

Enonkoskessa toimi vuosina 1777–1910 vesisaha. Saha oli läänin suurimpia 1800-luvulla. Kosken partaalla on jäljellä vanhan sahan ja myllyn betoni- ja kivirakennelmia ja jäänteitä, mm. sahan generaattorihuoneen raunio. Sahan makasiinirakennukset purettiin kosken rannalta 1960-luvulla. Viimeinen makasiini sillan poskessa kunnostettiin 1990-luvulla näyttelytilaksi. Aiemmin se oli toiminut myös vastapäisen osuuskaupan varastona. Vanhan patosillan kohdalla on vuonna 2018 valmistunut puurakenteinen kävelysilta sekä alueen historiasta kertovia opastauluja. Kosken alueella on myös kivihoivasilta vuodelta 1904, joka nimettiin museosillaksi vuonna 1982. Silta toimii nykyisin kevyenliikenteen siltana vuonna 1955 rakennetun betonisillan vieressä. Kosken yläpuolella on säännöstelypato, joka on tehty 1980-luvulla rakennettua Itä-Suomen keskuskalanviljelylaitosta varten. Vedenotto vähentää kosken virtaamaa näkyvimmin alivirtaamakausina. Virtaaman vähentymisestä koskimaisemalle aiheutuvaa haittaa on 1990-luvun alkupuolella ehkäisty rakentamalla koskialueelle neljä vesimaisemaa ylläpitävää betonipohjapatoa. Sahaan liittyvät kiviset ja betoniset rakennelmat ja jäänteet sekä makasiinirakennus ovat osa kirkonkylän historiaa ja maisemaa, ja ilmentävät koskialueen mennyttä teollista aikakautta. Kivisilta on valtakunnallisesti merkittävä tieliikenteen rakenne. Sillan, kosken ja sahan jäänteiden muodostama alue on valtakunnallisesti merkittävää ja sillä on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista arvoa.

Suunnitelma-alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Museosilta). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävänä alueena, sahan jäänteet kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävänä kohteena ja kivilta rakennussuojelukohteena. Yleiskaavassa (2013) aluetta koskee merkinnät VL, P/Y, Ku/Ma, V ja SR. Asemakaavassa (2011, 2021) kosken pohjoisrannat ovat VP-aluetta, muinaisjäännösalue sm-aluetta ja kosken eteläpuoli VL/s-aluetta ja RKY-alue rky-aluetta: rakentamisessa ja muissa toimenpiteissä tulee ottaa huomioon alueelle sijoittuvat kulttuuriympäristölliset ja maisemalliset arvot.

Suunnittelualueella on Enonkoskessa vuodesta 1777 viime vuosisadan alkuun toimineen vesisahan jäänteitä (Enonkosken saha, Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000031590).

Osana Enonkosken ylittävän kävelysillan suunnittelua Enonkosken tilasi Maanala Oy:ltä arkeologisen inventoinnin, jossa selvitettiin Enonkosken vesisahan muita teollisuushistoriallisia jäännöksiä. Tulokset on esitetty Maanala Oy:n inventointiraportissa 2017.

Raportin mukaan Enonkosken uoman pohjoisranta on tiiviisti muokattua aluetta. Uoman suuntaisesti siellä kulkee pengerretty tie ja kevyen liikenteen väylä. Mikäli alueella on ollut sahan aikaisia tai sitä vanhempia rakenteita, ne ovat todennäköisesti kokonaan tuhoutuneet.

Kävelysillan alavirran puolen etelärannan lohkokivistä kylmämuurattu penger (Maanalan raportin kohde 6) ja luonnonkivinen pohjapato (kohde 5) säilyvät koskemattomina. Savonlinnan museo suosittelee säilyttämään myös raportissa mainitut kolme kiviperustaa (kohde 4), jotka karttojen ja kuvien perusteella näyttäisivät olevan peräisin sahan rakenteesta sekä miettimään onko perkuukivikon purkaminen välttämätöntä.

Kosken kaksihaaraista loppuosaa karkeutetaan muutamilla lohkarakivillä. Kivet löytynevät kutusoraikkojen massanvaihdosta mutta varaudutaan tuomaan myös ulkopuolelta 5...10 lohkarakiveä Ø 60...120 cm. Vuonna 2018 valmistunut kävelysilta ylittää kosken myllyraunioiden yläosan kohdalla. Silta-aukossa koski on vain noin 5 m leveä. Kunnostuksessa on tarve levittää uoma sen ylä- ja alapuolella noin 10...12 metriin. Silta-aukkoa voidaan leventää vain, mikäli nykyinen 12 m jännevälin silta vaihdetaan vastaavaan 16 m siltaan. Suunnitelmasta ei ilmene onko uuden sillan myötä tarvetta tehdä uusia tukia koskeen tai muutoksia rannoille. Siltasuunnitelmasta tulee kuulla museota suunnitelmien tarkentuessa.

Kunnostussuunnitelman mukaan neljä betonista 1990-luvun pohjapatoa puretaan. Betoninen pitkittäispato säästetään, mutta sen 7 m pitkä ja 10 cm syvä virtausaukko suljetaan 6 m osuudelta ylävirran puolelle betoniin ruuvattavilla painekyllästetyillä lankuilla. Jäljelle jää 1 m aukko, josta vesi virtaa padon yli pienenä putouksena yli- ja keskivirtaamalla. Kosken betoniset pohjapadot on kaavaselostuksen mukaan tehty 1990-luvulla pitämään yllä vesimaisemaa eikä niillä ole suojeluarvoa.

Koskeen perustetaan kuusi taimenelle sopivaa kutusoraikkaa. Ylin soraikko sijoitetaan vanhan kiviholvisillan ja maantiesillan väliin, keskimmäiset kolme soraikkaa ylimmän koskijakson ja myllyalueen vaihettumisvyöhykkeeseen ja alimmat kaksi kosken kaksihaaraiseen alaosaan. Soraikat tehdään massanvaihdolla ja sivuun voimakkaista tulvavirtaamista. Koskeen sijoitetaan lohkarakiteita (halkaisija noin 60–120 cm) noin 3–8 kpl/100 m².

Kosken uomaleveyttä pyritään palauttamaan leveämmäksi, nykyisestä 5,5 metristä noin 12 metriin. Kiviholvisillan ja myllyn ylävesialtaan välillä uoma levennetään noin 10 metriin ja tehdään polveilevaksi rannan tärkeimmät puut säilyttäen. Jakso rakennetaan luonnonmukaiseksi leikkauksista ja rannoilla löytyvällä kivellä.

Uoman nykyinen kapea ja suora muoto sekä perkuukivikot sahan raunioineen kertovat alueen teollisuushistoriasta. Koskea on muokattu aikojen saatossa ja luonnonmukaisuuteen pyrkiminen jossain määrin heikentää kosken teollisuushistoriallista merkitystä. Suunnitelmassa on toisaalta hyvää, että kun luonnonmukaisuuteen on valittu pyrkiä, niin siihen on myös kiinnitetty erityistä huomiota, esimerkiksi lohkarakiteiden sijoittelussa vältetään tasavälisyyttä ja kaavamaisuutta.

Suunnitelmassa sanotaan, että mikäli Luonnonvarakeskuksen harjoittama Ylä-Enonveden säännöstely jatkuu nykyisen kaltaisena, ovat minimivirtaaman 100 l/s aikaiset olosuhteet kunnostetussa koskessa heikot sekä luonnontaloudellisesti että maisemallisesti. Myös kalojen vaellukset koskessa mahdollisesti estyvät minimivirtaaman vallitessa, jolloin kunnostuksella ei voida ratkaista vaellusongelmaa ympärivuotisesti. Minimivirtaaman kesto aika on ollut vuosittain keskimäärin 2,5 kuukautta ja se on ajoittunut tyyppillisesti

heinä-lokakuuhun. Vaellusongelman ratkaisemiseksi ympärivuotisesti museo yhtyy suunnitelmassa esitettyyn, että koskikunnostusta lykätään nykyisestä säännöstelykäytännöstä ja sen mahdollisesta muuttamisesta tehtävän selvitystyön valmistumiseen saakka.

Koskialue sijaitsee keskellä kirkonkylää ja sillä on myös matkailullista merkitystä. Muutoksista on hyvä kuulla paikallisia asukkaita.

213 / 16.11.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-116348, Rantasalmi:

Kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, joka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63. Kuviolle on tulossa avohakkuu ja kääntömätästys eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä. varustusten päälle ei kuitenkaan saa varastoida puutavaraa tai hakkuujätettä eikä ajaa niiden yli metsäkoneilla. Muinaismuistolain 5 § mukaan ”jos muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen rajoja ei ole vahvistettu, suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvissä olevista ulkoreunoista.” Tämän perusteella kääntömätästys on myös kielletty kahta metriä lähempänä kaivantojen näkyviä ulkoreunoja.

214 / 15.2.2024 Arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistaminen:

Lausunto luettavissa Lausuntopalvelu.fi:ssa.

215 / 23.11.2023 Metsänkäyttöilmoitus 1-2023-118542, Rantasalmi:

Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuin- tai löytöpaikka kivikautinen asuinpaikka, jotka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63.

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole muinaismuistolain puolesta esteitä.

216 / 18.12.2023 Kirkonkylän osayleiskaavan muutos, luonnos, Kangasniemi:

Kaavamutoksen yhtenä tavoitteena on huomioida Kangasniemen kirkon ympäristö -RKY-alue aluerajauksella ja tehdä sille kulttuuriympäristön huomioiva kaavamääräys. Toisena tavoitteena on tarkastella taajamassa sijaitsevien rakennusperintökohteiden huomioimista kaavassa. Alueella on modernin rakennusperinnön inventoinnin yhteydessä todettu useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta merkittäviä kohteita Kangasniemen taajamassa ovat meijeri, kirkonkylän vanha koulu, Beckerintien koulu, vapaakirkko, entinen Suurosen kauppa ja museo. Kirkko ja kellotapuli ovat rakennussuojelukohde. Kangasniemen kirkon ympäristö on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta. Aluetta on laajennettu 2016 ja se noudattaa RKY 2009 -alueen rajausta. Kauempana keskustasta Sikriitti, Leskelä ja Suurola ovat myös maakunnallisesti merkittäviä kohteita.

Voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) säilyttäviä kaavamerkintöjä on meijerillä (s-1), kirkon alueella (YK-1), kirkonkylän vanhalla kansakoululla (PY-1), Kirkkolahdenkujan alueella (AP/s), kotiseutumuseolla (SR), Suurosen kaupalla (SR), Beckerintien koululla (SR), Vapaakirkolla (SR) ja Laakson talolla (SR). Hieman kauempana keskustasta myös Otto Mannisen tiellä (AP/s) ja Koivulalla (s-1), Vihikankaan hautausmaan talousrakennuksella (SR), Nakertajantiellä (AP/s), Sikriitillä (sr), Salmelantie 31:llä (s-1) Leskelällä (s-1) ja Suurolalla (sr) on säilyttäviä kaavamerkintöjä.

Asemakaavoissa meijeri (P/s-1, sr/ur), Beckerintien koulu (sr) ja lääkärintalo (sr) on huomioitu säilyttävillä kaavamerkinnöillä. Kauempana keskustasta As Oy Piispanranta ja As Oy Pappilanmäki on huomioitu myös säilyttävällä aluemerkinällä (AR-1) ja Salmelan leirikeskuksen saunaa ja retkeilymajaa koskee merkintä ar. Kaavaluonnoksessa keskusta-alueelle on lisätty SR-kohteiksi jo siellä aiemmin osoitettujen lisäksi kunnantalo, Otto Mannisentie 6 (Osuusliike Savonseutu), Otto Mannisentie 5, (entinen apteekki), Otto Mannisentie 8 (Entinen Kangasniemen osuuskassa) ja Keskustie 1 (entinen KOP). Lisäksi taajaman alueella on lisätty SR-kohteeksi asemakaavan mukaisesti Lääkärintalo, Sairaalanatie 11 sekä Pappilanmäen rakennukset. RKY-rajaus on osoitettu maakuntakaavan mukaisena km-osa-alueena käsittäen kirkon ympäristön sekä satama-alueen sekä tielinjauksista Satamatie ympäristöineen. Otto Mannisentie on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi tielinjaukseksi. Salmelan leirikeskuksen alueella osoitetaan

saunarakennus ja retkeilymaja merkinnällä s-1. Museo pitää ilahduttavana modernin rakennuskannan huomioimista kaavassa.

Rakennuskohteiden kuvauksesta ja niihin liittyvistä arvoista on laadittu kooste Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta erilliseen liitteeseen.

Yleiskaavaan on otettu suoraan ”Välineitä taajaman elinvoimaisuuteen ja uusiutumiseen”-hankkeen 2.4.2019 muistiosta poimittuja yhteisesti edistettäviä kohteita, jotka on arvotettu maakunnallisesti merkittäviksi. Lisäksi kohteina on huomioitu asemakaavassakin huomioituja kohteita (Lääkärintalo (Sairaalatie 11), Salmelan leirikeskukseen talousrakennuksia). Yleiskaavassa olisi suotavaa huomioida myös taajaman paikallisesti merkittävät kohteet. Jos niitä ei kuitenkaan nyt oteta huomioon, niin kaavaan on hyvä pohtia mainintaa, että mahdollinen suojelu tulee selvittää tarkemman suunnittelun yhteydessä. SR-määräyksessä mainitaan, että rakennusta ei saa purkaa ilman MRL 127 §:ssä tarkoitettua lupaa. Määräys ”rakennusta ei saa purkaa” edistäisi paremmin rakennuksen ja sen arvojen säilymistä, joka on suojelun tavoitteena. Kaavamerkinnän s-1 määräykseen museo ehdottaa lisääväksi, että korjaus- ja muutostöistä on pyydetty lausunto museoviranomaiselta tai muutoksista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kirkon aluetta koskee merkintä YK-1. Uusi kirkkolaki on tullut voimaan 1.7.2023 ja kaavamääräyksessä viitattuihin kirkkolain pykäliin on tullut muutoksia, jotka tulee päivittää.

Savonlinnan museolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista kirkonkylän osayleiskaavan muutoksista.

Savonlinnan maakuntamuseon nimi on nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo, joka tulee muuttaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan oikein.

217 / 24.11.2023 Teräskontti, Losinmäentie 3, Juva:

Yleiskaavassa (2009) kontti sijoittuu M- ja km-alueille. M-alue on oikeusvaikutukseton ja km-aluetta koskee määräys: Rakennettu kulttuuriympäristö, joka säilytetään. Alueella on säilytettäviä kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja sekä erityiskohteita. MRL:n 41 §:n nojalla määrätään, ettei kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia saa purkaa ja että ympäristöä muuttaville toimenpiteille on haettava maisematyö lupa. Lupia käsiteltäessä ja maankäyttösuunnitelmia laadittaessa on kuultava Museovirasto. Tarkoituksena on tuoda paikalle ja asentaa energian varastointiin tarkoitettu valmis teräskontti - NW J.Box. Sähkövarasto (1,25 MW) on energian varastointiin tarkoitettu kontti, johon on sijoitettu sähköenergian varastointiin tarkoitettu akustotila ja siihen liittyvät muunto- ja muuntajatilat sekä kytkentätila. Kontti liitetään keskijänniteverkkoon maakaapelilla. Kontin koko on 35 m², 13,72 x 2,55 x 3,05 m. Kontti on esivalmistettu teräskontti, väriltään kvartsin harmaa RAL 7039.

Kontti sijoittuu Losinmäentien varrelle lähelle Vanhaa vitostietä. Kontti sijoitetaan metsäiselle alueelle Losinmäentien ja pellon väliin. Losinmäentien toisella puolen on myös peltoa ja metsäkaistale. Teräskontti poikkeaa perinteisestä kulttuurimaisemasta ja kontin ja tien sekä pellon väliin tulee jättää puustoa suojaamaan kontin näkymistä Vanhalle vitostielle, josta aluetta pääasiassa tarkastellaan.

218 / 13.12.2023 Vipusenkujat, asemakaavaluonnos, Savonlinna:

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kaavamuutosalue on taajamatoimintojen aluetta.

Oikeusvaikutuksettomassa yleiskaavassa (1987) alue on teollisuus- ja varastoaluetta. Uusi strateginen yleiskaava on valmisteilla ja siinä alue on elinkeinoelämän aluetta ja osin onnettomuusvaarallista aluetta sekä Lypsniemenkadun aiottu autopaikkojen alue teollisuusaluetta. Asemakaavoissa (1995, 2018) aluetta koskevat muun muassa merkinnät KTY ja LPA.

Kaavaselostuksessa on hyvin kuvailtu alueen rakennuskantaa ja lähiympäristöä. Kaavamuutosalueen rakennuskanta on rakentunut 2000–2020-luvuilla.

Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

219 / 22.12.2023 Viitakoski ja Voilampi, yleissuunnitelma, Juva:

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Voilammen alueella on retkisatama merkintä ja vesistöissä kulkee maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävä melontareitti (Oravareitti). Jukajärven yleiskaavassa (2002) Voilammen aluetta koskevat merkinnät V, W ja MYU/ka ja Viitakoskea merkinnät MYU/ka ja T/s. Viitakosken rannalla sijaitsee Sourun mylly. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Karijokeen perustettiin ensimmäinen mylly vuonna 1854. Vuonna 1907 mylly rakennettiin uudestaan ja koneisto uusittiin. Vesirattaalla toimiva mylly pyöritti kahta kiviparia. Vuonna 1919 myllyn yhteyteen rakennettiin saha ja 1939 vesiratas korvattiin turbiinilla ja generaattorilla. 1940-luvulla vedenjuoksua varten kaivettiin 400 metriä pitkä kanava, josta 80 metriä oli tunnelia. Kanava uusittiin vuonna 1965. Myllyn koneet on nykyisin sähköistetty. Suurin osa generaattorin antamasta sähköstä kuluu viereisen puusepäntehtaan ja sahan koneiden käyttöön. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin alueen vanhat vesilaitokset -julkaisussa (1995) mylly on Karijoen myllyn nimellä ja arvioitu luokkaan yksi. Ykkösluokan kohteet ovat eri perusteiden merkittäviksi arvioituja kohteita, jotka on kunnostettu tai entistetty tai ovat edelleen toiminnassa tai toimintakunnossa ja joiden vesijärjestelyt ovat olennainen osa kokonaisuutta ja vastaavat alkuperäistä tilannetta. Julkaisussa kohdetta kuvaillaan näin: Teollisuusmiljö, joka on syntynyt alunperin v. 1854 perustetun vesimyllyn paikalle. Myllyrakennus vuodelta 1907, saha v:lta 1919 ja turbiini v:lta 1939. Etelä—Savon Seutukaavaliiton luokituksen mukaan: paikallisesti ja ympäristön kannalta merkittävä kohde.

Suunnitellut toimenpiteet

Viitakosken settipadon setit poistetaan, mutta muilta osin rakenteet jätetään ennalleen. Padossa on neljä tulva-aukkoa ja patoa on uudistettu ainakin vuonna 1945. Myllylampeen rakennetaan pohjapato, jonka harjan pituus on noin 29 m ja harjan leveys 3 m. Padon alavirran puolella koskimainen alaluiska jatkuu pituuskaltevuudella 1:30 tai loivempaan. Louheverhoukset d65>300 mm vähintään 500 mm paksuna kerroksena. Lohkareiden välit täytetään ensin pienemmällä louheella ja sitten soralla, joka huuhdotaan veden avulla kivien väliin. Tätä toistetaan, kunnes raot ovat täynnä. Alaluiskan keskellä on syvempi painanne kalojen kulun turvaamiseksi. Luiskassa maisemakiviä ja kivikynnyksiä. Maisemakivien läpimitta on noin 40–60 cm ja ne upotetaan vähintään puoliksi louheverhoukseen. Lisäksi yksittäisiä sekä noin 2...3 kiven rykelmiä sijoitetaan satunnaisesti kalauomaan sekä kalauoman molemmille puolille täyttölouheluiskaan. Settipadon eteläpuolelle lisätään louheverhousta vähintään 50 cm paksuna kerroksena ja halkaisijaltaan 40–60 cm maisemakiviä upotettuna vähintään puoliksi verhoukseen.

Voilammelle tehdään pohjapato, kaksi pohjakynnystä ja neulapadon neulat poistetaan. Neulapato on alkujaan 1940-luvulta. Voimalaitoskanavan ja pääuoman välissä on pieni neulapato, jonka kohtalo ei käy ilmi suunnitelmasta. Pystytäänkö rakenne tai osa siitä säästämään vai poistetaanko se?

Museon kommentit

Hankkeessa ei kajota myllyyn tai muihin alueen rakennuksiin. Ympäristö muuttuu erityisesti Myllylammen kohdalla, kun lampiympäristö muuttuu koskimaisen kivikkoiseksi. Viitakosken muutostyöt heikentävät ympäristön teollisuushistoriallista luonnetta. Suunnitelmassa on kuitenkin pyritty koskemaan mahdollisimman vähän historiallisiin rakenteisiin ja esitetyt muutokset ovat mahdollisia. Settipadon alavirran kiviaineksen valintaan tulee kiinnittää huomiota ja hyödyntää samankaltaista kiviä, kuin uomassa nyt on.

Yleissuunnitelmaan on hyvä lisätä jokaisesta muutoskohdasta valokuvat havainnollistamaan hankealuetta (Voilammen pohjakynnys- ja pohjapatopaikat, Viitakosken settipadon eteläpuoli). Viitakosken settipadon eteläpuoliset työt on merkitty pituusleikkaukseen, mutta ne on hyvä lisätä myös asemapiirrokseen. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

220 / 28.12.2023 Mikkelin rakennusjärjestys, OAS:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelyt. Rakennusjärjestyksen uusimiseen sisältyy myös vaikutusten arviointi esimerkiksi rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

Uuden lain myötä osa rakennuksista ei tarvitse luvitusta ja vastuuta on siirretty rakennusvalvonnalta rakentamis- tai korjaustoimeen ryhtyvälle itselleen. Kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden ja kohteiden arvojen turvaamiseksi rakennusjärjestyksessä on hyvä olla selkeät ohjeet, mistä rakennus- tai

korjaushankkeeseen ryhtyvä löytää tietoa kohteensa tai alueensa kulttuurihistoriallisista arvoista ja voi ottaa ne huomioon hankkeessaan. Tietoa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävistä alueista ja kohteista sekä muinaisjäänöksistä löytyy netistä, mutta paikallisesti merkittävistä kohteista ja alueista sekä tarkempaa tietoa voi paikoin löytyä vain viranomaisten kautta, jolloin hankkeeseen ryhtyvän tulisi osata ottaa yhteyttä rakennusvalvontaan, kaavoitukseen tai alueelliseen vastuumuseoon.

Rakennusjärjestyksen uudistuksessa voidaan pohtia myös, onko rakennusjärjestyksessä tarpeen avata, millaisella rakentamisella tai korjaamisella on lupakynnyksen ylittävää vähäistä merkittävämpää tai merkittävää vaikutusta, tai annetaanko esimerkiksi nykyisenkaltainen rakennusjärjestyksen määräys olla yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen ennen ympäristökuvaan vaikuttavien toimenpiteiden suorittamista kaavassa suojelluilla tai muutoin arvokkaiksi arvioidulla alueella. Nykyisessä rakennusjärjestyksessä on hyviä määräyksiä ja viittauksia maankäyttö- ja rakennuslakiin, jotka edistävät kulttuuriympäristöjen ja niiden arvojen säilymistä, ja joita voi vertailla uuden rakentamislain määräyksiin ja tavoitteisiin.

OAS:n sivulla 5 olevan ”Riihisaari museo” voi muuttaa viralliseen muotoon ”Riihisaari – Savonlinnan museo”.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoja arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lainsäädännön uudistamista valmistelleen työryhmän mietinnöstä 15.2.2024 mennessä. Työryhmä ehdottaa, että muinaismuistolaki korvattaisiin lailla arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Lisäksi ehdotetaan muutettavan eräitä muita asiaan liittyviä lakeja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluisivat arkeologiset jäännökset, löydöt ja niistä arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain mukaisesti hankittu tai tuotettu tieto. Osa arkeologisista jäännöksistä olisi rauhoitettu muinaismuistolain tavoin suoraan lain nojalla. Suoraan lakiin perustuvan rauhoituksen kriteereitä ehdotetaan täsmennettävän aikarajoilla. Lisäksi jäännöksiä olisi mahdollista rauhoittaa erikseen tehtävillä päätöksillä.

Lain valmistelussa on huomioitu arkeologista kulttuuriperintöä koskevan käsityksen muuttuminen, perustuslain ja muun lainsäädännön muutokset sekä muinaismuistolain soveltamiskäytäntö. Museovirasto säilyisi arkeologisen kulttuuriperinnön rauhoitusta valvovana viranomaisena, ja alueellisten vastuumuseoiden asiantuntijaroolia täsmennettäisiin.

Jos uusi laki arkeologisesta kulttuuriperinnöstä vahvistetaan Mikkelin kaupungin rakennusjärjestyksen uudistamisen aikana, uusi laki tulee ottaa huomioon rakennusjärjestystä uudistettaessa.

221 / 24.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-121020, Mikkel:

Kohde sijaitsee kuvion ulkopuolella eikä sillä ole vaikutusta kuvion ensiharvennukseen. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueelle.

222 / 24.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-121243, Puumala:

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäänöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan kiviastian päälle eikä sitä vahingoiteta metsäkoneilla.

223 / 24.11.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-121117, Savonlinna:

Osin kuviolla sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka ovat muinaismuistolain 295/63 suojelemia. Kuvion harvennushakkuulle ei ole esteitä, mutta puutavaraa ja hakkuujätettä ei saa varastoida muinaisjäänösalueelle. Kaivantojen yli ajamista metsäkoneilla on vältettävä.

224 / 8.12.2023 Purkamislupahakemus, Kulmakatu 22, Mikkel:

Rakennusta ei ole inventoitu, mutta se on osa valtakunnallisesti arvokasta Emolan esikaupunkialuetta. Rakennus on rakennettu 1920-luvulla. Se on puurunkoinen, taitekattoinen ja lautaverhottu. Rakennus sijoittuu Kulmakadun laitaan ja rinnetontti Kulmakadun, Poikkikujan ja Päämajankadun väliin. Ulkorakennus sijoittuu Päämajankadun varrelle tontin luoteisnurkkaan.

Kiinteistö on osa Emolan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Emolan esikaupunkialue). RKY-alue on huomioitu myös Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) sekä Mikkelin kantakaupungin osayleiskaavassa (2019). Valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön osoittavassa yleiskaavamääräyksessä sanotaan, että aluetta koskevien suunnitelmien ja toimenpiteiden tulee olla kokonaisuuden säilymistä turvaavia ja edistäviä. Mahdollisen korjaus- ja täydennysrakentamisen sekä alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden on sopeuduttava kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät merkittävän kokonaisuuden arvoa. Asemakaavassa vuodelta 1983 kiinteistöä koskee merkintä AO-6. Alueelle on tehty rakentamistapaohjeet (2005).

Rakennuksen tarkastusraportti (2022) on tehty aistinvaraisesti rakenteita rikkomatta. Muun muassa talon alapohjassa on havaittu lahovaurioita, vesikatto vuotaa piipun läpimenosta ja kattoikkunan kohdalta, savupiippu on rapautunut, Kulmakadun pinta on ylempänä talon alapohjarakenteita ja vedet valuvat perustuksiin ja kellariin, betonisoskeli on pullistunut länsisivulta ja ulkoseinä notkahtanut vesikattoon asti, sokkelin betoniosissa on halkeamia ja pakkasrapautumia, kellarin pesutiloissa on kosteusvaurioita ja julkisivulaudoitus sekä ovet ja ikkunat kaipaavat kunnostusta.

Purettavaksi aiotun rakennuksen tilalle suunniteltu rakennus on suunnilleen samankokoinen, taitekattoinen talo, jonka Päämajankadun puoleiselle sivulle tulisi kokosivun terassi, jonka nurkissa käytetään lasiseiniä. Samalle sivulle tulisi myös ranskalainen parveke yläkertaan. Sisäänkäynti olisi sivusta, niin kuin nykyin. Maankäyttö- ja rakennuslain (§ 139) mukaan purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista. Laissa todetaan myös, että rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118).

Rakennus on osa Emolan vanhaa rakennuskantaa ja Emolan rakentamistapaohjeissa sanotaan, että vanhat päärakennukset tulee pyrkiä säilyttämään. Rakennusta ei ole suojeltu vuoden 1983 asemakaavassa, jota voidaan pitää vanhentuneena rakennussuojelun osalta. Rakentamistapaohjeissa (2005) on määritelty parhaiten säilyneet katukokonaisuudet (s. 3), joita esitetään suojeltaviksi ja Kulmakatu 22 sijoittuu tuollaiselle alueelle. Tarkastusraportin perusteella rakennuksessa on korjaustarvetta, mutta raportista ei käy ilmi, että rakennus olisi korjauskelvoton. Museon näkemyksen mukaan purkaminen heikentäisi Emolan kokonaisuuden kulttuurihistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa ja pitää rakennuksen kunnostamista ensisijaisena toimena.

Museo pitää tärkeänä, että rakennusvalvonta seuraa aktiivisesti Emolan alueen (sekä muiden kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden) rakennusten kuntoa ja tarvittaessa antaa korjauskehotuksia, sillä alueen arvokasta kulttuuriympäristöä tulee vaalia ja säilymistä edistää. Myös kaupungin on hyvä suunnitella alueen asemakaavojen päivittämistä valtakunnallisesti merkittävän alueen arvojen turvaamiseksi.

225 / 13.12.2023 Sähköverkon saneeraus, Sulkava:

Partalan alue on osa valtakunnallisesti merkittävää maisema-alueita (VAMA 2021 Kuhajärven viljelymaisema) ja Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) alue on huomioitu maV-merkinnällä ja Partala eli Rauhahovi on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde, ma. Mäntynen alueella Turulan tila on myös maakuntakaavan ma-kohde. Partalantie on Vanhaa Viipurintietä.

VAMA 2021 -inventoinnin mukaan Kuhajärven viljelymaisema on laaja maisema-alue, joka muodostuu useista moreeniselänteille sijoittuneista kylistä, Partalan ja Tiittalan arvokkaista tilakokonaisuuksista sekä vaihtelevista järvi- ja metsänäkymistä. Agraarinen maisema muodostaa edustavan jatkumon Sulkavan kirkonkylän valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kanssa. Kuhajärven alueen kylämaisemien arvoa korostavat laidunnettujen ja viljeltyjen alueiden yli aukeavat tasapainoiset kaukomaisemat.

Alueella on vireillä rantaosayleiskaava, jota varten tehdyssä rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaiseman selvityksessä (Selvitystyö Ahola 2020) on tunnistettu jo tunnettujen maisema-alueiden

ja rakennusperintökohteiden lisäksi kaksi arvokasta kulttuurimaisema-alueita, jotka sijoittuvat sähköverkon saneerausalueelle. Alueita on arvioitu selvityksessä seuraavanlaisesti:

Mäntynen rantapuolen peltokylän maisemallinen eheys perustuu maankäytön historialliseen jatkuvuuteen (vain maataloja). Alueen maisemallinen vaikuttavuus syntyy peltomaisemassa kulkevan kylätien tilallisesta vaihtelusta, koivukujasta ja tienristin vanhasta petäjästä, sekä tieltä peltojen ja järven takaa avautuvan kaukomaiseman siluettista korkeine mäkinen. Nissilän ja Ukonniemen välisellä rantaviivalla on vanhan rantalaitumen luonnetta.

Mäntynen on alueelle tyypillinen mäkikylä, jossa talot sijoittuvat harvakseltaan mäen laella kulkevan kylätien varteen. Peltoaukea on supistunut idässä ja laajentunut Ronkaalan tilan mailla Hirmujoen suuntaan. Vanhat pellot ovat mäkikylässä tyypillisesti vedenkoskemattomalla alueella. Suunnittelualueella olevat alarinteen pellot jäävät alle n. 100 m mpy tason. Hirmukosken myllykylämiljöön on uudistunut ilmeeltään.

Partalassa on maisemahistoriallista autenttisuutta omaava viljelymaisema. Erityisen vaikuttava näkymäsektori avautuu Virransillalta kaakkoon. Maiseman keskipisteenä on säilynyt talouskeskus, jota edelsi Pistolekorsien asuttama säterikartano. Pistolekors on pitkäaikainen itäsavolaiseen kartanolaitokseen kytkeytyvä sotilassuku. Nykyiset rakennukset ovat pääasiassa Hackman & Co Oy:n rakennuttamia. Suurmaanomistajina puutavarayhtiöt ovat olleet isossa roolissa Sulkavan talous- ja elinkeinohistoriassa. Vanhoja kulttuuriympäristökijöitä ovat Partalan ja Rauhanhovin muodostama tilakeskus, vanhimpien tilusteiden linjaukset sekä Virransillan paikka. Partalassa on myös kartanokeskuksille tyypillinen puistomainen piha-alue, johon johtaa lehtipuukuja.

Partalan navetan eteläpuolelle sijoitetaan puistomuuntamo 4 x 2 m. Maakaapelia kaivetaan pääasiassa teiden vierustaan ja pellon poikki ja ilmajohtoja puretaan. Mäntynen alueella ilmajohtoa puretaan ja maakaapelia kaivetaan teiden vierustaan. Ukonniemen kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi arvioidun tilan pihapiiriin tulee jakokaappi ja tienristeyksen maisemapuun lähelle jakokaappi 300 x 200 x 1000 mm. Hirmukosken suunnalla ilmajohtoa puretaan ja maakaapelia laitetaan tien viereen ja jakokaappeja pihapiireihin, mm. Turulan pihapiiriin.

Partalaan ja Rauhanhoville vie puukuja, jonka välistä maakaapeli mahtuu kulkemaan. Mahdolliset kiviaidat tulee myös väistää mahdollisuuksien mukaan. Suunnittelija ja maanomistaja ovat katsoneet, että navetan takana joutomaalla pihan ja pellon välillä olisi rauhallisin paikka muuntamolle. Muuntamo voidaan sijoittaa paikkaan.

Rantakyläntien varressa on maisemallisesti merkittävä koivurivi, jota tulee väistää. Rantakyläntien neljän tien risteykseen, jossa tie kääntyy rannasta kohti Mäntysentietä, on merkitty jakokaapin paikka.

Risteyksessä sijaitsee myös maisemapuu, vanha mänty, ja pellot ympäröivät risteystä joka puolelta.

Jakokaapin ja maakaapelien kaivamisessa tulee varoa vahingoittamasta maisemapuuta.

Mäntynen alueen (Rapiontie, Niinimäentie) suunnitelmiin ei ole huomauttamista.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

226 / 30.1.2024 Lehtiniemen ranta-asemakaavan ehdotus, Savonlinna:

Inventoinnin mukaan Lehtiniemi on Savonlinnan seudun vanhoja suurtiloja, jonka juuret ulottuvat 1600-luvulle ja Pistolekors-suvun maaomistuksiin. Tilan hirsisen päärakennuksen rakennutti eversti Bartram. Tilan muu rakennuskanta puisto- ja puutarha-alueineen on syntynyt 1931 toimintansa aloittaneen kotitalousoppilaitoksen aikana. Sen 1930 valmistunut kivinen päärakennus kuuluu arkkitehti Jussi Paatelan huomattavimpiin maatalouskoulusuunnitelmiin.

Lehtiniemen kartano on suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) aluetta koskee merkintä V-rm ja kartanoa SR. Alueeseen vaikuttaa Haukiveden-Haapaveden osayleiskaavan tarkistuksen (2008) merkinnät RM ja SR sekä Haukiveden-Haapaveden osayleiskaavan (2001) merkintä SL.

Kaavaehdotuksessa on kiitettävästi otettu huomioon museon luonnosvaiheessa esittämiä muutoksia.

Kaavakartalta on jäänyt puuttumaan istutettavan alueen osan kaavamerkintä ja -määräys.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista kaavaehdotuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Lehtiniemen itäpuoliselta pellolta, joka kaavaehdotuksessa on merkitty matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi (RM) ja jonne vähäisen rakennusoikeuden ja Lehtiniemen matkailuhankkeen

yleissuunnitelman (2021) perusteella on suunnitteilla camping-alue, on metallinetsinnässä löydetty pieni kehäsolki, piipunrassin katkelma ja koristehela sekä rautakuonaa. Kartta-aineiston perusteella alue on ollut viljelyssä ainakin 1800-luvulta eikä ole todennäköistä, että nykyisellä peltoalueella olisi säilynyt jäänteitä mahdollisesta vanhemmasta rakennuskannasta.

227 / 13.12.2023 Sähköverkon maakaapelointi, Sairalanmäentie, Sulkava:

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista suunnitelmasta. Suunniteltu maakaapelireitti on muinaisjäännösalueen ulkopuolella. Mikäli kaapelia kaivettaessa kuitenkin löydetään luita tai muita merkkejä hautauksista tai muista kiinteistä muinaisjäännöksistä, kaivaminen on heti keskeytettävä ja asiasta ilmoitettava Savonlinnan museolle tai Museovirastolle.

228 / 18.12.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-122873, Pieksämäki:

Kuviolla ja kuvion etelälaidassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on suojeltu muinaismuistolaille 295/63. Kuvioille on tulossa ensiharvennus eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

229 / 18.12.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-123821, Mikkeli:

Aivan kuvion lounaispuolella sijaitsee historiallisen ajan puolustusvarustus, joka on suojeltu muinaismuistolaille 295/63. Kohde sijaitsee kuvion ulkopuolella eikä sillä ole vaikutusta kuvion ensiharvennukseen. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

230 / 18.12.2023 Malminetsintälupahakemus, Savonlinna:

Malminetsintäalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä malminetsintävaiheessa ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset. Malminetsintäaluetta ei sijaitse rakennusperintökohteita eikä alue ole osa maisemallisesti merkittävää aluetta. Lähin tunnettu rakennusperintökohteita sijaitsee noin kilometrin päässä alueesta.

231 / 18.12.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-128747, Savonlinna:

Osin kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan panssarivaunueste. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemissa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Metsänkätöille ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan kiviastian päälle eikä sitä vahingoiteta metsäkoneilla liikuttaessa.

232 / 18.12.2023 Metsänkätöilmoitus 1-2023-124347, Pieksämäki:

Kuvion itäpuolella sijaitsee historiallisen ajan röykkiöalue, joka on suojeltu muinaismuistolaille 295/63. Kuvioille on tulossa maankäytön muutokseen johtava erityishakkuu (tielinjan levennys) eikä sille ole muinaismuistolain puolesta estettä. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

233 / 18.12.2023 Puiden kaataminen, Ketveleentie 231, Pieksämäki:

Ei huomauttamista.

234 / 29.12.2023 Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaihe, vety, aurinko ja kauppa:

Maakuntakaavan 3. vaiheessa käsitellään vetytaloutta, teollisen kokoluokan aurinkoenergiaa ja Kuopion Pitkälähdessä seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan palveluihin liittyviä merkintöjä sekä mahdollisia muita esille tulevia seudullisesti merkittäviä kaupallisia kohteita. Lisäksi varaudutaan käsittelemään myös mahdolliset kaavaprosessin aikana esille nousevat teemat sekä käsiteltävien teemojen aiheuttamat muutostarpeet muihin, aiemmissa maakuntakaavan vaiheissa käsiteltyihin teemoihin. Ilmastonmuutoksen

hillitseminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen käsitellään läpileikkaavana teemana vaikutusten arvioinnissa.

OAS:ssa on asiallisesti todettu maankäyttö- ja rakennuslaista tulevat sisältövaatimukset, joihin tulee kiinnittää huomiota, mm. maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen, sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Kaavassa käsiteltävistä teemoista lähinnä teollisen kokoluokan aurinkoenergian tuotantoalueilla voi olla maisemallista vaikutusta Etelä-Savon kulttuuriympäristöihin, jotka tulee ottaa huomioon tuotantoalueita pohdittaessa ja vaikutuksia arvioitaessa. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan julkisessa versiossa esku.fi -sivustolla on esitelty joitain kulttuurihistoriallisesti merkittäviä alueita ja kohteita. Osa alueista ja kohteista sijoittuu lähelle maakuntien rajaa, kuten Heinäveden reitin vesistömaisema ja Haapakosken ruukki, jotka ovat valtakunnallisesti merkittäviä maisema- ja rakennetun kulttuuriympäristön alueita.

235 / 22.1.2024 Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos, Eskonniemi, Mikkeli:

Kaavaluonnoksessa RM-alueita laajennetaan ja rakennusoikeutta lisätään. Ukonniemen kärjessä oleva A/1 paikka siirretään toiselle palstalle Ukonniemen itäpuolelle. Ukonniemen itäosaa koskee MY-merkintä ja liito-oravan liikkuminen on huomioitu viheryhteystarve merkinnällä. A-1/1 tontin ympärillä on M-merkintä ja niemenkärjessä myös. Niemenkärkeen on osoitettu myös maP-merkintä. Kitosaari on E-alueita ja pohjavesialue on osoitettu pv-merkinnällä. Rannassa sijaitseva geologinen muodostelma on osoitettu ge-merkinnällä ja muinaisjäännökset sm-merkinnällä, jotka on tarkoitus tutkia niin, ettei niiden suojelu ole tarpeen.

Mikroliitti Oy tutki lokakuussa 2023 Ukonniemessä kuusi kuoppajäännöstä. Kaivaushavaintojen perusteella niistä neljä arvioitiin hiilihaudoiksi, joiden ajoitustulokset sijoittuvat merovingiajalta modernin ajan lopulle asti. Yksi kuoppajäännöksistä on viikinkiajalle ajoittuva keittokuoppa ja yksi mahdollisesti moderni hiili- tai tervahauta. Ajoitustuloksissa on huomioitava, että ajoitetut puuhiilet voivat olla peräisin keloapuista, jolloin ajoitustulos voi olla huomattavastikin vanhempi kuin niiden polttoajankohta.

Kaavaluonnoksen selostuksen mukaan Ukonniemeen on tarkoitus toteuttaa Arkkitehtitoimisto Kari Lappalaisen suunnitelman mukainen matkailu- ja lomarakennus. Mikroliitti Oy:n tutkimuksen mukaan sen alueella on hiilihauda, joka radiohiiliajoituksen perusteella on 600-luvulta. On mahdollista, että ajoitettu puu on peräisin keloapuista, joten hiilihaudan todellinen ikä voi olla huomattavasti nuorempi. Tämä ei kuitenkaan selviä ilman lisätutkimuksia, joita ei voi tehdä ennen sulan maan aikaa.

Ajoitustulosten perusteella Ukonniemen rakentamisen sijoittumista on vielä mietittävä maanomistajan, kaavoittajan, Museoviraston ja alueellisen vastuumuseon kesken. Eskonniemen osalta arkeologista tutkimustarvetta ei ole.

Kaavamuuotosalueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita. Kaavaselostuksessa on kuvailtu hyvin alueen rakennuskantaa. Alueen on omistanut aiemmin Sampo-konserni, joka on rakennuttanut alueelle lomarakennuksia henkilökunnan käyttöön noin 1970–1980-luvulta lähtien. Alue on vaihtanut omistajaa 20 vuotta sitten ja vanhoja rakennuksia on ylläpidetty ja joitain uusia rakennettu. Kaavasunnitelmasta ei ole rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomautettavaa.

236 / 29.12.2023 Savonlinnan keskustaajaman strateginen yleiskaava 2040, ehdotus, Savonlinna:

Kaupungin tavoitteena on muun muassa, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen turvataan ja paikallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen säilyminen pyritään turvaamaan.

Kaavassa on esitetty ennestään suojelluille kohteille ja merkittävälle alueelle suojelumerkinnot. Toisaalta joidenkin alueiden arvo on katsottu heikentyneen ja niille ei ole enää osoitettu suojelumerkintää. Myös uusia alueita ja kohteita erityisesti modernin rakennuskannan osalta on ilahduttavasti huomioitu.

Kulttuuriympäristökohteet ja -alueet on esitetty kolmella erillisellä oikeusvaikutteisella kaavakartalla. Erilliset kartat ovat hyvä ratkaisu, sillä kaikki merkinnät eivät mahtuisi yhteen karttaan. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA), paikallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä yksittäiset suojelukohteet, jotka eivät sijoitu edellä mainituille alueille, on esitetty myös pääkaavakartalla, mikä voi mahdollisesti aiheuttaa väärinymmärryksiä, jos muita karttoja ei ymmärretä katsoa.

Kaavaa varten on tehty Savonlinnan modernismin ajan rakennusperintö -selvitys liitteineen (Selvitystyö Ahola 2019), jonka myötä kaavassa on esitetty säilyttäviä merkintöjä modernin ajan (1939–1990) rakennuskohteille ja alueille. Raportissa on tunnistettu myös täydennysinventointitarpeita. Kaikkia kohteita tai alueita ei ole pystytty inventoimaan tämän kaavatyön yhteydessä. Raportin täydennysinventointilistaan museolla on ehdottaa lisäyksiä ja toisaalta joitain listan kohteita on jo käyty inventoimassa. Koska täydennysinventointitarpeita on jäänyt, niin kaavasta on hyvä käydä selkeästi ilmi, että tarkemmassa suunnittelussa tulee selvittää mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot, vaikka yleiskaavassa kohdetta tai aluetta ei koskisikaan suojelumerkintä.

Kaavassa ei olla suojelemassa paikallisesti merkittäviä kohteita tai alueita, joiden kulttuurihistoriallisten ominaispiirteiden on arvioitu heikentyneen (P-) eikä yritys- tai teollisuuskäytössä olevia kohteita, joissa toiminnan muutokset voivat edellyttää merkittäviä muutoksia rakennusten sisätiloihin tai ulkoasuun tai rakennuksen purkamista, vaikka arvoja olisikin. Aholan raportissa liitteineen sanotaan, että ”kaikki inventoidut kohteet on tulkittu olevan historiallisten tai ympäristöllisten ominaispiirteiden ansiosta huomionarvoisia paikallisen omaleimaisuuden rakentajina” ja esimerkiksi Savolan kohdalla on asiantuntija-arviona todettu, että ”rakennuksen kaavallinen suojelu voidaan toteuttaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa”. P- kohteiden ja yritys- ja teollisuuskäytössä olevien kohteiden/alueiden kulttuurihistorialliset arvot ja suojelutavoitteet tulee selvittää tarkemmin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jos niille ei paikallisesta merkityksestään huolimatta olla yleiskaavassa osoittamassa minkäänlaista kohteiden kulttuurihistorialliset arvot huomioivaa merkintää.

Kaavassa ei myöskään osoiteta asemakaavoissa (2017) suojelematta jätetyille Solmulle, Hulikalle ja Nälkälinnanmäelle suojelumerkintää. Kaikilla on todettu olevan paikallista merkitystä kohteiden lakisuojelua koskeneissa Museoviraston lausunnoissa. Suhteellisen tuoreiden asemakaavojen myötä kohteille ei olla osoittamassa yleiskaavassa säilyttävää merkintää, mutta varsinkin Nälkälinnanmäen puuttuminen Savonlinnan modernismin ajan rakennusperintö -raportista ihmetyttää. Raportissa kuitenkin uusien inventointien lisäksi tarkastettiin aikaisempia kohteita.

Laitaatsillan ja keskussairaalan alueilla on osalle rakennuksia osoitettu oma suojelumääräys ja osalle ei. Valintojen perusteet eivät täysin käy ilmi kaava-aineistosta. Suojeltaviksi esitettyjen rakennusten lisäksi keskussairaalan kokonaissuunnitelmaan kuuluneita muita 1950-luvun rakennuksia ovat kappeli, asuin- ja pesularakennus, entinen talousrakennus ja lämpökeskus. Myös Laitaatsillan telakan alueella on paljon rakennuksia 1910–1970-luvuilta, joille ei ole osoitettu omaa suojelumerkintää, mutta jotka ovat olleet/ovat osa telakka-alueen toimintaa. Alueiden rakennukset löytyvät Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta, mutta ilmeisesti tarkempi arviointi ja suojelusta päättäminen muiden rakennusten osalta on haluttu jättää yksityiskohtaisempaan suunnitteluun?

Heikinpohjan aluerajaus käsittää Aholan kartoissa koko alueen, mutta kaavassa jätetään Paimenkadun ylärinne pois aluerajauksesta, mikä on hyvä perustella kaavassa. Ylärinteessä on toki uudempaa rakennuskantaa, mutta myös ainakin yksi vanhempi puuverhoiltu kerrostalo.

Museo esittää suojelumerkinnän lisäämistä Pääskylahden entiselle ammusvarastolle, nykyiselle seurakunnan varastolle, Moinsalmentien varrella hautausmaan kupeessa. Varasto on 1930-luvulta ja ainoa Pääskylahden kasarmiajoilta säilynyt talousrakennus ja maakunnassa harvinainen. Rakennus on inventoitu Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan.

Kaavaselostuksen sivulla 46 mainitaan Riihisaaren maakuntamuseo. Museon nimi on nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo.

Kaavakartalla Aholahdessa Surmavuoresta noin 300 m etelälounaaseen olevan turkoosin neliön voi poistaa. Kyseessä on Aholahden hajalöytöpaikka, jota ei tarvitse merkitä kaavakarttaan. Kohdetta ei myöskään ole kaavaselostuksen kohdeluettelossa. Kohde Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa: <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000002510>

Muinaismuistoalueen kaavamääräystä kaavaselostuksen sivuilla 75–76 on syytä tarkentaa esimerkiksi muotoon:

”Alueella sijaitsee muinaismuistolaiilla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Peltoviljely, laiduntaminen ja metsätalous on sallittua. Metsän äestys on kuitenkin kielletty. Kaikista muista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Savonlinnan vanha asemakaava-alue osoittaa historiallisen Linnanmalmin asuinalueen sijainnin. Jos alueelle tehdään rakenteita maanpinnan alapuolelle, on alueelle tarvittaessa tehtävä arkeologinen tutkimus ennen rakentamisen aloittamista.

Kohdetiedot ovat kaavaselistuksessa.”

Kaavaselistuksen sivuilla 76–77 on lueteltu kaavaehdotuksessa olevat kohteet. Kohdeluettelosta voi poistaa kohteiden luokittelun. Kohdeluettelosta ja kaavakartasta voi poistaa kohteet, jotka eivät ole muinaismuistolaille suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä:

6 Koululahti eteläranta

7 Koululahti pohjoisranta

28 Pääskylahti 1

29 Pääskylahti 2

30 Pääskylahti 3

31 Pääskylahti 4

Kohteen 1 Haapiomäki kuvausta voi muuttaa muotoon *historiallinen, mahdollinen rakennuksen perusta*.

Kohteen 3 Kaupinsaari voi poistaa, koska se on sama kohde kuin kohde 4 Kaupinsaari 1.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole muuta huomauttamista.

237 / 22.1.2024 Marskinaukio, oas, Mikkeli:

Kaava-alue on suurelta osin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Mikkelin maaseurakunnan kirkko ja hautausmaat). RKY-alue on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-alueena ja Kiiskinmäki, Suur-Savon museon kivimakasiini, entinen kunnantalo sekä vanha hautausmaa maV-kohteina. Kiiskinmäen rakennusryhmä, Suur-Savon museo, kunnantalo ja hautausmaa on huomioitu kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) rakennussuojelukohteina ja RKY-alue valtakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä. Kaava-alueella on voimassa useita asemakaavoja (1938, 1950, 1962, 1968, 1974, 1975, 1979, 1984, 2004), joissa ei ole suojelumerkintöjä.

Yleiskaavamääräyksen mukaisesti asemakaavamuutoksessa on varmistettava maisemallisten, kulttuurihistoriallisten ja rakennushistoriallisten arvojen säilyminen. Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannasta löytyy hyvin pohjatietoja alueen kohteista, mutta tietoja on hyvä päivittää ja täydentää sekä esittää nykytilanne ja avata alueen ja kohteiden kulttuurihistoriallisia arvoja kaavaselistuksessa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole huomauttamista.